

V
od mita
do
arhitekture

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

www.zvkds.si/dekd

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN
TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 23.–30.9.2017

PROGRAM PRIREDITEV IN DEJAVNOSTI

V od mita do arhitekture

© Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

brošura Program prireditev in dejavnosti Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine 2017

izdajatelj Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Poljanska cesta 40, Ljubljana, www.zvkds.si

zanj Jernej Hudolin

koordinatorka in urednica Nataša Gorenc

lektoriranje Alenka Kobler

italijanski prevodi NoVa Film/Video, Riccardo Bertoni s. p.; dogodka Abakkuma Piran: Romana Kačič; dogodka Tisti pravi, izkopani vodnjaki in zbiralniki vode, Reka Nadiža in Langobardi, S Krasa na morje – pot na Miramar, Sredi trga stoji vodnjak: organizatorji

oblikovanje Nuit d.o.o.

zadnja stan ovitka razglednica Hudičevega mostu, 1906, arhiv Tolminskega muzeja

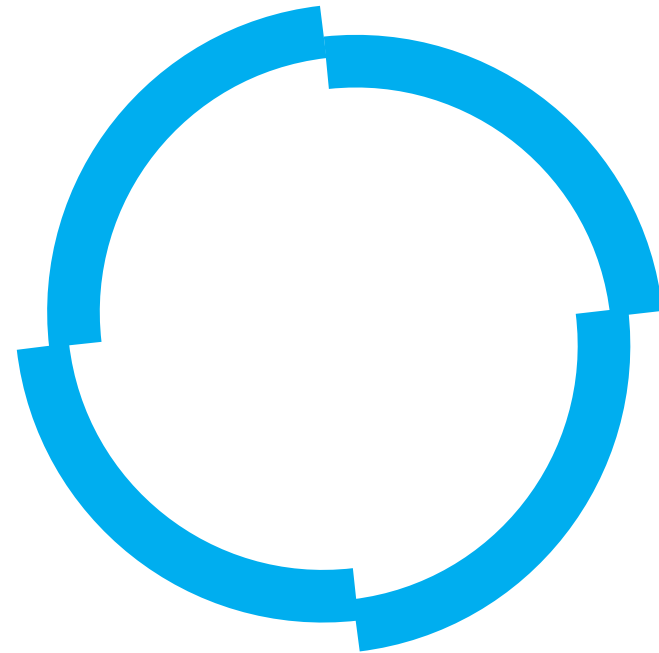
zadnja notranja stran Marko Gorenc; Jani Peternel, arhiv Občine Idrija; Borut Lozej, arhiv Parka Škocjanskega muzeja; STIP fototeka, Boris Pretnar

tisk EVROGRAFIS d.o.o.

naklada 20.000

Ljubljana, avgust 2017

Za vsebino dogodkov odgovarjajo organizatorji.

ODPRTJE V TOLMINU

23. septembra med 9. in 21. uro, slovesnost ob 11.00

Brezdanj je ta vir

Pesnik Prešeren nas v Krstu pri Savici opomni, da je domovina med Sočo, Dravo, Muro in Krko prostor bogatih vodnih virov z različnimi pomeni. Slap teče do jezera, kjer je med iskalcu miru Agatha Christie. Pletnarji na Bledu vozijo romarje do zvona želja na edinem pravem otoku v Sloveniji. Vodno zrcalo z otokom je veliki pesnik poimenoval podoba raja.

Kadar se v samostojni Sloveniji spomnimo na naše samorastništvo, nam zazvenijo Prežihove zgodbe o dvojni vlogi vode, temeljne življenjske sile. Na eni strani je boj na požiralniku, ko voda uničuje vse napore slehernika, da bi si pridelal hrano, na drugi je želja kmeta, da bi izkopal vodnjak in svoji domačiji priskrbel dostopen vir vode. Kakor voda žene življenje, je gnala tisoče mlinov, da smo prišli do moke za kruh. Sin mlinarja Primož Trubar pa je prvi avtor slovenskih knjig.

Starejši pomnijo, kako so vsak dan z vedri hodili do vodnjaka ali studenca. V Sloveniji so prve vodovode zidali Rimljani. Z njimi so določili prostore večjih naselij ter usmerili mrežo poti in cest. Urbanizem Ljubljane, Celja in Ptuja so določile reke in iznajdljivost ljudi, ki so postavljali mostove. Ne vemo, ali sta Jazon in Herkul res priplula do Ljubljane po reki Ljubljanici. Gotovo pa je, da je struga reke navdihnila arhitekta Jožeta Plečnika za nove mostove, tržnico in sprehajališča. Podobno je voda ključni element Robbovega vodnjaka v srcu prestolnice.

Življenje v vodi je soustvarilo apnenec, vse do vrha Triglava in doline jezer. Zato je Valentin Vodnik mogel zapisati, naj se gre zidar učiti v plastovite triglavske stene. Voda je vplivala na ves naš kulturni prostor, ne le na gozdove in travnike. Vplivala je na lego hiš, celo na njihovo podobo, ker je človek obliko streh prilagodil teži snega ali količini dežja. Slovenski kozolci so zaznamovali našo krajino tam, kjer obilje padavin zahteva posebne načine sušenja pridelkov. Na kraški strani domovine so ljudje vsako kapljo deževnice s streh usmerili v svoje cisterne, okrašene s šapami vodnjakov in ploščadmi.

Voda je najbolj inventiven arhitekt in kipar, kadar dolbe kraške votline in v njih poustvarja kapniške stebre, stalagmite, in valovite sigaste zavese. Vse štiri slovenske spomenike UNESCO neposredno ali posredno povezuje in oblikuje voda. Škocjanske jame ali bukovi gozdovi, rudarstvo od klavž do Idrije in kolišča na barju veliko dolgujejo vodi.

Voda, ki obliva našo obalo, ima druge vloge. Pod devinskimi skalami je lepa Vida zrla v valove in ladje hrepenenja. Te so vozile rojake na vse celine sveta. Morske širjave so okno v svet v pristanišču Koper. Kjer buči Adrijansko morje, naj bi znova splavili mitski Argo. Ribiški muzej v Sv. Križu pa ohranja spomin na Slovence, ki so ribarili s čupami. Človekova iznajdljivost uporablja sonce in morsko slanico za sušenje bele soli, za valuto, ki je omogočila gradnjo pravljicnih stavb Benetk ter Pirana in Izole. Kette je v nekaj besedah zapisal bistvo za vodo, nenehni vir življenja in idej človekove ustvarjalnosti: *brezdanj je ta vir*.

Anton Peršak, minister za kulturo Republike Slovenije

Voda – od mita do arhitekture

Voda je povsod, in razvoj človeške družbe je tesno povezan z različnimi oblikami upravljanja vode.

Brez vode ni življenja je izrek, ki že od nekdaj drži. Človek je potreboval vodo za življenje, zaščito, transport, okras. Tudi dediščina je z njo tesno povezana. Številni mostovi, vodnjaki, mlini, žage, soline pa tudi industrijska dediščina pristanišč pričajo o tem.

Letošnji Dnevi evropske kulturne dediščine so posvečeni dediščini vodnega gospodarstva, dediščini njenega upravljanja – dediščini njunih medsebojnih interakcij.

Ne nazadnje je obstoj velikega dela arheoloških ostalin tesno povezan prav z vzdrževanjem ustrezne ravni podzemne vode. Številne prazgodovinske najdbe, kot so naša kolišča in drevak, so odvisne od nje. Mozaiki in druge ostaline v Simonovem zalivu so se tako dobro ohranili tudi zato, ker jih je varovala voda.

Dinamični odnos med vodo in dediščino bodo ponazorili tudi številni dogodki, predstavljeni v tej brošuri.

DEKD 2017, ki združuje prireditelje iz dvanajstih slovenskih regij in tudi iz sosednjih držav, torej niso zazrti le v preteklost. Organizatorji, ki prihajajo iz različnih ozemelskih in akademskih okolij, bodo javnosti predstavili različne, vseskozi spreminjajoče se koncepte in poglede na vodo in dediščino danes.

Z dogodki, ki so jih pripravili, želijo opozoriti na potrebo po upoštevanju načel trajnostnega razvoja. V zadnjih letih, ko je preskrba z vodo tudi v Sloveniji vse bolj omejena, so takšna sporočila še posebej pomembna.

V ZVKDS iskreno upamo, da nam bo z DEKD 2017 uspelo javnosti predstaviti pomen in vrednost dediščine za vodo in trajnostni razvoj ter pomen upravljanja vode in skrb za vodo za zaščito dediščine.

Zato vas vabim, da pogledate program ter se nam pridružite na odprtju Dnevo in Tedna dediščine v Tolminu, hkrati pa vas vabim tudi k razmisleku o možnostih naših osebnih prispevkov za ohranitev vode in dediščine.

In kdaj, če ne prav v letu 2018, ki smo ga Evropejci posvetili kulturni dediščini, bo pravi čas, da jih začnemo uredničevati.

Jernej Hudolin, generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

ODPRTJE 27. DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN 5. TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

Tolmin, 23. september, 9.00–21.00

11.00: slovesno odprtje

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Občina Tolmin

Z nadvse pestro, včasih celo burno zgodovino, neprecenljivimi naravnimi danostmi ter vztrajnimi in srčnimi domačini na širšem Tolminskem ni težko pisati nepozabnih zgodb in ustvarjati nove dediščine. Letošnje geslo Voda – od mita do kulture je s tem območjem, poznam tudi kot dežela žive vode, neločljivo povezano, zato ne preseneča, da bomo tokratne Dneve evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine na pot pospremili ravno v Tolminu. »Naravo in vodo smo si ljudje tudi pri nas v veliki meri podredili, da zadovoljujeta naše potrebe in želje, a še vedno imata poseben čar tam, kjer se jima je roka človeka izognila. Takih posebnih, dragocenih in ohranjenih kotičkov naši kraji na srečo premorejo še obilo,« poudarja Uroš Brežan, župan Občine Tolmin.

Tako v občinskem središču kot tudi drugod po občini bo na dan odprtja in nato še ves teden množica zanimivih dogodkov. K pestrosti programa bodo prispevali številni organizatorji (društva in organizacije, zavodi in ustanove, podjetja, posamezniki ipd.), za živahno dogajanje pa boste poskrbeli obiskovalci. Glavno dogajanje ob odprtju, ki se ga bosta poleg župana gostitelja udeležila tudi častni gost Anton Peršak, minister za kulturo, in Jernej Hudolin, direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, bo na Mestnem trgu s Tolminskim muzejem in Kinogledališčem Tolmin ter v parku za obema stavbama in v bližnjem športnem parku Brajda, več dogodkov pa prireditelji napovedujejo tudi ob Soči in v njeni neposredni bližini. Natančen program najdete v zloženki Program odprtja DEKD in TKD 2017.

KAZALO

Regije

	Gorenjska regija	8
	Goriška regija	33
	Jugovzhodna Slovenija	54
	Koroška regija	64
	Obalno-kraška regija	66
	Osrednjeslovenska regija	90
	Podravska regija	114
	Pomurska regija	129
	Primorsko-notranjska regija	137
	Savinjska regija	140
	Spodnjeposavska regija	158
	Zasavska regija	167
	Italija	169

LEGENDA

Vrtec	V
Osnovna šola, 1. triada	OŠ/1
Osnovna šola, 2. triada	OŠ/2
Osnovna šola, 3. triada	OŠ/3
Srednja šola	SŠ

Dostopno za slepe in slabovidne.

Dostopno za gluhe in naglušne.

Dostopno za gibalno ovirane.

Dostopno za intelektualno ovirane osebe.

Dogodek je namenjen družinam.

28. september

Pod skalo Iglice

i Vrtec Bled – Enota Bohinjska Bela
maja.poklukar@gmail.com
www.vrtec-bled.si

16.00–18.00

PETI ŠKRATOV POHOD OD IGLICE DO SAVE

Odpravili se bomo na pohod od slapu Iglica ob strugi hudournika Suha do njegovega izliva v reko Savo. Na poti bomo spremljali, kje poteka struga, prešteli bomo mostove čeznjo, in vmesnih postajah spoznavali uporabo vode v gospodinjstvih nekoč in jo primerjali z uporabo v današnjem času.

Na pohodu bomo izvedeli, za kaj vse so uporabljali škaf, kako so nekoč kuhali, kako so se ljudje včasih umivali, kako so pomivali posodo, prali perilo, hladili in zmrzovali hrano, ter ob tem ugotavljali, kako in zakaj so nekoč varčevali z vodo.

Cilji izvajanih dejavnosti so ekološko ozaveščanje in spoznavanje pomena čiste vode, skrb za ohranjanje vodnih virov, navajanje na varčevanje z vodo in primerjanje porabe vode nekoč in danes.

23. in 24. september

Cerkev sv. Janeza Krstnika

i Arheo.Alpe, zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj
arheo.alpe@gmail.com
www.arheoalpe.si;
Turistično društvo Bohinj, Turizem Bohinj – zavod za pospeševanje turizma

18.00–19.30

MIJA OGRIN: STARODAVNO SVETIŠČE OB BOHINJSKEM JEZERU, INTERPRETACIJSKO PREDAVANJE

Arheologinja in muzejska svetovalka bo predstavila pomen najdb, ki so bile odkrite pri cerkvi sv. Janeza Krstnika. Najdbe razkrivajo, da je bil prostor ob iztoku Jezernice iz jezera že pred dva tisoč leti sveti kraj. Bohinj je poseljen od starejše železne dobe. Zaradi naravnega rudnega bogastva železa, mistične pokrajine s slapom Savica in jezerom, sv. Janeza Krstnika, staroveškega Ajdovskega gradca in skrivnostnih starih pripovedk je bil vedno mikaven za raziskovalce.

 oŠ2 / oŠ3 / sŠ

29. september

Center TNP Bohinj, Stara Fužina 37–38

i Javni zavod Triglavski narodni park
info.bohinjka@tnp.gov.si
www.tnp.si

9.00–12.00

OD LEGENDE DO ŽGANCEV, POHOD

Pot nas bo vodila od legende pa vse do žgancev. Legenda pripoveduje, da je ljudem pri težavni gradnji mostu čez sotesko Motnice pomagal sam hudič, ko pa mu je bilo za to treba plačati, so ga domačini ukanili z zvijačo. Kaj je bilo res in kaj ne, ne vemo, mostu pa še vedno rečemo Hudičev most. Dobrih sto metrov pod njim stoji večja zgradba, v kateri je nekoč živel Žiga Zois, kadar je imel opravka s fužinami; po teh se vas Stara Fužina tudi imenuje. V vasi je voda poganjala mlin in žago venecijanko. Žago bodo lastniki zagnali za male vedoželježe, v mlinu pa bomo iz zrnja dobili moko, da jo bomo odnesli s seboj in nam bo po sprehodu kuhar iz nje naredil žgance. V Centru TNP Bohinj si bomo ogledali še razstavo, ki prikazuje tudi, kako so ledeniki in tekoča voda oblikovali območje Bohinja.

oŠ1

22. september

Kulturno društvo Ignacija Borštnika, Ulica Ignaca Borštnika 1 a

i Kulturno društvo Ignacija Borštnika
051 860 107 (Danijel Novak)
dnovak52@gmail.com;
KD Folklor Cerklje na Gorenjskem;
Janez Globočnik, splošno kovaštvo

16.00

EN KOVAČ KUJE, ODPRTJE PRENOVLJENE KOVAČIJE IN PRIKAZ ROČNEGA KOVANJA

Rojstna hiša Ignacija Borštnika, prvega slovenskega poklicnega igralca, rojenega leta 1858 v Cerkljah na Gorenjskem, ima bogato zgodovino. Konec 18. stoletja jo je postavil Ignacijev ded Ivan Borštnik in danes je hiša še skoraj v celoti ohranjena v prvotni obliki. V njej je delovala šola, bila gostilna, streho pa je hiša nudila tudi številnim najemnikom – gostačem. Ob prvotni hiši je kasneje nastal prizidek in v njem kovačija. Sedanji dediči Borštnikove domačije, družina Novak, so se odločili, da opuščen prostor nekdanje kovačije obnovijo in mu vdahnejo vonj po žarečem oglju in železu.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

Cerklje na Gorenjskem

23.–30. september

Osnovna šola Davorina Jenka, Cerklje na Gorenjskem, Krvavška cesta 4

i Osnovna šola Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem; Vrtec Murenčki tatjana.skrab@guest.arnes.si

8.20–12.50

VODA, DNEVI DEJAVNOSTI

Otroci iz vrtca Murenčki in učenci Osnovne šole Davorina Jenka, Cerklje na Gorenjskem, bodo sodelovali v skupnem projektu z naslovom Voda, ki se bo začel v času Tedna kulturne dediščine. Voda je življenjskega pomena za vsa živa bitja, zato bodo učenci od 1. do 9. razreda na dnevih dejavnosti opozarjali na njen pomen. Svoje dejavnosti bodo otroci v vrtcu in učenci v šoli prikazali na razstavi, na katero bodo povabili starše in občane. Obiskovalcem bodo trenutke popestrili z različnimi pesmicami na temo vode.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

Cerklje na Gorenjskem

29. in 30. september ter

1. oktober

Dvorje 3

i JGZ Brdo, hotel@brdo.si, www.brdo.si

29. september ob 17.00, 30. september in 1. oktober ob 15.00 in 17.00

VODENI OGLEDI GRADU STRMOL

V 13. stoletju so se na obronke Dvorjanskega hriba naselili vitezi Strmolski, po katerih je utrdba dobila ime in ga obdržala kljub nenehnim menjavam lastnikov. Skozi burna stoletja je grad Strmol ohranil svojo prvotno obliko, zato spada med najstarejše in najbolj ohranjene gradove na Slovenskem. Je tudi eden od le dveh slovenskih gradov z ohranjeno originalno opremo. Njegov zadnji zasebni lastnik Rado Hribar je bil industrialec, svetovljan, ljubitelj umetnosti in eden najbogatejših ljudi tistega časa pri nas. Zakonca Hribar sta s prefinjenim in svetovljanskim okusom grad skozi leta opremila z bogato zbirko umetnin in predmetov izjemne vrednosti, ki so na ogled še danes. Ena od strmolskih zanimivosti je njun ljubljencek – nagačen krokodil.

i OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

Cerklje na Gorenjskem

29. september

Galerija Petrovčeve hiše, Krvavška cesta 1b

i Kulturni klub Liberius Cerklje Daniela Močnik, 040 566 819 daniela.mocnik@guest.arnes.si www.klub-liberius-cerklje.si

18.00

VODA V LITERATURI

Neznani slovenski avtor, razgledan na več področjih, vsaj pisnem in zdravilskem, v uvodnem delu Bukev bralca nagovori: »... med usem ta nar več sreča na zemlji je to lubu zdravje enga človeka.« Dragoceni zapis v bohoričici, najverjetneje z začetka 19. stoletja, razkriva številne ljudskomedicinske nasvete in navodila za zdravljenje ljudi »od use sorte rož inu korenin, vode inu ernzijah«. Vabljeni k odprtju razstave Voda in Bukue.

Jesenice

1.–30. september

Občinska knjižnica Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4

i Občinska knjižnica Jesenice natasa.kokosinek@knjiznica-jesenice.si www.knjiznica-jesenice.si; CIC film

pon.–pet.: 7.30–19.00, sob. 7.30–13.00

CIRIL MLINAR CIC: POD GLADINO SLOVENSkih REK IN JEZER, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

Na dvanajstih panojih so predstavljene podvodne fotografije Cirila Mlinarja Cica, ki prikazujejo pestro življenje slovenskih jezer, rek, morja in kraških ponikalnic (Jezero, Reke – zgornji tok, Reke – srednji tok, Reke – spodnji tok, Mlaka, Kolpa, Izvir Krupe, Ljubljana, Zelenci – izvir Save Dolinke, Mesto – kot ga vidijo ribe, Naša največja sladkovodna riba – som Maks). Avtor razstave se ukvarja s fotografijo ter snemanjem in režiranjem naravoslovnih filmov in videov, posebno v zvezi s podvodnim raziskovanjem in raziskovanjem kraških jam. Mlinar je veteran podvodne fotografije in eden od začetnikov te specializacije na Slovenskem.

i OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

22., 23. in 24. septembra

Grad Brdo, Predoslje 39

i JGZ Brdo, hotel@brdo.si, www.brdo.si

22. septembra ob 16.00 in 17.00,
23. in 24. septembra vsako polno uro
od 10.00 do 17.00

VODENI OGLEDI GRADU BRDO

Grad Brdo, prvi renesančni dvorec na Kranjskem, je pred kratkim praznoval pol tisočletja svojega obstoja in v tem času se je na njem spisala bogata zgodovina. Leta 1510 je cesar Maksimilijan I. Habsburški podpisal dovoljenje za gradnjo gradu Brdo, in Jurij Egkh je postavil prvi renesančni dvorec na Kranjskem. V času protestantizma je bil grad Brdo pomemben center razvoja, tu se je leta 1562 ustavil tudi Trubar. V zahvalo za podporo protestantizmu je tedanji lastnik Adam Brdski prejel enega prvih izvodov Dalmatinove Biblije. V gradu hranimo tudi original Slave vojvodine Kranjske, v kateri je bil leta 1689 slovenski prostor prvič predstavljen kot del evropskega prostora. S prihodom Zoisov je Brdo doseglo mednarodno slavo, tu je svetovno znani botanik baron Karel Zois uredil tudi prvi alpski botanični vrt. Najlepše opremljeni in vzdrževani slovenski grad je danes protokolarni objekt Republike Slovenije.

 oš1 / oš2 / oš3 / sš

23.–30. september

Vrtec Orehek, Zasavska cesta 53 A

i Osnovna šola Orehek Kranj, Vrtec Orehek, mateja.dezman@osorehek.si

9.00–11.00

RAZISKUJEMO KANJON REKE KOKRE, DNEVI DEJAVNOSTI

Otroci bodo spoznavali in raziskovali kanjon reke Kokre v Kranju. Dejavnosti bodo v vrtcu potekale ves teden. Otroci bodo spoznavali značilnosti vode in si ogledali kanjon, v vrtcu pa bodo izdelovali mlinčke in maketo kanjona.

v

25. september

Kranjska hiša, Glavni trg 2

i Zavod za turizem in kulturo Kranj info@visitkranj.si www.visitkranj.si

16.00

VODE KRANJA, VODENI OGLED

Sprehodili se bomo po mestu in si ogledali nekaj znamenitosti mestnega jedra, ki so povezane z vodo. Ste vedeli, da je na vrtu kranjskega župnišča najstarejši vodnjak v Kranju in da se Plečnikov vodnjak na vrhu Mohorjevega klanca v Kranju imenuje Petelin? Poleg teh dveh imamo v Kranju še vodnjak na Maistrovem trgu in vodnjak Janeza Nepomuka, lahko pa se pohvalimo tudi z dvema pitnikoma. V tednu med 23. in 30. septembrom 2017 vas vabimo, da fotografije vodnih motivov Mestne občine Kranj objavite tudi na našem profilu na Instagramu #visitKranj. Izmed vseh objavljenih fotografij jih bomo deset razstavili na Vovkovem vrtu, najboljše tri pa bodo nagrajene.

25.–29. september

Osnovna šola Orehek Kranj, Zasavska cesta 53a

i Osnovna šola Orehek Kranj irena.hocevar@osorehek.si

8.20–13.45

V ŠTERN' CO GLEJTE, DNEVI DEJAVNOSTI

Vsi učenci šole bodo raziskovali vsakdanje življenje in naravne znamenitosti v vaseh ob reki Savi. Na razredni stopnji se bodo učili otroško igro V štern'co glejte, izdelali bodo maketo mlina, vodnjaka, vedra in deske za pranje perila, se učili peti in plesati ljudske pesmi, se pogovarjali z domačini o razvoju mlinarstva, o pranju perila ter o varčevanju z vodo in njenem onesnaževanju. Na predmetni stopnji bodo učenci raziskovali ljudsko izročilo o pomenu vode za naše prednike, pripravili govorni nastop in likovno opremili ljudske pravljice, se popeljali s čolni po reki Savi in raziskovali razvoj ribištva ter rastlinski in živalski svet v kanjonu Zarica, z arheologom bodo spoznavali ostanke sledi mlinarstva in se seznanili z delovanjem čistilne naprave ter izdelali logotip za pitno vodo. Ob koncu dejavnosti bodo učenci v avli šole pripravili razstavo izdelkov.

 oš1 / oš2 / oš3

25.–29. september

Osnovna šola Simona Jenka Kranj Center, Komenskega ulica 2

i Osnovna šola Simona Jenka Kranj Center, natasa.sefer@gmail.com; ZVKDS, OE Kranj; Gorenjski muzej Kranj

8.00–13.00

TEČE MI, TEČE, VODICA ...

Poslušali in poustvarjali bomo ljudske pesmi, pravljice in legende ter spoznali vodna pravljčna bitja. Vodo bomo začutili na sprehodih ob reki ter jo poiskali še kje drugje. V mestu bomo iskali vodnjake in se povzpeli na vodni stolp. Dogajanje bomo zaključili s predstavo na malem odru – kamišibaju ter s šolsko radijsko oddajo.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

26. september

Poštna ulica, vstop v kanjon Kokre

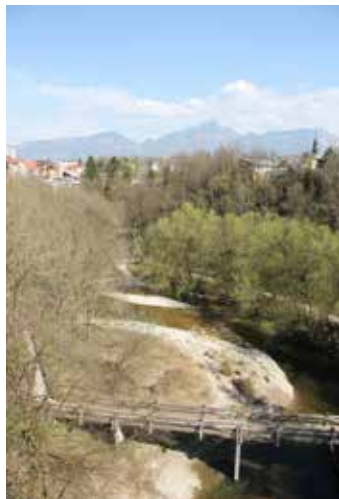
i Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj zrsvn.oekr@zrsvn.si

16.30–18.00

KANJON KOKRE – NARAVA SREDI MESTA KRANJA, SPREHOD

Najpomembnejšo vlogo pri nastanku kanjona Kokre ima voda, svoje pa je prispeval tudi vpliv človeka. Udeleženci dogodka boste ob različnih dejavnostih doživeli današnji kanjon ter spoznali njegov nastanek, posebnosti živega in neživega sveta ter dejavnike, ki kanjon še vedno spreminjajo. Med prijetnim sprehodom skozenj boste spoznali, kako je bil s kanjonom v preteklosti povezan človek. Da vam ne bo dolgčas, se boste vmes pomerili tudi v znanju.

i v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

28. september

grad Khislstein

i Gorenjski muzej info@gorenjski-muzej.si www.gorenjski-muzej.si

19.00

MOSTOVI V KRANJU, ODPRTJE RAZSTAVE

Kranj, mesto na konglomeratni skali nad sočjem Save in Kokre, obdaja voda. Znano je, da so imeli prebivalci stoletja dolgo težavo z vodo in da so zelo pozno dobili vodovod. Na razstavi bomo s starimi fotografijami in razglednicami predstavili mostove v Kranju skozi zgodovino, mostove, ki so povezovali staro mestno jedro s »kopnim«.

i v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

23.–30. september

Vrtec Mavčiče, Mavčiče 102

i Osnovna šola Orehek, Vrtec Mavčiče katja.krzan@osorehek.si www.osorehek-vrtec.si

9.00–10.00

IZ NEBA V ZEMLJO

Z otroki bomo raziskovali, od kod pride voda, kam gre, kako ponikne ... Zanimalo nas bo, kako in kam si utira pot, kje se zbira ... Pripovedovali si bomo mite in legende o slapovih, ki naj bi bili velikanove noge.

v

27. september

Kajžnkova hiša, Rateče 43

i Gornjesavski muzej Jesenice
info@gmj.si, www.gmj.si;
Glasbenonarodopisni inštitut, ZRC SAZU

18.00

DR. MARIJA KLOBČAR: ČUDEŽNA MOČ VODE V OBREDJU IN V PESEMSKEM IZROČILU, PREDAVANJE

Predavateljica iz Glasbenonarodopisnega inštituta pri ZRC SAZU bo govorila o verovanjih v magično moč vode, kot se kažejo v ohranjenih ljudskih pesmih. Ker gre za obredne pesmi s predkrščanskimi elementi, so bile stoletja izpostavljene preganjanju. Avtorica preučuje, kako verovanja v pesmih povezujejo vodo z nadnaravnim in kako so ohranjene pesmi določale in oblikovale odnos do tovrstne dediščine.

oŠ3 / sŠ

27. september, 16.30

Glavna cesta

i Osnovna šola Naklo;
Waldorfska šola Gorenjska,
041 415 726 (Alenka Petrinjak);
Turistično društvo Naklo; Krajevna
knjižnica Naklo; Vrtni občine Naklo;
Društvo upokojencev Naklo; Kulturno
društvo Dobra

8.00-19.00

VOGLARJEV VODNI KROG PO NAKLEM

Letos mineva tristo let od smrti dr. Gregorja Voglarja Carbonarius, slovitega zdravnika, celo dvornega zdravnika ruskega carja Petra I. V svoji oporoki je zapisal, da daruje rojstni vasi Naklo 5000 goldinarjev za zgraditev vodovoda in dveh vodnjakov s tekočo vodo sredi vasi. V njegov spomin so leta 2002 sredi Nakla postavili vodnjak s spomenikom. Dogodek bomo obeležili z naravoslovno-tehniškim dnevom za učence prve triade ter s popoldansko prireditvijo za širšo javnost. Vodna kapljica bo obiskovalce popeljala po krožni poti. Na izbranih točkah bo zanje-pripravljena tematska delavnica, prireditev bomo zaključili z nastopom otrok.

16.30-17.00: Živa bitja v potoku, naravoslovna delavnica

Osnovna šola Naklo, Glavna c. 47

17.15-17.45: Živa bitja v potoku, likovna delavnica

Waldorfska šola Gorenjska, Glavna c. 13

18.00-18.45: Ob bistrem potoku, folklorna prireditev

Voglarjev vodnjak sredi Nakla

V Tednu kulturne dediščine lokalna društva organizirajo pohode, kolesarjenje, predavanje, slikarski razstavi in razstavo knjig v knjižnici.

oŠ1

30. september in 1. oktober

Tabor, Pirčev dom

i Kulturno društvo Tabor Podbrezje
josef.perne@gmail.com
www.podbrezje.si

18.00

TRI PODBREŠKE REKE

Vas Podbrezje oblivajo tri vode: reki Bistrica in Sava ter potok Lešnica. Vse tri vode in njihove globoke struge so vas od nekdaj zaznamovale. Že Valvazor je pisal o močnih Podbrežanih, ki popotnike na hrbtu prenašajo čez Bistrico. Deželna cesta je morala premagati podbreške klanca. Voda je gnala številne mline in žage. Že samo ime vasi govori o obrežjih in globelih. Na sklepnih prireditvi se bomo spomnili dediščine, povezane z vodo. Odprli bomo slikarsko in fotografsko razstavo na temo vode. Spomnili se bomo, kako so bili naši predniki povezani z vodo, kaj so o njej pisali in kako jo doživljajo naši osnovnošolci.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

28. september

Biotehniški center Naklo, Strahinj 99

i Biotehniški center Naklo
janja.gartner@bc-naklo.si

13.00-15.00

MEDGENERACIJSKO BRANJE

Medgeneracijsko se bomo družili na okrogli mizi na temo izbranega mladinskega literarnega dela s področja dediščine. Dijaki in starejši bralci bodo v generacijsko mešanih skupinah razpravljali o prebranem delu in ga povezali z aktualnimi temami. Starejši člani bodo s svojimi življenjskimi izkušnjami svetovali mladim in nanje prenašali tradicijo.

sŠ

30. september

Dvorski trg 10

i Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj, vlasta.jursak@ctrp-kranj.si, www.ctrp-kranj.si; Občina Preddvor; ZVKDS, OE Kranj; Vrtec Zgornja Bela

9.00-13.00

DAN STARIH SLOVANOV

Sodobni človek pozablja, da so po naših tleh hodili naši predniki, ki so nam zapustili prenekatero pomembno znanje. Na Slovanski tržnici vas bodo čakali naravna hrana, zelišča, izdelki iz medu, rokodelski izdelki ... V prostorih krajevne knjižnice si boste lahko ogledali razstavo del otrok pod vodstvom vzgojiteljic vrtca iz Zgornje Bele na temo arheologije in Slovanov. Vaši otroci pa bodo lahko s pomočjo ustvarjalnih dejavnosti, ki jih pripravlja ZVKDS, OE Kranj, spoznavali skrivnosti preddvorskih arheoloških najdišč. Ob 11. uri vas vabimo še na predavanje Voda je brezčasna – vir življenja nekoč in danes.

22. in 23. september

Mošnje 41

i Muzeji radovljiške občine mro@mro.si, www.mro.si; TD Mošnje damjanapangerc@gmail.com www.mosnje.si; Osnovna šola Mošnje; PGD Mošnje

9.00-13.00 in 18.00-22.00

10. MOŠENJSKI DNEVI

Letos mineva deseto leto od arheoloških izkopavanj na rimski podeželski vili, zato bodo Mošenjski dnevi posvečeni Rimljanom. S prikazom rimskih iger, rokodelcev, načina oblačenja in kulinarike bomo skušali obiskovalcem prikazati življenje v tistem času.

22. september:

Na območju rimske vile bodo slikarji in karikaturisti iz širše lokalne skupnosti uživali v druženju in slikanju. Dela bodo razstavljena prihodnji dan.

Posvečali se bomo tudi temi DEKD, saj bodo v Osnovni šoli Mošnje potekale delavnice na temo vode – učenci bodo izdelovali vodne mline ter si ogledali še zadnji delujoči mlin na vasi ter žago venecijanko.

Ob 18.00 bo bogat kulturni program z nastopi osnovnošolcev ter s predavanjem in prikazom mozaika iz rimske vile (Judita Lux, Martina Lesar - Kikelj). Sledila bosta pogostitev in druženje.

23. september:

Ves dan bo pod vodstvom Martine Lesar - Kikelj potekala delavnica mozaikov za otroke in odrasle. Ob 10.00 se bo začel prikaz kurjenja kotlov in priprave hrane, jedi pa bo mogoče tudi pokusiti. Na stojnicah se bodo predstavili izdelovalci in ponudniki domače obrti. S prikazom rimskih iger, rokodelcev, načina oblačenja in kulinarike bomo skušali obiskovalcem prikazati življenje v tistem času. Ves dan so možni strokovni ogledi muzeja, cerkve, mlina in rimske vile. Za najmlajše bo poskrbljeno z varovanjem na napihljivem gradu. Večer bomo zaključili z druženjem in plesom.

V/OŠ1/OŠ2/OŠ3/SŠ

29. september

Linhartov trg 1

i Muzeji radovljiške občine, mestni.muzej@mro.si, www.mro.si; Srednja šola za lesarstvo Škofja Loka; osnovne šole in vzgojno-varstvene organizacije na območju Občine Radovljica

9.00-20.00

VODA, CELODNEVNA PRIREDITEV

V okviru celodnevne prireditve bomo spoznavali, da vodo lahko povežemo tudi z našo dediščino. Tako bomo spoznali radovljiško kopališče, kot ga je zasnoval arhitekt Ivan Vurnik, obiskali vodnjak v starem mestu in izvedli, zakaj ob njem stoji spomenik Josipini Hočevar, spoznavali bomo mostove, ki povezujejo bregove rek, poslušali pravljice in pesmi, povezane z vodo, in izvedli tudi, kaj je nekdanj bližina tekoče vode pomenila za kovače ... Spoznavali bomo tudi fizikalne lastnosti vode in njen pomen v ekologiji ter še marsikaj.

V/OŠ1/OŠ2/OŠ3/SŠ

22. september

Jurjeva dvorana, Stara Loka 64

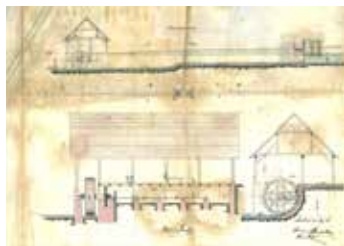
i Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka
031 360 369 (Klemen Karlin)
lonka@staraloka.si
www.staraloka.si;
Loški muzej Škofja Loka

20.00

STRAHLOV VEČER: OD RIMSKEGA VODOVODA NA PUŠTALU NAD TRNJEM PREKO MLINOV, ŽAG IN ŠTIRN DO PRVEGA VODOVODA V STARI LOKI

Oče in sin, zgodovinar dr. France Štukl in arheolog Jože Štukl, mag., bosta spregovorila o dolgi zgodovini vodovodnih napeljav na širšem območju Stare Loke, od antičnega lončenega vodovoda na hribu Puštalu nad Trnjem pa vse do starološkega vodovoda iz leta 1900, prvega v Loki in njeni okolici. Gonilna sila njegove gradnje je bil starološki graščak Karel vitez pl. Strahl (1850–1929). Dr. France Štukl se bo dotaknil tudi staroloških vodnjakov, po domače štirn, in predstavil vodne pogoje v nekdanji občini Stara Loka, od Veštrskega, Bitencovega in Pahovčevega mlina ter Pammerjeve in Dolenčeve žage pa vse do Strahlove vodne naprave iz leta 1905.

i oš2 / oš3 / sš

23.–30. september

Osnovna šola Ivana Groharja, Podlubnik 1

i Osnovna šola Ivana Groharja
irena.peternelj.ip@gmail.com
helena.maticic.hostnik@gmail.com
www.groharca.si;
Osnovna šola Jela Janežiča

8.30–11.30

VODNA SILA V VSAKDANJEM NAČINU ŽIVLJENJA LJUDI, PROJEKTNI TEDEN

Učenci bodo v lokalnem okolju odkrivali, kako pomembna je bila za preživetje vodna sila, ki je poganjala mline in žage. V praktičnem delu delavnice bodo izdelovali vodne mlinčke in preprosta plovila iz naravnih materialov ter preizkusili njihovo delovanje v Vincarskem potoku. Starejši učenci bodo v domačem okolju spoznavali pomen vodnih virov in vodne sile v vsakdanjem življenju ljudi v preteklosti in danes. S pomočjo zbiranja ustnih virov se bodo osredotočili na pomen tovrstne dediščine in njenega pomena za ljudi.

i oš1 / oš2

25.–29. september

Osnovna šola Jela Janežiča, Podlubnik 1

i Osnovna šola Jela Janežiča
jela.janezica@os-jela-janezica.si
www.os-jela-janezica.si;
Osnovna šola Ivana Groharja

7.30–13.00

SKUPAJ IZDELAJMO MLINČKE IN LADJICE, DELAVNICE

Voda je vir življenja, zato smo si ljudje v njeni bližini od nekdanj gradili bivališča. Hkrati pa je voda tudi poligon za otroške igre in sproščeno ustvarjanje. Razvijanje spretnosti ob izdelovanju vodnih mlinčkov in ladjic ter občutek ponosa ob splavljeni ladjici ali vrtečem mlinčku so posebna doživetja otroštva, ki bi jih radi približali našim učencem. Učenci dveh šol, z rednim in s prilagojenim programom, bodo združili moči in se ob izdelovanju mlinčkov in ladjic kljub različnosti učili sodelovanja na poti k skupnemu cilju. V prvem delu bodo učenci spoznavali načine izkoriščanja vodne sile v preteklosti in danes, kasneje bodo potekale delavnice izdelovanja mlinčkov in ladjic iz naravi prijaznih in razgradljivih materialov (zlasti les in papir), na koncu pa bodo učenci svoje izdelke postavili v naravo v bližnjem potoku.

i oš2

25.–29. september

Osnovna šola Jela Janežiča, Podlubnik 1

i Osnovna šola Jela Janežiča,
jela.janezica@os-jela-janezica.si
www.os-jela-janezica.si

7.30–13.00

VODA NEKOČ IN DANES, PROJEKTNI TEDEN

Z branjem zgodb in drugih pisnih virov ter raziskovanjem materialnih ostankov preteklosti bodo učenci spoznavali odnos naših prednikov do vode in ga primerjali z današnjim odnosom. Dejavnosti bodo fotografsko in pisno dokumentirali ter se preizkusili v praktičnih izvedbah. Najmlajši učenci bodo ob zgodbah in pravljicah iz zbirke pripovedk Kamniti most spoznavali pestro zgodovino na Škofjeloškem in se preizkusili v izdelovanju svojega mostu. Sodelovali bodo z učenci sosednjih šol in vrtca ter tako tudi simbolno gradili mostove med nami. Starejši učenci bodo odšli na »fotolov« za ostanki mlinov, žag in hidroelektrarn. Izpeljali bodo mini raziskavo, koliko je v bližini še delujočih hidroelektrarn in kaj se je v zadnjih desetletjih na tem področju spremenilo.

i oš1 / oš2 / oš3

Škofja Loka

23.–30. september

Osnovna šola Cvetka Golarja, Frankovo naselje 51

i Osnovna šola Cvetka Golarja
vanja.jordanov@oscg.si
www.oscg.si

9.00–12.00

RAZISKUJEMO POMEN VODE V KULTURNI DEDIŠČINI, PROJEKTNI TEDEEN

V projektnem tednu bodo učenci na različne načine raziskovali pomen vode v okviru teme Voda – od mita do arhitekture. V prvem razredu bodo čarali z vodo, v drugem razredu bodo ugotavljali, da brez vode ni življenja, v podružnici v Retečah bodo raziskovali vaške vodnjake, pri gospodinjstvu bodo kuhali in poudarili varčevanje z vodo, pri naravoslovju in biologiji si bodo ogledali mokrišča v Godešiču, pri slovenščini ter likovni in glasbeni umetnosti se bodo pogovarjali o mitologiji, bajeslovju, ljudski pesmi, šegah in navadah, povezanih v vodo. Učenci bodo o dogodkih zbirali gradivo, izdelke, ki bodo nastajali, pa bodo predstavili na razstavi.

[OŠ1 / OŠ2 / OŠ3](#)

Škofja Loka

23.–29. september

Vrtec Škofja Loka, Podlubnik 1d

i Vrtec Škofja Loka
gasper.krek@vrtec-skofjaloka.si
www.vrtec-skofjaloka.si

9.00–12.00

RAZISKOVANJE MOSTOV IN VODA, PROJEKTNI TEDEEN

Otroci bodo skupaj z vzgojiteljicami in vzgojitelji spoznavali mostove na Loškem ter vodo kot pomemben vir življenja in dela ljudi skozi zgodovino na območju sotočja obeh Sor in tisočletnega mesta Škofje Loke. Ob zaključku projektnega tedna bodo na skupni prireditvi nastopili z otroškim pevskim zborčkom Murenčki. Otroci bodo zapeli pesmici Ob bistrem potoku je mlin in Dekle je po vodo šla. Vsak oddelek bo pripravil tudi svojo zgodbo, anekdotni zapis ali opazovalni zapis otrok ob opazovanju izbrane vode, mosta, mostička ...

 [V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ](#)

Škofja Loka

25. september–2. oktober

Gimnazija Škofja Loka, Podlubnik 1b

i Gimnazija Škofja Loka
ana.megusar1@guest.arnes.si

8.00–20.00

VODA, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

Razstava predstavlja različne projekte in dejavnosti, ki so v povezavi z vodo potekali v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah – članica UNESCO ASP mreže šol.

[V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ](#)

Škofja Loka

25.–29. september

Osnovna šola Škofja Loka – Mesto

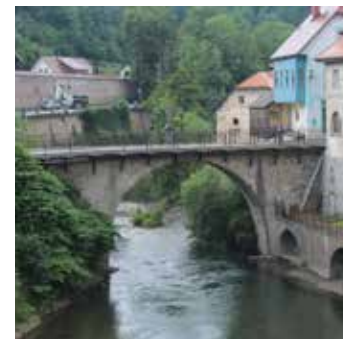
i Osnovna šola Škofja Loka – Mesto
barbara.jelenc@ossklm.si
www.ossklm.si

18.00

MOSTOVI, PROJEKTNI TEDEEN

Raziskovali bomo vodne vire v domači pokrajini ter razlike v uporabi vode nekoč in danes. Spoznavali bomo pomen vode ter rek za človeštvo skozi zgodovino. Ugotavljali bomo, kako sta povezani voda in arhitektura. Izdelovali bomo makete vaških vodnjakov in varovanih mostov ter pripravili razstavo. Dramatizirali in zaigrali bomo pripovedki Lojzeta Zupanca Kamniti most ter Hudičeva brv. Upodobili bomo ilustracije in slike na temo prebranih mitov, legend in pripovedk ter šivali in vezli ovitke za kozarce z emblemi vode. Spoznavali bomo umetnost, tematsko vezano na vodo, hkrati pa se bomo spraševali, kako sta povezani voda in ekologija.

[OŠ1 / OŠ2 / OŠ3](#)

Škofja Loka

26. september

Sokolski dom, Mestni trg 16

i Občina Škofja Loka
sokolskidom@skofjaloka.si
www.sokolskidom.si

18.00

DR. FRANCE ŠTUKL: VODNI POGONI NA ŠKOFJELOŠKEM, PREDAVANJE

Najstarejši vodni pogoni na Škofjeloškem so mlinci in žage. Najpomembnejši so bili mlinci, ki so bili ključni za predelavo hrane in jih poznamo že iz antike. Ker so bili mlinci povezani s hrano, so bili deležni oblastne kontrole. Poznamo mlinski red cesarice Marije Terezije iz leta 1770. Vodne žage nimajo tako dolgega razvoja kot mlinci in jih poznamo šele iz srednjega veka. Na Loškem je najstarejša Časova žaga v Železnikih iz leta 1358. Več o mlinskih kolesih in vodnih kamnih, mlinih in mlinarjih ter o razcvetu in propadu mlinov in vodnih žag bo spregovoril izjemen poznavalec zgodovine nekdanjega loškega gospostva.

Škofja Loka

27. september

Rokodelski center DUO Škofja Loka, Mestni trg 34

i Razvojna agencija Sora, d. o. o.
Informacijska točka Europe Direct
Gorenjska
jerneja.lotric@ra-sora.si
www.ra-sora.si
www.visitskofjaloka.si/si

17.00

DELAVNICA IZDELAVE DRAŽGOŠKIH KRUHKOV

Dražgoški kruhki so ročno oblikovani in okrašeni medeni kruhki, ki so dobili ime po vasi Dražgoše pri Železnikih v Selški dolini. Na delavnici izdelovanja dražgoških kruhkov bomo spoznali kulturno dediščino kraja z ustvarjalnim kreiranjem iz medenega testa. Obiskovalci boste izvedeli, kako so nastali dražgoški kruhki, ter se preizkusili v pripravi testa, oblikovanju, okrasitvi in peki teh kruhkov. Zaželele so prijave.

Škofja Loka

27. september

Loški muzej Škofja Loka, Grajska pot 13

i Loški muzej Škofja Loka
marija.demsar@loski-muzej.si
www.loski-muzej.si

19.00

TOMAŽ FURLAN: KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKI PROJEKT RESTAVRIRANJA VAŠKEGA VODNJAKA, PREDAVANJE

Vaški vodnjak v Retečah pri Škofji Loki je bil opuščen in kar nekaj časa delno prekrit s cestnim nasipom. Ob obnovi kanalizacije se je ponudila priložnost, da se v vaško središče povrne izgubljena skupna infrastruktura – voda. Akademski kipar Tomaž Furlan se je ob pomoči študenta strojništva tako posvetil raziskovanju optimalnega načina črpanja. Problematike, povezane z vzpostavitvijo ročne črpalke, so se kar vrstile: velika globina vodnjaka, ukrivljenost jaška, omejen prostor za črpalke, kratek hod ročice itd. Verjetno največja težava pa je pozabljeno znanje izdelave ročnih črpalok. Kako se jih torej izdelava danes?

Škofja Loka

28. september–31. oktober

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Šolska ulica 6

i Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
info@knjiznica-skofjaloka.si
www.knjiznica-skofjaloka.si

8.00–19.00

ŽIVLJENJE MEŠČANOV OB REKI SORI

Reka Sora je imela velik vpliv na življenje prebivalcev mesta. Razstavljene bodo fotografije in stare razglednice in predstavljena bodo pričevanja ljudi o življenju, dogodkih in obrtih ob reki.

 03 / SŠ

Škofja Loka

28. september–31. oktober

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka –
Mladinski oddelek, Kapucinski trg 4

i Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
info@knjiznica-skofjaloka.si
www.knjiznica-skofjaloka.si

12.00–19.00

POVODNI MOŽ V ZUPANČEVIH PRIPOVEDKAH

Slikarska razstava predstavlja otroška delana
temo Povodni mož v Zupančevih pripovedkah.

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

Škofja Loka

29. september

Sokolski dom, Mestni trg 16

i Občina Škofja Loka
agata.pavlovce@sokolskidom.si
www.sokolskidom.si;
Gimnazija Škofja Loka; OŠ Škofja Loka
mesto; OŠ Ivana Groharja; OŠ Cvetka
Golarja in OŠ Jela Janežiča ter Vrtec
Škofja Loka

9.00 in 11.00

DEKLE JE PO VODO ŠLO ... KAM PA?, ZAKLJUČNA PRIREDITEV

V Škofji Loki so Dnevi evropske kulturne
dediščine postali stalnica. Šolam in vrtcu je
njihova tematika izziv, na katerega se z vese-
ljem odzovejo in organizirajo projektne tedne.
Tematika Voda – od mita do arhitekture pa
je za naše mesto in okolico kot voda na mlin.
Mesto je nastalo na sotočju Selške in Poljan-
ske Sore in je od nekdaj povezano z vodo. Tu
so mostovi, mlini, vodnjaki, zanimiva obrežja,
mokrišča ... Otroci bodo v tem tednu spozna-
vali kulturno in naravno dediščino, značilnosti
vode kot snovi ter se spraševali o odnosu do
vode v današnjem času. Na zaključni prireditvi
DEKD v Sokolskem domu bodo v sliki, besedi,
plesu, glasbi in dramatizaciji predstavili svoje
odkrivanje vode. So se podali v preteklost ali
sedanjost, k arhitekturi ali v naravo?

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

Škofja Loka

**29. september–22. oktober,
10.00–12.00, 17.00–19.00**

Sokolski dom, Mestni trg 16

i Šolski center Škofja Loka, Srednja šola
za lesarstvo
ssl@scsl.si,
www.scsl.si/srednja-sola-za-lesarstvo

29. september, 18.00

LES IN VODA, RAZSTAVA

Razstava fotografij in lesenih skulptur, mlinč-
kov in plakatov na temo LES IN VODA, ki so
jih fotografirali, oblikovali in raziskali dijaki,
študenti in učitelji.

 V / OŠ1

Škofja Loka

**29. september–22. oktober,
10.00–12.00, 17.00–19.00**

Sokolski dom, Mestni trg 16

i Sokolski dom Škofja Loka;
Rokodelski center DUO Škofja Loka,
rokodelskicenter@skofja-loka.com;
RA Sora, www.visitskofjaloka.si/si/
dozivetja/tradicija-in-rokodelstvo

29. september, 18.00

LESENE IGRAČE SKOZI ČAS, ZBIRKA MOHORJA DEMŠARJA, RAZSTAVA

Dr. Mohor Demšar je dipl. ing. elektrotehni-
ke, waldorfski učitelj, magister filozofije ter
odličen poznavalec in zbiratelj dobrih igrač.
Navdušenec nad lesenimi igračkami je postal
zbiratelj in predavatelj o dobrih igračah in
igrah, ki s potujočo razstavo Lesene igrače
skozi čas opozarja na pomen dobrih igrač na
otrokov razvoj.

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

Škofja Loka

29. september–22. oktober,
10.00–12.00, 17.00–19.00

Sokolski dom, Mestni trg 16

i Sokolski dom Škofja Loka
agata.pavlovec@sokolskidom.si
www.sokolskidom.si;
TD Škofja Loka

29. september, 18.00

LOKA V ČASU SLAVKA FLISA. 1897–1920, RAZSTAVA STARIH RAZGLEDNIC

Na pobudo učitelja Slavka Flisa je bilo septembra 1897 ustanovljeno Olepševalno društvo v Škofji Loki. Naravne lepote in kulturnozgodovinski potencial Loke sta bila glavna atributa za pospeševanje olepševanja mesta in njegove okolice. Društvo je uredilo sprehajalno pot – Flisovo pot, uredilo javno kopališče v Vincarjih, zasadilo drevored in s turistično promocijo privabilo številne tujece od blizu in daleč. V tem času se je tujski (turistični) promet v Škofji Loki zelo razmahnil. Na eni izmed klopic so loški študentje Flisa ovekovečili takole: »Preljubi Slavko Flis, škoda je, keder nis' b'lj široke klopi naridu, de b'se člov'k komot usidu.«

 V/OŠ1/OŠ2/OŠ3/SŠ

TRŽIČ, Čadovlje

28. september

Zbimo mesto je parkirišče Čadovlje.

i Občina Tržič
informacije@trzic.si;
Prirodoslovno društvo Slovenije

16.00

GEO- IN BIODIVERZITETA DOVŽANOVE SOTESKE, STROKOVNA EKSKURZIJA

Reka Tržiška Bistrica v Dovžanovi soteski ni le odkrila zanimivih geoloških in geomorfoloških pojavov, temveč je pomembno vplivala tudi na življenje lokalnih prebivalcev. Značilnosti in posebnosti naravnega spomenika vam bodo na strokovni ekskurziji predstavili dr. Irena Mrak, dr. Matevž Novak in Janja Benedik.

Tržič

september, oktober

Cesta Ste Marie aux Mines 28

i Vrtec Tržič
tatjana.blazi@vrtec-trzic.si
www.vrtec-trzic.si;
Tržiški muzej; Komunala Tržič

OD KOD SI, KAPLJICA, IN KAM POTUJEŠ

Otroci in strokovni delavci Vrta Tržič bodo v okviru DEKD ustvarjali, raziskovali, opazovali in odkrivali svet voda, spoznavali agregatna stanja vode ter njeno dolgo in zanimivo potovanje od kapljice do morja. Tema se navezuje na načrtovano vsebino mednarodnega projekta Erasmus+, ki ga soustvarjamo s partnerji iz Islandije, Poljske in Španije. Z raziskovanjem ljudskega izročila (pesmi, plesov, pripovedk in starega tržiškega običaja – gregorjevega), učenjem in igro bomo spoznali sotočje Bistrice in Mošenika, obiskali bomo Dovžanovo sotesko, spoznali pomen voda za življenje nekoč in danes ter ustvarjali mlinčice.

V

Tržič

4. september–30. oktober

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja, Balos 4

i Knjižnica dr. Toneta Pretnarja
nejc.perko1@guest.arnes.si
www.knjiznica-trzic.si

9.00–18.00

ŽIVLJENJE TRŽIČA OB VODAH LOMŠČICE, BISTRICE IN MOŠENIKA

V knjižnici bomo iz ljudskega izročila zbirali podatke o pomenu vode ter mlinov, žag in elektrarn, ki so bili za razvoj občine tako pomembni. Zbrano gradivo bomo v septembru predstavili na zaključni prireditvi.

 V/OŠ1/OŠ2/OŠ3/SŠ

25.–29. september

Podružnična šola Davča, Davča 22

- i** Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec katja.bonca@jzr.si
www.jzr.si;
OŠ Železniki, podružnica Davča

9.00–13.00

MLINARSTVO V POREČJU SELŠKE SORE, MUZEJSKA RAZSTAVA

Mlinarstvo je bilo v hribovitih krajih Selške doline še v začetku 20. stoletja pogosta hišna dejavnost. Kmečka gospodarstva so ob potoku v bližini domačije postavila kmečki mlin, na katerem so mleli žito za potrebe prehrane ljudi in živine. Z gostujočo muzejsko razstavo o mlinarstvu v Selški dolini želimo to nekdaj izredno pomembno dejavnost približati osnovnošolcem.

oŠ1 / oŠ2

27. september–31. oktober

Češnjica 54

- i** Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si
www.knjiznica-skofjaloka.si

tor., čet. in pet.: 14.00–19.00,
sre.: 10.00–15.00

LUČ V VODO, RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

Razstava predstavlja fotografije, posnete ob dogodku Luč v vodo. Vsako leto na predvečer sv. Gregorija otroci v vodo spuščajo gregorčke. Fotografije so posneli prebivalci Železnikov. Najboljše bodo razstavljene.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

28. september

Muzej Železniki, Na plavžu 58

- i** Razvojna agencija Sora, d. o. o. Informacijska točka Europe Direct Gorenjska, jernejc.lotric@ra-sora.si, www.ra-sora.si; Muzej Železniki, www.jzr.si

17.00

DELAVNICA IZDELAVE LOŠKIH KRUHKOV S PRIKAZOM REZBARJENJA MODELOV ZANJE

Ta mal kruhk je kot okusno pecivo znan že od začetka 18. stoletja, ko so peko tega medenega peciva v Škofjo Loko prinesle redovnice klarise. Danes tradicijo peke malega loškega kruhka po starih receptih nadaljujejo posamezniki. Na delavnici boste odtiskovali medeno testo v lesene modele in izvedeli recept za njegovo izdelavo. Za peko malega loškega kruhka je potreben ročno rezljan lesen model. Včasih so jih izdelovali razni samouki, po večini moški, danes pa jih izdeluje samo še mojstrica rezbarja Petra Plestenjak Podlogar. Vse o izdelavi in uporabi modelov boste izvedeli ob prikazu rezbarjenja mojstrice rezbarke. Zaželeno so prijave.

28. september

17.00, parkirišče pred Zadrudnim domom, Trg svobode, pohod

19.00, Muzejska hiša, Tabor št. 2, predavanje

- i** Muzejsko društvo Žiri alojz.demsar@fkk.uni-lj.si; geolog Jože Čar, Idrija

JOŽE ČAR: NEKDANJE JEZERO V ŽIREH

Geolog Jože Čar iz Idrije bo vodil obiskovalce po žirovski kotlini do tistih mest, ki razkrivajo skrivnosti o njenem nastanku. V preteklosti je bilo v žirovski kotlini jezero, ko je podor zatrpal strugo reke Sore pri Fužinah. Žirovska kotlina je na debelo pokrita z različnimi vodnimi naplavinami iz najmlajšega geološkega obdobja — kvartarja. V naplavinah je zapisana preteklost žirovske kotline. Nekatero naplavine so se odlagale v jezeru, druge pa sestavljajo debeli rečni in potočni prodi.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

29. september

Stare Žiri, perišče Na studencu

i Osnovna šola Žiri
barbara.peternel.@guest.arnes.si

18.00

ŽEHTA: OD PRANJA DO JEZIKANJA

Z dogodkom želimo opozoriti na pomen naše (ne)snovne kulturne dediščine. Ne glede na to, v kakšni obliki jo srečujemo in spoznavamo, nas vedno bogati in nam daje nekaj novega. Prikazani bodo izseki v letu 2017 zaključene osnovnošolske raziskovalne naloge, ki prinaša vpogled v tradicionalne in utečene postopke pranja perila v Žireh pred uvedbo pralnih strojev, spremljevalni kulturni program pa bo predstavil mitološko in drugo umetnostno izročilo, ki kot osrednji motiv oz. temo predstavlja žehto.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

3. oktober

Muzejska zbirka Ajdovščina, Prešernova ulica 24, in Krajevna skupnost Ajdovščina, Prešernova ulica 26

i Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica
david.kozuh@goriskimuzej.si;
Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica; Prirodoslovni muzej Slovenije;
Krajevna skupnost Ajdovščina

17.30

PRIMORSKI FOSILI – IZ NARAVE V ZBIRKE

Prvi del dogodka bo potekal v obliki predavanja. Na njem bo mag. Matija Križnar, višji kustos Prirodoslovnega muzeja Slovenije, predaval o primorskih fosilih s poudarkom na fosilih iz zbirke Staneta Bačarja. Predavanju bo sledil vodeni ogled po zbirki fosilov v Muzejski zbirki Ajdovščina. Prvi del bo predvidoma potekal v prostorih KS Ajdovščina.

OŠ3 / SŠ

23.–30. september

Osnovna šola Dobravlje, Dobravlje 1

i Osnovna šola Dobravlje

7.30–15.00

SPOZNAJMO NAŠE »VABLENCE«, RAZSTAVA

V Dobravljah je ohranjenih le še nekaj »vablenc«. To so drobne lokalne arhitekturne posebnosti, namenjene zajetju in usmerjanju meteorne vode. Vablence se lepo skladajo z lokalno kmečko arhitekturo. S prenovo starih hiš, urejanjem poti in kmečkih površin je bila večina uničenih. V Osnovni šoli Dobravlje smo si zadali, da preostale popišemo ter predstavimo vsem učencem in staršem.

i **?** **♿** **♿** **♿** OŠ2 / OŠ3

23.–30. september

Dvorana Edmunda Čibeja, Podružnična šola Lokavec, Etnološka zbirka Batičeva hiša, ob potoku Grajšček

i Društvo za oživiljanje lokavškega izročila DOLI, boris.blazko@goriskimuzej.si, 051 345 314, www.doli.si; Podružnična šola Lokavec, www.os-ajdovscina.si/category/s8-lokavec, Marta Bensa (05 368 04 13); Goriški muzej

8.00–13.00

LOKAVEC IN ČAS: VODA – OD MITOV DO ARHITEKTURE

Delavnice in ogledi: V Batičevi hiši bodo obiskovalci lahko prisluhnili pripovedi o vodi v hiši nekoč, si ogledali posodje za vodo ter se udeležili delavnice izdelave mlinčka in ladjic. Na igrišču ob šoli ali ob potoku si bo mogoče ogledati pranje v potoku, preizkušati mlinčke in spuščati ladjice. Razstava predmetov kulturne in naravne dediščine ter literarnih in likovnih izdelkov na to temo bo v prostorih Batičeve hiše. Prireditev – nastop učencev, prikaz pranja v potoku, delovanja mlinčkov ... – bo 29. septembra na travniku ob potoku. Izšel bo časopis Lokavec in čas s strokovnimi prispevki, literarnimi prispevki učencev, raziskovalnimi nalogami učencev ter prispevki o Lokavčanih.

 v / oš1 / oš2 / oš3

23.–30. september

dvorana Osnovne šole Cerkno, Bevkova ulica 26

i Osnovna šola Cerkno; Cerkljanski muzej; Tolminski muzej

7.30–13.30

ČEZ POTOK SKAČEM, KJER JE MOST

Kulturno-naravoslovni dan za učence zadnjega triletja. Učenci bodo raziskovali mostove na Cerkljanskem in v njegovi bližnji okolici nekoč in danes, o njih spraševali, jih fotografirali, si o njih zapisovali ... ter predstavili svoje ugotovitve. Pri tem bodo sodelovali z lokalnim prebivalstvom in strokovnjaki s področja gradbeništva, muzejskimi delavci in učitelji različnih predmetov.

oš3

28. september

dvorana Osnovne šole Cerkno, Bevkova ulica 26

i Osnovna šola Cerkno irenazajc54@gmail.com www.os-cerkno.si; Brane Breljih

18.00

ŽUBOREČE POSLANSTVO ŽIVLJENJA, KVIZ

Osnovna šola Cerkno že 20 let obeležuje praznik Občine Cerkno z večpredstavnostnim matematičnim kvizom v spomin na slavnega matematičnega rojaka, viteza nekdanje Avstro-Ogrske in zavednega Slovenca dr. Franca Močnika. Z domiselnim kvizom, ki ga sestavljajo različne tematske naloge, predstavlja Osnovna šola Cerkno celostno učenje matematike. Letošnji kviz bomo posvetili različnim ugankam na temo vode. Prireditev bomo oplemenitili tudi z odprtem razstavo likovnih in fotografskih izdelkov učencev na to temo. Ob bogatem kulturnem programu bomo predvajali avtorske video-posnetke šolske radiotelevizije z naslovom Žuboreče poslanstvo življenja.

17. september

Domačija pisatelja Franceta Bevka, Zakojca 10

i Cerkljanski muzej; Mestni muzej Idrija, muzej za Idrijsko in Cerkljansko

11.30

DAN ODPRTIH VRAT DOMAČIJE PISATELJA FRANCETA BEVKA

Ob 11.30 bosta kulturni program in ogled domačije pisatelja Franceta Bevka. Prireditev bo posvečena 70-letnici priključitve Primorske k matični domovini. France Bevk (1890–1970) bo predstavljen kot pisatelj, kulturni delavec, politik ter borec za slovenski jezik in slovenski narod. Predstavljeno bo tudi njegovo delovanje na mirovni konferenci leta 1946 v Parizu.

 oš1 / oš2 / oš3 / sš

25.–27. september

Vrtec Idrija, Enota Črni Vrh, Črni Vrh 95 a

i Vrtec Idrija, enota Črni Vrh

9.00

ŽABJI KRALJ, DNEVI DEJAVNOSTI

Ob pravljici Žabji kralj bomo spoznavali pomen vode in se o tem pogovarjali. Ena od dejavnosti bo sprehod do zbiralnika vode v Črnem Vrhu ter spoznavanje in poimenovanje vseh zbiralnikov vode v bližnji okolici Črnega Vrha in Javornika. Izdelali bomo plakat Kaj vemo o vodi, opravljali poskuse z vodo ter otroke seznanjali z odgovornim ravnanjem z vodnimi viri in naravo nasploh.

v

23.–29. september

Osnovna šola Črni Vrh, Geopark Idrija

i Center za idrijsko dediščino
www.geopark-idrija.si

7.30–12.00

VELIKO DEŽJA, MALO VODE

Črnovrška planota leži na robnem delu Trnovskega gozda, ki je del visokega krasa. Nadmorska višina in lega vplivata na visoko letno količino padavin, površje pa s svojo propustnostjo vpliva na pomanjkanje vode. Učenci, učitelji in povabljeni sodelavci bodo zbirali podatke o oskrbi z vodo, izdelali velik zemljevid planote in vanj vrisali zbiralnike, vodnjake, izvire, vodotoke in lokve. Zapisali bomo zgodbe, povezane s poplavamami na Zadolškem in Črnovrškem polju. Skušali bomo ugotoviti, koliko resnice je v zgodbi, da je nekoč v Lomeh v brezno padel vol z jarmom, po deževju pa je volovski jarem izplaval v Divjem jezeru. Učenci bodo na športnem dnevu spoznali Divje jezero pri Idriji in Ivanjškovo lokev v Zadlogu.

oš1 / oš2 / oš3

26. september

Podružnična šola Godovič, Godovič 35 b

i PŠ Godovič; KD Hotedršica

8.00–12.00

OGLED TOMAŽINOVEGA MLINA V HOTEĐRŠICI, TEHNIŠKI DAN

Vsi učenci podružnice si bodo ogledali še delujoči mlin na vodno kolo v Hotedršici, ki je poseben, saj voda ob mlinu ponikne v brezno. Poleg tega Hotedršica nudi še druge znamenitosti (zemljanke, zbirka starih predmetov), in tudi te si bomo ogledali.

oš1 / oš2

27. september

Podružnična šola Godovič, Godovič 35 b

i OŠ Idrija, PŠ Godovič

8.00–12.00

VODA SI UTIRA POT, POHOD

Pohod bo potekal po grapah bližnjih potokov v vasi Godovič – stalnih, hudourniških in ponikalniških. Start pohoda bo pred podružnično šolo. Pohodnikovo oko bo med drugim opazovalo življenje v vodi in ob njej ter človekove posege v naravne struge.

oš1 / oš2

26.–28. september

Šebalski bajer in Vrtec Idrija, enota Godovič

i Vrtec Idrija, enota Godovič

POHOD DO ŠEBALSKEGA BAJERJA

Blizu vasi Godovič imamo manjšo umetno zajezitev – Šebalski bajer, kamor občasno zahajamo z otroki, saj je prostor primeren za rekreacijo in izobraževanje o naravi. Sprehodili se bomo do bajerja, kjer bomo ob spremstvu biologinje spoznali in opazovali rastline in živali. Poleg tega se bomo seznanili z dežično mlinarstva, mlinčke bomo tudi izdelovali in preizkusili njihovo delovanje.

v

26. september

Osnovna šola Idrija, Lapajnetova ulica 50; Mestni muzej Idrija, Prelovčeva ulica 9

i Mestni muzej Idrija
05 372 66 14, 031 719 351
anton.zelenc@muzej-idrija-cerkno.si;
Osnovna šola Idrija

8.00–13.00, 18.00 za zainteresirano javnost

OD KLAVŽ DO GRABELJ

Idrijski rudnik živega srebra, drugi največji živosrebrni rudnik na zemeljski obli, je v vseh obdobjih svojega delovanja potreboval ogromne količine lesa za jamsko podporje, kurjenje žgalniških peči in parnih kotlov, pridobivanje oglja itd. Porečje Idrije in njenih pritokov ima zelo bogate gozdove. Do začetka 20. stoletja za transport ni bilo ustreznih gozdnih cest in prevoznih sredstev, zato je bil najprimernejši način spravila lesa v dolino plavljenje po naravnih vodnih poteh. Izjemno izpopolnjen sistem plavljenja je s pomočjo klavž neprekinjeno potekal od konca 16. stoletja do velike povodnji leta 1926, ki je podrla leseno lovilno pregrado – grablje v Idriji in Spodnji Idriji. Učenci bodo spoznali pomen klavž in grabelj, na terenu si bodo ogledali lokacijo grabelj in jo primerjali s stanjem danes. Rezultat bo priložnostna razstava.

♿ ♿ ♿ ♿ ♿ oš2 / oš3 / sš

27. september

Idrija

i Gimnazija Jurija Vege; Geopark Idrija

8.00–14.00

POZNAMO IDRILJO?, DRUŽBOSLOVNI DAN

Dijaki Gimnazije Jurija Vege Idrija prihajajo iz različnih krajev. Da bi čim bolj spoznali kraj svojega šolanja, jim pripravimo družboslovni dan, posvečen spoznavanju mesta. Dan se začne z učenjem o nastanku rudišča v triasu. Potem dijaki z različnimi aktivnimi metodami spoznavajo mesto; tokrat bo poudarek na povezanosti mesta in vode (škafar, Rake, kamšt...). Predstavniki Geoparka Idrija bodo dan zaključili s predstavitvijo svoje dejavnosti in pomena zapisa mesta na UNESCOV seznam.

sš

25. september

Antonijev rov, Kosovelova ulica 3

i Muzejsko društvo Idrija
muzejskodrustvo.idrija@gmail.com;
CUDHg Idrija

18.00

POMEN VODE V ZGODOVINI IDRILJSKEGA RUDNIKA

Voda verjetno v nobeni drugi industrijski panogi v človeški zgodovini ni imela tako izrazite dvojne vloge kot v pridobivanju živega srebra. Bila je blagoslov in hkrati prekletstvo! Že od začetka delovanja rudnika so si v Idriji prizadevali zagotoviti zadostne količine vode, saj je bila ta več stoletij, vse do uvedbe parnih strojev v 19. stoletju, glavni energetski vir. Povsem drugačno vlogo je imela voda v idrijski jami. Številni vdori vode v jamo so povzročili pravo rudarsko katastrofo. Voda je zalivala rove, odkope in jaške.

27. september, 18.00

Mestni muzej Idrija, grad Gewerkenegg,
Mala galerija, Prelovčeva ulica 9

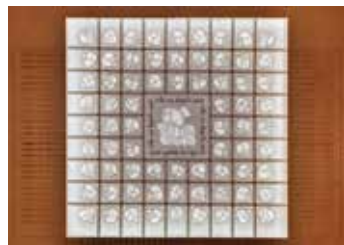
- i** Društvo klekljaric idrijske čipke
andrejaurs@gmail.com;
Mestni muzej Idrija; Osnovna šola Sp.
Idrija; Glasbena šola Idrija

9.00-20.00

RIBA NA TAPALU PAJE (RIBA NA TOPOLU POJE)

Vzorci in čipke za instalacijo Riba na tapalu paje so bili izdelani po krajevni legendi, ki se dogaja ob reki Idrijci. Zgodba pravi, da so nekoč dekleta hodila na bregove Idrijce, da bi v vodi zagledala svojega ženina. Na žalost pa so videla poleg svojega obraza le topole in vmes je zaplavala še kakšna riba. Ob takih priložnostih se je seveda tudi prepevalo in dekleta so v odsevu videla ribo na topolu peti. Na tej osnovi je nastala klekljana instalacija, sestavljena iz 72 topolovih listov in osrednje ribe. Tehnika, ki je uporabljena v vsakem listu, t. i. prfarska mrežica, je nekaj posebnega in vsekakor vredna ogleda. Del kulturnega programa bo tudi kantata skladatelja Alda Kumarja, posvečena istomiški legendi. Dogajanje bomo popestrili z demonstracijo klekljanja ter druženjem klekljaric in obiskovalcev.

 oš3 / sš

28. september

Idrija

- i** Vrtec Idrija, enota Prelovčeva

10.00

POMEN VODNEGA KOLESA ZA DELOVANJE RUDNIKA V IDRIJI

Otrokom želimo prikazati pomen vode v zgodovini rudnika ter jim približati prepoznavanje in ohranjanje kulturne dediščine, zato si bomo ogledali idrijsko kamšt in rake, eno največjih vodnih koles v Evropi.

v

28. september-5. november, 18.00

Razstavišče Nikolaja Pirnata, grad Gewerkenegg, Prelovčeva ulica 9, Idrija

- i** Mestni muzej Idrija, muzej za Idrijsko in Cerkljansko
05 372 66 14
anton.zelenc@muzej-idrija-cerkno.si;
Antonio Živkovič

9.00-18.00

ANTONIO ŽIVKOVIČ: INDUSTRIJSKA DEDIŠČINA SLOVENIJE, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

Evropski muzejski forum je leta 1997 v švicarski Lozani Mestnemu muzeju Idrija podelil nagrado Luigi Micheletti, s katero je bil muzej razglašen za najboljši evropski muzej industrijske in tehniške dediščine. Ob 20-letnici prejema nagrade, v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine ter ob prihajajočem letu kulturne dediščine (2018) bo predstavljen izbor fotografij fotografa industrijske dediščine Antonia Živkoviča, ki se z avtorsko fotografijo ukvarja že 20 let. Fotografije predstavljajo izginjajoče podobe propadajočih slovenskih industrijskih objektov in razkrajajoče urbano okolje, ki ostaja svojevrsten dokument nekega časa.

 oš3 / sš

3.-22. oktober, 9.00-18.00

Mestni muzej Idrija, grad Gewerkenegg,
mala galerija, Prelovčeva ulica 9

- i** Odbor za pripravo razstave o Antonu Žaklju - Rodoljubu Ledinskem
mvelikon@gmail.com
ivica.semrov@guest.arnes.si;
Mestni muzej Idrija

3. oktober, 18.00

RAZSTAVA O PESNIKU IN ZBIRALCU LJUDSKIH PESMI ANTONU ŽAKLJU - RODOLJUBU LEDINSKEM (1816-1868)

Prebivalci Ledin v zadnjih letih »odkrivamo« svojnega pesnika in »zapisovalca najlepših ljudskih balad in romanc«, kot je zapisano na spominski plošči na cerkvi Sv. duha v Velikem Trnu, kjer je pesnik pokopan. Anton Žakelj se je rodil v Ledinah, po gimnaziji je stopil v bogoslovje in pozneje kot kaplan služboval v različnih krajih ljubljanske nadškofije. Že kot srednješolec je zapisoval ljudske pesmi, ki mu jih je pela in pripovedovala mati Ana. Med zapisanimi ljudskimi pesmimi so znane Mlada Breda, Mlada Mojca, Mlada Zora, pa tudi Minica (znana tudi kot Spanjšice), pesem »iz iderskih hribov«. Njegove izvirne pesmi so zapisane v preprostem jeziku, veliki vzornik mu je bil Prešeren.

 oš2 / oš3 / sš

26. september

Divje jezero

i Gimnazija Jurija Vege Idrija, ester.mrak@guest.arnes.si; Geopark Idrija

8.00-14.00

GEO(IN)VODA

Dijaki geografi bodo raziskovali povezanost geološke zgradbe površja pri Divjem jezeru s hidrološkimi značilnostmi. Kraški izviri Divje jezero leži v bližini Idrije, v poznanem, a kljub temu nekoliko skrivnostnem okolju. Tektonski prelom nad jezerom govori o premikih v geološki zgradbi v preteklosti. Za dopolnitev dela bomo raziskali prodišče v bližini sotočja Jezernice in Idrijce ter sestavili manjšo geološko zbirko kamnin, ki jih naplavlja Idrijca.

sš

25.–29. september

Osnovna šola Spodnja Idrija, Šolska ulica 9

i Osnovna šola Spodnja Idrija; Turistično društvo Fara

7.40 – 14.00

GRAPE IMAJO ZGODBE, RAZSTAVA RAZISKOVALNE NALOGE MOJ KRAJ, KULTURNI DAN

Na širšem območju šolskega okoliša Osnovne šole Sp. Idrija učenci raziskujejo značilno prepredenost kotline z grapami. V njih so bili nekdaj aktivni številni mlini, vendar se jih je do danes ohranilo le malo. Danes tu ni več delujočega mlina, le eden je ohranjen v bližini šole. Skupaj s turističnim društvom Fara nas učenci vodijo na sprehod skozi čas grap, predstavijo mlinarstvo, žita, krušno peč in peko kruha iz različnih vrst moka.

i **o** **1** **o** **š** **2** / **o** **š** **3**

28. september

Kanoveljske klavže

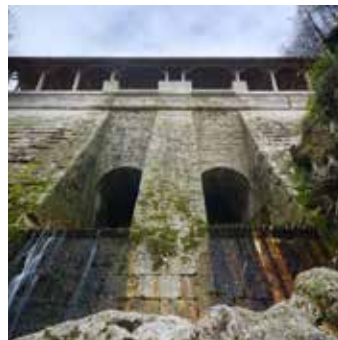
i Vrtec Idrija, enota Spodnja Idrija

17.00

POHOD DO KANOMELJSKIH OZ. OVČJAŠKIH KLAVŽ

Čeprav so Kanoveljske oz. Ovčjaške klavže v naši okolici, so dokaj nepoznane. Zavedamo se pomena prenosa znanja o kulturni dediščini kraja na otroke, zato bomo pojasnili, zakaj so bile Kanoveljske oz. Ovčjaške klavže zgrajene, kdaj so bile zgrajene, zakaj so jih uporabljali ...

V

28. september

Podružnična šola Zavratec, Zavratec 1

i Osnovna šola Idrija, Podružnična šola Zavratec, darja.kogovsek@guest.arnes.si

8.00-12.00

OB BISTREM POTOKU JE (BIL) MLIN

Ob ljudski pesmi bomo spoznavali pomen vode za življenje vaščanov nekoč in danes. Ogledali si bomo razvaline mlina in žage ob bistrem potoku v zaselku Potok. Družili se bomo s krajani, ki nam bodo s svojo besedo ali fotografijo pomagali k zavedanju o pomembnosti te naravne dobrine – vode.

o **š** **1** / **o** **š** **2**

23. september

Zbirno mesto je na parkirišču pred upravno stavbo družbe Salonit Anhovo, Anhovo 1, ob 13.45.

i Salonit Anhovo, d. d., info@salonit.si; Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Nova Gorica
martina.stupar@zrsvn.si

14.00**KAMNOLOM LASTIVNICA: ODKRITJE POJASNJEVALNE TABLE O GEOLOŠKI NARAVNI VREDNOTI**

Družba Salonit Anhovo v opuščenem kamnolomu, ki je zaradi svojega edinstvenega paleocenskega flišnega profila pridobil varstveni status geološke naravne vrednote, ureja učno pot z naslovom Raziskujmo minerale v cementni industriji. Po odkritju pojasnjevalne table boste obiskovalci lahko izvedeli več o nastanku Soške doline, o geologiji v kamnolomih cementarne, delu v kamnolomu nekoč in danes, tehnologiji proizvodnje cementa, mineralih v surovini, klinkerju in cementnem kamnu, o degradaciji in recikliranju betona ... Zaradi lažje organizacije je obvezna najava na info@salonit.si, najkasneje do 21. septembra 2017. Zaradi organiziranega prevoza vas prosimo za točnost. Priporočamo primerno obutev.

 v/oš1/oš2/oš3/sš

27.–29. september

Osnovna šola Kanal, Gradnikova ulica 2

i Osnovna šola Kanal, 05 398 16 00

sreda 18.00–20.00
četrtek in petek 8.00–15.00

V NEPTUNOVEM KRALJESTVU

V projekt smo vključili otroke vrtca in osnovne šole. Najmlajši bodo proučevali vodne motive v literaturi ter jih izražali z gibom in besedo. Učenci prve triade bodo pisali pesmice in raziskovali ljudsko izročilo s tematično vodo, zbirali soške kamne ter izdelovali makete mlinov in vodnjakov. Učenci višjih razredov bodo pisali literarne prispevke, izvedli likovno delavnico, izdelali kip Neptunovega vodnjaka in fotografirali vodne vire, korita in vodnjake v domačem okolju. Dejavnosti bomo zaključili s kulturno prireditvijo in odprtem razstave.

 v/oš1/oš2/oš3

26. september

Kromberk, Grajska cesta 1

i Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica
david.kozuh@goriskimuzej.si;
Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica; Vrtec Nova Gorica

20.00**DANIJELO ROJŠEK: REKA SOČA, IZROČILO IN SEDANJOST, PREDAVANJE**

Avtor bo predstavil vseh osem pomenov imena Soča ter vodnih in drugih z vodo povezanih naravnih pojavov, ki so s svojo izjemno pojavnostjo očarali ljudi in postali del izročila kot svetišča in sveti kraji praverne. Spregovoril bo tudi o imenih pritokov, ki so kakorkoli povezani z izročilom. Predstavil bo tudi sedanost Soče in njenih pritokov, saj gre za zavarovano ozemlje oziroma naravno dediščino ter vir navdaha za pesnike in pisatelje ter druge umetnike. Pred predavanjem bo vzgojiteljica Nevenka Boškin iz Vrtca Nova Gorica, enota Ciciban, predstavila pogled na Sočo skozi otroške oči.

 sš

25. september

Vila Bartolomei, Pod vinogradi 2

i Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica,
david.kozuh@goriskimuzej.si

8.00–12.00**IZDELAVA MASKE FALATNA**

Udeleženci delavnice bodo najprej izdelali, kaj je Falatna in kako je potekal obred klicanja dežja. Temu bo sledila delavnica, na kateri bodo učenci izdelali svojo Oblakovo masko. To bodo ob koncu delavnice tudi odnesli domov.

oš1

28. september

Osnovna šola Renče, Trg 31

i Osnovna šola Lucijana Bratkoviča
Bratuša Renče

17.00

OB REKI ŽIVLJENJE TEČE ...

Na prireditvi bomo predstavili projekt Žehta v Renčah, poskuse vzorčenja vode in merjenja trdote vode, raziskavo Kraški svet in voda, likovne izdelke učencev na temo Vipava. Izdali bomo zbirko haikujev.

V okviru naravoslovnega tedna na temo vode bodo učenci od 6. do 9. razreda raziskovali pomen vode za kraški svet, vzorčili in primerjali trdoto vode iz različnih izvirov v okolici Renč in reke Vipave. Skupina likovnikov bo ustvarjala na bregovih reke Vipave. Pesniki bodo pisali haikuje o vodi. Pričevalci nam bodo pripovedovali: Boris Arčon, nekdanji vaterpolist, nas bo popeljal v čas, ko so se otroci v Vipavi učili plavati, pod mostom pa je bilo igrišče za vaterpolo; Adam Stibilj, sin nekdanjega renškega mlinarja in lastnika mlina, bo pripovedoval o mlinu; Katjuša Žigon bo pripovedovala o življenju ob Vipavi nekoč. Otroci v vrtcu že vse leto spoznavajo, kako so nekoč prali. Preizkusili so se v pranju perila, nošenju perila na glavi, izdelovanju mila in svitkov.

v / oš1 / oš2 / oš3

23. september

Gabrje 4

i Tolminski muzej
05 381 13 60
karla.kofol@guest.arnes.si
www.tol-muzej.si

9.00-14.00

VODENI OGLED KOFOLOVEGA MLINA

Vodeni ogled in prikaz delovanja mlina ter možnost sprehoda do studenca Grofove voda. Potok Sopotnica je bil zaradi visokega pada in konstantne količine vode primeren za poganjanje mlinov. Ob potoku so bili nekoč štirje mlini: eden v bližini izvira Grofove vode, ostali trije pa niže v soteski. Pod vsemi je bila delujoča Tonetova kovačija. Kofolov mlin je edini ohranjeni mlin izmed štirih, delujoč pa ni že 30 let. V njem so nekoč mleli koruzo in ječmen, redkeje pšenico.

v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

24. september

Bukov gaj

i Turistično društvo Šentviška planota,
041 689 935, poljakales@gmail.com,
www.sentviskapanota.si; Tolminski
muzej; Planinsko društvo Tolmin;
Osnovna šola Most na Soči – PE
Šentviška Gora

15.00

VODA – VČERAJ, DANES, JUTRI

Pohod po vodnih poteh Šentviške planote je zabavna in izobraževalna prireditev ob dokončanju ureditve in prenove več vodnih virov, ki so pred prihodom vodovoda omogočali življenje na Šentviški planoti. V okviru prireditve bosta tudi predstavitev zbornika Tolminskega muzeja Vode (še) dovolj ter prikaz izdelovanja lesenih cevi za vodo.

v / oš1 / oš2

30. september

Koritnica

i Društvo Baška dediščina
041 601 248
info@tpnasvojizemlji.si
www.tpnasvojizemlji.si;
KS Grahovo ob Bači; ŠD Zarja Koritnica;
PGD Grahovo ob Bači; ŠD Rudi Bašelj
Koritnica

10.00

PETI POHOD PO TEMATSKI POTI NA SVOJI ZEMLJI

Peti pohod po tematski poti Na svoji zemlji poteka po lokacijah, kjer se je snemal prvi slovenski celovečerni igrani film Na svoji zemlji režiserja Franca Štiglicja, iz Grahovega ob Bači do Koritnice in nazaj. Start bo ob 10.00 pred Domom krajanov Grahovo ob Bači. Krajši pohod bo trajal 4 ure, daljši pa 6 ur, vendar nobeden ni zahteven. Potrebna sta pohodniška obleka in obutev, cena udeležbe pa je 12 evrov (organizacija, vodenje, izkaznica, spominek, pijača v okrepčevalnicah, enolončnica). Pot bodo obogatili drobci iz filmske zgodbe, lokalne zgodovine, sodelovanje v filmskem prizoru, okrepčevalnice. Zaključek pohoda bo na športnem igrišču na Grahovem ob Bači.

v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

26. september

Zatolmin 75a

- i** Triglavski narodni park;
Gimnazija Tolmin
gimnazija.tolmin@guest.arnes.si

8.00

KULTURNOZGODOVINSKI ŠPORTNI
DAN V IZVEDBI TNP

Ogled naravnih, zgodovinskih in kulturnih znamenitosti Javorce.

SŠ

28. september

Zatolmin 75a

- i** Javni zavod za turizem Dolina Soče
info@to-sotocje.si, www.dolina-soce.si;
Občina Tolmin; Tolminski muzej

10.00–17.00

DAN ODPRTIH VRAT SPOMINSKE
CERKVE SV. DUHA

V slikoviti dolini reke Tolminke, strmo v bregu nad planino Polog, stoji cerkev Sv. duha v Javorci, čudovit spomenik prve svetovne vojne. Frontne okope je zabrisal čas, cerkva pa mu kljubuje kot pretresljiv pomnik morije tistega časa. Leta 1916 so jo v neposredni bližini bojnih položajev v spomin padlim soborcem, branilcem tolminskega bojišča soške fronte, zgradili vojaki 3. gorske avstro-ogrsk brigade. Zunanost lesenega svetišča krasijo grbi avstro-ogrskih dežel. V spokojni tišini v notranjosti pa je v hrastove plošče, ki se kot listi knjige odpirajo na stenah ladje, vžganih 2564 imen padlih junakov. Cerkev se je leta 2007 uvrstila med spomenike, ki nosijo prestižni znak evropske dediščine, danes pa je vključena v Pot miru in je hkrati prostor srečevanj in spomina.

V času odprtja cerkve bo možen vodeni ogled s strokovno razlago.

v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

23.–30. september

Rutarjev park

- i** Varstveno delovni center Tolmin
041 234 551, 05 381 91 20
(Aleksandra Božič), info@vdc-tolmin.si,
www.vdc-tolmin.si

23. september, 10.00–14.00, delavnica

SOŠKI BOSONOG,
TAKTILNA RAZSTAVA

Na ploščadi bodo lahko obiskovalci vnaprej pripravljene podlage (iz gladkih lesenih desk izrezane stilizirane silhete soške postevi) s suho akvarelno barvico risali različne motive na temo vode. Risbe bodo nato oplemenitene z vodo, da bodo dobile vtis akvarela. Lesene ribe s porisanimi motivi bodo nato na železnih palicah s podstavki na soških kamnih postavljene v prostor. Po tej učno-taktilni potki iz materiala, najdenega ob reki Soči, se bo nato obiskovalec razstave med razstavljenimi ribami lahko bos sprehotel, tako da bo razstavo občutil ne le vizualno, temveč tudi taktilno. Razstavo bodo popestrili tudi literarni prispevki uporabnikov na temo šege in navade nekoč – pomen pitne vode nekoč in danes, umivanje z jutranjo roso ...

v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

23. september–1. oktober

Kinogledališče Tolmin, Mestni trg 5

- i** Kulturno društvo likovnih ustvarjalcev
Tolmin
041 378 620
trobec.dare@gmail.com

23. september, 10.00, delavnica

VODA PRINAŠA – VODA ODNAŠA,
SLIKARSKA RAZSTAVA

Slikarska razstava v mali galeriji bo popestrjena z lesenimi naplavinami, ki jih je oblikovala reka Soča. Poleg razstave bo v parku pred Kinogledališčem potekala likovna delavnica, ki bo namenjena predvsem najmlajšim ustvarjalcem.

v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

23. september

Tolminski muzej, Mestni trg 4

i Tolminski muzej, 05 381 13 60,
muzej@tol-muzej.si, www.tol-muzej.si

12.00

GORNJE POSOČJE 1945–1947, ODPRTJE RAZSTAVE

Razstava govori o času, ko je bila a Soča mejna reka. Po koncu druge svetovne vojne je bila Primorska zaradi sporne meje z Italijo razdeljena na dve upravni coni, ločeni s strugo reke Soče. Desni breg je bil pod anglo-ameriško vojaško upravo, levi pod upravo jugoslovanskih oblasti. Razstava, ki bo v prostorih Tolminskega muzeja na ogled do konca leta, govori o dogodkih in vsakdanjem življenju ljudi na tem območju ter o negotovosti in konfliktih, ki so spremljali njihov vsakdan. Reka Soča, ki je ljudem dotlej nudila hrano in zaslužek, je z novo mejo postala upravna, politična in gospodarska ločnica.

 oš3 / sš

23. september–21. oktober

i Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
05 381 15 26
knjiznica@kcktolmin.si
www.kcktolmin.si

V času odprtosti knjižnic.

ZGODBE IN LEGENDE O VODAH V POSOČJU

V knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec bo na ogled velik pano z zemljevidom Posočja. Na zemljevidu bodo pri posameznih izvirih voda, jezerih in krajih zapisane zgodbe, pripovedke in legende iz ljudskega izročila o njihovem nastanku ali posebnostih. Zgodbe bodo dopolnjene tudi s starimi razglednicami in fotografijami, ki jih hrani domoznanski oddelek knjižnice. Zemljevid bo v e-obliki dostopen tudi na spletni strani knjižnice. Obiskovalci si bodo lahko izposodili knjige in drugo gradivo, v katerem so zbrane razlagalne pripovedke o vodah in krajih v Posočju.

V / oš1 / oš2

25. september

Tolminski muzej, Mestni trg 4

i Tolminski muzej
05 381 13 60
karla.kofol@guest.arnes.si
www.tol-muzej.si;
Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica

19.00

MAG. DANIEL ROJŠEK: REKA SOČA, IZROČILO IN SEDANJOST

Predavanje bo govorilo o osmih pomenih imena Soča ter o z vodo povezanih naravnih pojavih, ki so očarali ljudi in postali del kulturnega izročila. Z besedo in sliko bo predstavljena tudi sedanjost Soče in njenih pritokov oziroma zavarovano ozemlje bogate naravne dediščine, ki je od nekdanj vir navdihla za pesnike, slikarje in druge umetnike.

  sš

26. september

Tolminski muzej, Mestni trg 4

i VVZ Ilke Devetak Bignami Tolmin
vrtec.tolmin@guest.arnes.si
www.vrtec-tolmin.si

16.00

POSOŠKA BISERA – TOLMINKA IN SOČA

Predstavili bomo reki našega kraja, posoška bisera Tolminko in Sočo. Spoznavali ju bomo s poezijo, čutili, glasbo, zgodbami, pripovedkami in likovnim ustvarjanjem.

 v

26. september

dolina Tolminke

- i** Javni zavod Triglavski narodni park; Gimnazija Tolmin; Varstveno delovni center Tolmin

8.00–13.30

TOLMINKA PRIPOVEDUJE

Vodeni izlet je namenjen ciljnim udeležencem (Gimnazija Tolmin, Varstveno delovni center Tolmin). Pod strokovnim vodstvom bo skupina preživela dan v čudoviti dolini reke Tolminke. Čeprav je ta reka dolga le 10 kilometrov, lahko pokaže in pove marsikaj zanimivega. Nekaj posebnega je že njen kraški izvir v zavetju gora, ob njej živi in raste malo in veliko, po njej so splavarili les, nedaleč proč počiva spominska cerkva Sv. duha v Javorci in še in še ...

SŠ

27. september

čistilna naprava

- i** Komunala Tolmin, d. o. o. info@komunala-tolmin.si www.komunala-tolmin.si

8.00–18.00

VODENI OGLED ČISTILNE NAPRAVE TOLMIN

Na vodenem ogledu bo predstavljena delovna čistilna naprava Tolmin.

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

27. in 28. september

Sotočje

- i** Javni zavod Triglavski narodni park; Varstveno delovni center Tolmin; Vrtec Tolmin; Kajakaški klub SE Most na Soči; Ribogojnica Tolmin

9.00–14.00

KJER SI REKI PODATA ROKO

Vodeni izlet z delavnicami je namenjen ciljnim udeležencem (Varstveno delovni center Tolmin in Vrtec Tolmin). Pod strokovnim vodstvom bo skupina preživela zabavno in poučno dopoldne na sotočju Soče in Tolminke.

28. september

Tolminski muzej, Mestni trg 4

- i** Tolminski muzej, 05 381 13 60, muzej@tol-muzej.si, www.tol-muzej.si

19.00

VODE (ŠE) DOVOLJ

Predstavitve zbornika Tolminskega muzeja, v katerem bosta z vidika različnih strok opisana naš današnji odnos do vode ter vloga te pomembne naravne dobrine v nekdanjem življenju na Tolminskem.

 SŠ

7.–9. september

Most na Nadiži

- i** Gimnazija Tolmin, branka.hrast@guest.arnes.si

8.00

RAZISKOVALNI TABOR NA MOSTU NA NADIŽI

Naravoslovni, družboslovni in likovni raziskovalni tabor.

 SŠ

28. september

Osnovna šola Dolenjske Toplice, Ivančna Gorica, Velike Lašče

i Osnova šola Dolenjske Toplice
marija.andrejic@guest.arnes.si

8.00–16.00

PO POTEH PRVIH ZAPISKOV

Učenci 9. razreda si bodo ogledali prve zapiske, in sicer na Muljavi prvi slovenski roman, v Stični Stiški rokopis, v Trubarjevi rojstni hiši na Rašici pa bodo spoznali še utemeljitelja slovenskega jezika in književnosti Primoža Trubarja. Tu se bodo udeležili tudi knjigoveške delavnice in si izdelali miniaturno knjigo, ki jim bo ostala za spomin.

oŠ3

23. september, 10.00–13.00 25.–29. september, 7.00–15.00

Pokrajinski muzej Kočevje, Prešernova ulica 11

i Pokrajinski muzej Kočevje
01 895 03 03, 051 269 972
info@pmk-kocevje.si
www.pmk-kocevje.si/main.html

27. september, 19.00: javno vodstvo

ŽIVLJENJE Z REKO RINŽO, OBČASNA RAZSTAVA

Vabimo vas na ogled začasne razstave o reki Rinži, na kateri boste izvedeli marsikaj o življenju ob tej reki nekoč in danes, o tem, kako je varovala mesto, zakaj je v njej toliko lokvanjev, o zgodah in nezgodah o njej ter še marsikaj drugega. Na razstavi bodo predstavljeni okoliški zgodovinski razvoj, ki mu je botrovala reka, posebnosti, povezane s sestavo kraških tal, po katerih teče reka, flora in fauna, arhitektura, povezana z reko, gospodarske dejavnosti in družabne aktivnosti ter še veliko drugega.

i **v** / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

23. september, 10.00

ZGODBE O RINŽI, VODENA PREDSTAVITEV

Vabimo vas k skupnemu odkrivanju zgodb o Rinži, o življenju ob njej nekoč in danes ter o raznih nenavadnih dogodkih, povezanih z njo.

i **v** / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

26. september

Pokrajinski muzej Kočevje, Prešernova ulica 11

i Pokrajinski muzej Kočevje
01 895 03 03, 051 269 972
info@pmk-kocevje.si
www.pmk-kocevje.si/main.html

9.00

V DEŽELI KAČARIJI, LUTKOVNA IGRICA ZA OTROKE

Z lutkovno igrico za otroke V deželi Kačariji bomo gledalcem na kratak in poučen način predstavili pestro življenje ob reki Rinži.

v / oŠ1 / oŠ2

23 september, 10.00–13.00 25.–29. september, 7.00–15.00

Pokrajinski muzej Kočevje, Prešernova ulica 11

i Pokrajinski muzej Kočevje
01 895 03 03, 051 269 972
info@pmk-kocevje.si
www.pmk-kocevje.si/main.html

STALNE RAZSTAVE POKRAJINSKEGA MUZEJA KOČEVJA

V Pokrajinskem muzeju Kočevje ponujamo na ogled več zanimivih stalnih razstav. Postavitve Nekdanji nemški jezikovni otok na Kočevskem obiskovalcu razkriva delček manj znane zgodovine Slovenije in prikazuje Kočevsko, ki jo je njeno večinsko prebivalstvo leta 1941 po več kot 600 letih nenadoma zapustilo. Danes so obsežni deli nekdanj kultiviranega ozemlja preraščeni z gozdom, naselja pa porušena in odstranjena. Razstava Narod si bo pisal sodbo sam – Slovenija od ideje do države zajema obdobje vse od ustoličevanja koroških vojvod na Gosposvetskem polju in prvega pisno dokumentiranega pravnega akta v slovenski zgodovini do osamosvojitve Slovenije v letu 1991. Kočevska zbirka risb Božidarja Jakca z naslovom Božidar Jakac: interpret, pisovalec, kronist je nastala z več donacijami avtorja in njegove žene Tatjane. V izboru za stalno postavitev so predstavljene risbe, ki obravnavajo medvojne teme.

i **v** / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

28. september

Kočevje, Rožna ulica 32 (začetek pri mostu čez Rinžo – na Marofu, zaključek ogleda reke pri zapornici v centru mesta)

i Gimnazija in srednja šola Kočevje
vanja.novak@guest.arnes.si
www.gssk.si

16.00–18.00

EKOREMEDIACIJE RINŽE

Mladi kočevski geograf Miha Varga bo med ogledom predstavil ekoremediacije Rinže, tj. načine zaščite in obnove degradiranih okolij (npr. onesnaženosti rek) s pomočjo naravnih sistemov in procesov. Dijaki gimnazije bodo pripravili pokušino vode iz različnih virov in predstavili »arhitekturo« mladoletnic – žuželk, katerih ličinke v vodi izdelajo tulce iz okoliškega materiala. Če bo vreme slabo, bo namesto ogleda predavanje v predavalnici Gimnazije in srednje šole Kočevje, Ljubljanska cesta 12.

SŠ

23. september–31. oktober

Zavod Nesselstal Koprivnik, Koprivnik pri Kočevju 13, tržnica Kočevje

i Zavod za ohranitev kulturne dediščine Nesselstal Koprivnik
031 637 022
info@kocevskirog.si
www.kocevskirog.si;
Zadruga Zakladi Kočevske

9.00–14.00

PRIKAZ PREDELAVE SADJA NA STARODOBEN NAČIN

Seznani se bomo s tradicionalnim postopkom ekološke predelave jabolk v jabolčni sok. Hkrati bo predavanje v okviru projekta predstavilo tradicionalno predelavo sadja, ki vsebuje elemente nesnovne kulturne dediščine (razvoj sadjarstva na Kočevskem, kulturo pitja alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter predstavitev lokalne etnološke dediščine). Likovno izražanje in izobraževanje mladih bo potekalo v obliki slikovne zgodbe na posestvu v Koprivniku. Na tržnici v Kočevju bomo oktobra pripravili prikaz predelave jabolčnega vina v toplotno obdelan sok.

v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

1. oktober 2017–28. februar 2018

Osnovna šola Stara Cerkev, Stara Cerkev 21

i Osnovna šola Stara Cerkev
ira.hodnik@gmail.com

8.00–12.00

PO MEDVEDOVIH STOPINJAH DO VODE

Učenci bodo s pomočjo učiteljev in zunanjih sodelavcev (gozdarjev, zgodovinarjev, knjižničarjev, starih staršev ...) raziskovali izvire, zajetja, kale, reke, potoke ... na Kočevskem, območja, ki zaradi neokrnjene naravne dediščine velja za najbolj ohranjen del Slovenije.

oš1 / oš2 / oš3

25.–30. september

Osnovna šola Otočec, Šolska cesta 20

i Osnovna šola Otočec
melita.turk@guest.arnes.si
www.os-otocec.si;
KS Otočec; društva in zunanji sodelavci

8.20–12.40

VODA – KORISTNA IN LEPA

Učenci bodo spoznavali in raziskovali vsa področja, ki so kakorkoli povezana z vodo. Dneve dejavnosti bomo zaključili na dan šole v soboto, 30. septembra, z drugim tradicionalnim dobrodelnim pohodom po bližnji okolici. Pohoda se bodo udeležili tudi starejši občani, ki vedo, kako se je kraj spreminjal in razvijal, učenci pa bodo kot turistični vodniki predstavljali znamenitosti, povezane z vodo. Svoje ugotovitve in spoznanja bodo predstavili tudi na zaključni prireditvi na dnevu šole ter na informacijskih točkah pohoda po bližnji okolici in ob vodnih virih. Vsa ta spoznanja in doživetja bomo nazadnje strnili še v biltenu.

oš1 / oš2 / oš3

28. september

Ob Urškem beču

- i** Osnovna šola Šmihel, Podružnica
Birčna vas
vida.ster@os-smihel.si
www.os-smihel.si;
Zavod za varstvo kulturne dediščine
Slovenije, OE Novo mesto;
Zavod RS za varstvo narave, OE Novo
mesto; KUD Uršna sela

16.00**URŠENSKI BEČ NE PRESAHNE**

Učenci bodo spoznali zajetje vode Uršenski beč. Podatke bodo pridobili iz člankov, z intervjuji s starši in krajanji ter s sodelovanjem strokovnjakov. Zbirali bodo stare fotografije, zapise in pripovedi o druženju krajanov pri zajetju ob različnih priložnostih, iskali pregovore o vodi ter spoznavali stare predmete, ki so jih v povezavi z vodo ljudje uporabljali nekoč in jih uporabljajo še danes. Uporabne predmete, ki se povezujejo z vodo, bodo učenci tudi izdelali. Uršenski beč bodo upodobili v sliki, pesmi in besedi, pripravili bodo razstavo ter izdali priložnostno glasilo. V družabnem zaključku bo sodelovala ženska vokalna skupina Kronce.

    oš1 / oš2

27. september

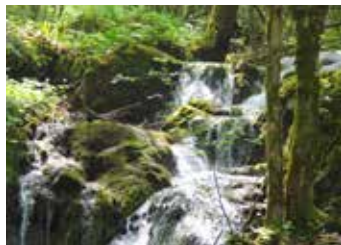
Zbirno mesto je pred gasilskim domom.

- i** Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič
vlasta.henigsman@guest.arnes.si
www.osbos.eu/sola; Zavod Mošnice;
Zveza kočevskih organizacij

9.00–12.00**DEDIŠČINA V ROKAH MLADIH:
FOTOGRAFSKO POTEPANJE PO
KOČEVARSKI VASI**

Na fotografsko potepanje vabimo mlade fotografe in njihove mentorje iz UNESCOVIH šol, osnovnih in srednjih šol iz naše okolice in povabljenih šol iz Hrvaške, Italije in Avstrije. V objektiv fotoaparata bomo poskušali ujeti veliko lepih motivov iz zanimive naravne in kulturne dediščine nekdanje kočevarske vasi Črmošnjice ter bližnjega Divjega potoka. Potok tvori brzice in slapove, ob njem ne manjka rastlin in petja ptic. Pozornost bomo posvetili vasi, ki priča o življenju Kočevarjev, nekdanje nemško govoreče skupnosti, ki je tu tvorila jezikovni otok. V jeziku Kočevarjev, ki ga v tej vasi še govorijo, še vedno lahko slišimo odmeve srednjeveške nemščine, ki po UNESCOVI klasifikaciji sodi med kritično ogrožene jezike. Izbrane fotografije bomo predstavili v KC Semič, na šolski spletni strani in še kje.

  oš3 / sš

29. september

Zbirno mesto je pri izviru reke Krupe.

- i** Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič
vlasta.henigsman@guest.arnes.si
www.osbos.eu/sola

8.30–17.00**EX TEMPORE MLADIH LIKOVNIKOV
BELE KRAJINE**

Semič ima zanimivo kulturno in naravno dediščino ter veliko lepih motivov, ki jih bomo poskušali upodobiti na letošnjem 36. ex tempore mladih likovnikov Bele krajine. Na srečanje vabimo mlade slikarje in njihove mentorje iz osnovnih in srednjih šol Bele krajine ter šol UNESCOVEGA središča Pišcece. Ob upodabljanju motivov se bomo spoznavali in družili mladi slikarji, mentorji in nekdanji udeleženci slikarskih srečanj. Likovni pedagogi, ki so včasih poučevali na belokranjskih šolah, nam bodo razkrili še kakšno svojo dogodivščino in izkušnjo ter nas opozorili na morda še neodkrita motive Semiča. Pozornost bomo posvetili vodi (Krupi).

  oš3 / sš

25.–29. september Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

- i** Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič
vlasta.henigsman@guest.arnes.si
www.osbos.eu/sola

8.00–12.30**DEDIŠČINA V ROKAH MLADIH: VODA
IN KULTURNA DEDIŠČINA V SEMIČU**

Namen projekta, v katerem bodo sodelovali vsi učenci naše šole, je pri mladih vzbuditi občutek odgovornosti do kulturne in naravne dediščine. Še posebej se bomo osredotočili na vodo in na reševanje različnih okoljskih problemov, pozornost pa bomo posvetili tudi medkulturnemu učenju. Povezali se bomo s krajanji, dedki in babicami, društvi in posamezniki v lokalnem okolju. Učenci bodo vsebine kulturne dediščine spoznavali iz različnih virov, zapisanih ali ustnih, ter iskali informacije o dediščini in raziskovali njeno zgodovino. Obiskali bodo kulturne ustanove v okolici ter likovno in glasbeno ustvarjali. Izbrano gradivo bomo predstavili z igro, peštem, plesom in razstavo v času praznovanja jeseni in KC Semič.

  v / oš1 / oš2 / oš3

25.–29. september

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Enota vrtec Sonček, Šolska ulica 1

- i** Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Enota vrtec Sonček
vanesa.pozek@guest.arnes.si
vlasta.henigsman@guest.arnes.si,
www.vrtec.osbos.eu

9.00–11.00

DEDIŠČINA V ROKAH MLADIH: VODA

Z otroki bomo spoznavali vodo in vodne vire v Semiču in okolici. Pomembno je povečati zavedanje o pomenu sožitja z naravo ter s tem tudi o pomenu vode in njene sporočilne in življenjske sile. Otroci se bodo povezali predvsem s starimi starši, ki še pomnijo, kakšna je bila nekoč oskrba z vodo. Veliko nesnovne dediščine, na primer ljudska pesem ter stare igre in običaji, pa je shranjene tudi v srcu teh ljudi. Vse to bodo otroci skušali ujeti in podživeti s svojo ustvarjalnostjo.

25. september

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

- i** Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič
vlasta.henigsman@guest.arnes.si
www.osbos.eu/sola;
Zveza kočevarskih organizacij

8.00–12.30

KOČEVARJI

Spoznali bomo kočevarsko kulturno dediščino ter življenje Kočevarjev, nekdanje nemško govoreče skupnosti, ki je v naših krajih živel od prvih desetletij 14. stoletja pa do začetka druge svetovne vojne. Pozornost bomo posvetili vodi kot pomembni vrednoti, preučevanju kultur ter jezikovne in kulturne raznolikosti.

Namen projekta je pri mladih vzbuditi občutek odgovornosti do kulturne dediščine. Projekt je priložnost, da se mladi seznanijo z vprašanji strpnosti in sodelovanja, človekovih pravic, demokracije, migracije, identitete. Seznanili se bodo z vprašanji, kot so predsodki, stereotipi in diskriminacija na osnovi jezika ali kulture v povezavi z različnimi kulturami in sprejemanjem drugačnosti.

25.–28. september

Muzej na prostem Pleterje, Drča 1

- i** Osnovna šola Šentjernej
maja.sintic@gmail.com
www.os-sentjernej.si/joomla;
Muzej na prostem Pleterje

14.00

IN VODA BO GNALA NAŠ MLINČEK

Osnovnošolski folklorniki bodo spoznavali in raziskovali opuščene in še delujoče mlince ter različne vodne vire, ki jih premorejo mogočni Gorjanci. Iskali bodo že pozabljene ljudske pesmi, plese, izštevke, zbadljivke, igre in zgodbe, ki so se prenašale po ustnem izročilu in so kakorkoli povezane z vodo in mlino. Ob pomoči rokodelca bodo izdelali leseni mlinček, priljubljeno igračko otrok v preteklosti, in ga v potoku preizkusili. Iz naravnih materialov bodo izdelali zvočila, ki bodo ritmična podlaga za ples. Svoje delo bodo predstavili v Muzeju na prostem v sodelovanju z rokodelci in različnimi društvi v kraju.

25.–29. september

Podružnična šola Orehovica, Orehovica 14

- i** Osnovna šola Šentjernej, podružnica
Orehovica
ivica.padarsic@guest.arnes.si;
Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto; Lončarski ateljej Silivije Gorščin; ljudske pevke

8.20–12.40

OB BISTREM POTOKU,
PROJEKTI TEDEN

Ves teden se bomo posvečali raziskovalnim dejavnostim, s katerimi bomo pri učencih skušali oblikovati odgovoren odnos do vode in vodnih virov. Pohod ob vodnih virih v spremstvu strokovnjaka nas bo vodil ob potoku Pendirjevka, kjer si bomo ogledali tudi kamnite pregrade na potoku, ki so človeku služile kot zaščita, zbiralnik vode in napajališče za živino. Opazovali bomo tudi naravno vrednoto, pritok Minutnik, ki je tudi edina zaganjalka na Dolenjskem. Iz ustnih virov bomo izvedeli, kako so nekoč pripeljali vodo v hišo in kako so jo uporabljali npr. za pranje perila. Ustvarjali bomo z glino v lončarskem ateljeju ter z ljudskimi pevkami zapeli pesmi o vodi. Zbirali in zapisovali bomo pregovore ter pisna opozorila o varčevanju z vodo.

oŠ1 / oŠ2

25.–29. september

Osnovna šola Šentjernej, Prvomajska cesta 9

i Osnovna šola Šentjernej
os.sentjernej@guest.arnes.si
marjana.penca@guest.arnes.si
www.os-sentjernej.si; TD Zvon

8.25–12.40

KJER JE VODA, JE POT

Voda igra pomembno vlogo tako v vsakdanjem življenju kakor tudi v številnih legendah in mitih. Učenci bodo spoznali vodna mitološka bitja in zgodbe o junakih. Članice društva kmetič nam bodo pripovedovale, kako dragocena je bila voda v njihovem otroštvu. Naučili se bomo nekaj pesmi o vodi, ki so jih prepevale že generacije pred nami. Ogledali si bomo studenec v Volčkovi vasi pri Šentjerneju. S poskusi bomo prikazali kroženje vode in različne oblike vode. Učenci bodo spoznali tudi pomen čistilnih naprav v naravi. Ogledali si bomo vodnjak v Gradišču pri Šentjerneju. Izdelovali bomo mline in vodnjake iz odpadnega materiala ter preprosto čistilno napravo. Pripravili bomo razstavo izdelkov, ki bo na ogled vsej šoli.

 oŠ1

1. oktober

Zbirno mesto je pred gradom Žužemberk.

i Turistično društvo Suha krajina
td.suha-krajina@siol.net
www.tdsuhakrajina.webs.com;
OŠ Prevole; KD Hinje; KS Hinje;
AS Hinje; PGD Hinje

8.30–15.00

LEGENDA O MOČILAH, POHOD

Pohod iz Žužemberka do Močil pod Hinjami bo tokrat namenjen Legendi o Močilah, lužah sredi Suhe krajine.

25.–29. september

Osnovna šola Žužemberk, Baragova cesta 1

i Osnovna šola Žužemberk
tajnistvo-os.zuzemberk@guest.arnes.si
www.oszuzemberk.si

8.20–12.45

ŽIVALSTVO V REKI KRKI

Učenci od 1. do 4. razreda bodo iskali ljudsko izročilo in pesmi na temo vode, obiskali ribiško družino in spoznavali vrste rib v reki Krki. Podružnična šola Dvor bo obiskala ribogojnico ter raziskala njen gospodarski in ekološki pomen. Na podružnični šoli Šmihel bodo gostili podružnico Ajdovec in si ogledali bližnjo turistično kmetijo, ki je zaživela tik ob vodi. Učenci od 5. do 9. razreda bodo v okviru medpredmetnega povezovanja spoznali živalstvo reke Krke, ugotavljali fizikalne lastnosti vode, opravili analizo vzorca vode iz Krke, spoznali geografijo in zgodovino reke, iskali angleške izraze za živali, likovno ustvarjali in se seznanili z zakonodajo glede oskrbe s pitno vodo v Republiki Sloveniji.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. september

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Dravograd, Bukovje 13

i Koroški pokrajinski muzej
aleksandra.cas@kpm.si, www.kpm.si

10.00–12.00

MAMICA DRAVICA, DELAVNICA

Na delavnici bodo otroci spoznali pomen reke Drave v preteklosti na območju zgornje Dravske doline. Osredotočili se bomo na splavarstvo, s katerim so prevažali les iz pohorskih in kozjaških gozdov. V ustvarjalnem delu si bodo otroci izdelali vodno plovilo (splav).

oŠ2

29. september

Zbimo mesto je pred informacijskim centrom Podzemlje Pece, Glančnik 8

i Center šolskih in občinskih dejavnosti
Metka.Tajzel@csod.si
www.csod.si
www.csod.si/dom/peca;
Podzemlje Pece, turistični rudnik in muzej; Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor; Geopark Karavanke - GEOFESTIVAL (projekt EUfutuR)

10.00 in 16.30

Z VODNIKOM IN APLIKACIJO PO MEŽICLJEVI POTI

Mežicljeva pot vodi do Polene, nato ob reki Meži do Pustnikovega jezua in osnovne šole ter se zaključuje v središču mesta. Vodnik po poti je Mežicelj, maskota šole, ki zanimivosti ob poti predstavlja na interpretativnih tablah. Tokrat vas vabimo na vodeni sprehod, na katerem boste skupaj z interpretatorji in aplikacijo spoznali posebnosti na Mežicljevi poti in Geopark Karavanke na malo drugačen način. S seboj imejte mobilne telefone ali tablice z naloženo aplikacijo CŠOD MISIJA Geološka pohodna učna pot Mežica (naložite si jo lahko preko Google play ali Apple store).

i oŠ2 / oŠ3 / sŠ

28. september

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Radlje ob Dravi, Koroška cesta 68

i Koroški pokrajinski muzej
alenska.verdinek@kpm.si, www.kpm.si

10.00–12.00

MAMICA DRAVICA, DELAVNICA

Na delavnici bodo otroci spoznali pomen reke Drave v preteklosti na območju zgornje Dravske doline. Osredotočili se bomo na splavarstvo, s katerim so prevažali les iz pohorskih in kozjaških gozdov. V ustvarjalnem delu si bodo otroci izdelali vodno plovilo (splav).

oŠ2

26. september

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem, Koroška cesta 12

Slovenj Gradec

27. september

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Slovenj Gradec, Glavni trg 24

i Koroški pokrajinski muzej
liljana.suhodolcan@kpm.si, www.kpm.si

10.00–12.00

TATRMAN, VODNJAK IN POVODNI DUH

Voda je najdragocenejša dobrina človeštva, zato je v vseh kulturah simbol življenja in del duhovne kulture slehernega naroda. Vodi so ljudje prinašali darove ob pomembnih mejnikih v letnem ciklu ter krasili vodnjake z željo, da bi bilo vode čez leto dovolj in da bi ostala čista. V tej želji so vodnjake varovali ter bdeli nad izviri in njihovo okolico. Vodnjakom in izvirov so pogosto pripisovali mističnost. Mnogo izvirov je bilo ograjenih, odnos do izvira vode je bil spoštljiv, kar se je odražalo tudi v arhitekturnih oblikah vodnjakov. Koroška značilnost so tatrmani, lesena vodna korita s tekočo vodo z oblikovano cevjo v obliki glave in drugih podob.

oŠ3

30. september

Vaški dom

i Društvo LIMES – arheologija prostora
limes.arheo@gmail.com
limes-arheo.blogspot.it

17.00–19.00

ZGORNJI TOK GLINŠČICE: STARE
POTI, BRODIŠČA, NASELJA IN UTRDBE,
PREDAVANJE

Predavanje bo govorilo o starih trgovskih poteh, brodiščih, naseljih in utrdbah ob zgornjem toku reke Glinščice ter bo predstavilo tudi najnovejša arheološka odkritja na tem območju. Prometne povezave v zgornjem toku reke Glinščice in njenega pritoka Griža v prazgodovini, antiki in srednjem veku do zdaj še niso bile predmet poglobljenih in sistematičnih zgodovinskih in arheoloških raziskav. Društvo želi predstaviti rezultate svojih raziskav in nove hipoteze, opozoriti na nekatera neodgovorjena vprašanja in spodbuditi krajanke k valorizaciji kulturnozgodovinske dediščine njihovega domačega okolja.

 oš3/sš

Izola/Isola

23. september/23 settembre

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di
Isola, Ulica Osvobodilne fronte/via Fronte di
Liberazione, 15

i Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola
05 663 12 83
spela.pahor@guest.arnes.si
www.izo.sik.si

18.00

VODA V PRAVLJICAH,
PRIPOVEDOVALSKI VEČER
L'ACQUA NELLE LEGGENDE,
UNA SERATA DI RACCONTI

V mitološkem in pravljicnem izročilu vseh narodov sveta ima tudi voda pomembno mesto. V njem najdemo opise tako nastanka sveta kot vesoljnega potopa, bistrnih potokov in izvirov s čudežno močjo, širokih rek in morij, ki jih je treba prepluti, da bi prišli do rešitve ali našli zaklad ...

Nei miti e nelle leggende di tutti i popoli del mondo anche l'acqua riveste un ruolo importante. dalla creazione al diluvio universale, dai limpidi torrenti e alle sorgenti dotati di magici poteri sino agli ampi fiumi e ai vasti mari che devono essere attraversati per arrivare ai risultati desiderati o alla scoperta di un tesoro ...

 v/oš1/oš2/oš3/sš

Izola/Isola

26. september/26 settembre

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di
Isola, Ulica Osvobodilne fronte/via Fronte di
Liberazione, 15

i Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola
05 663 12 83
spela.pahor@guest.arnes.si
www.izo.sik.si;

19.00

MSGR. DR. JURIJ BIZJAK: SIMBOL
VODE V SVETEM PISMU, PREDAVANJE
MSGR. DR. JURIJ BIZJAK. IL SIMBOLO
DELL'ACQUA NELLA BIBBIA, CONFERENZA

Predaval bo koprski škof in izjemen poznavalec Svetega pisma. Sveto pismo je študiral na Papeškem bibličnem inštitutu in na Papeški univerzi Urbaniana. Študij je zaključil s doktorsko disertacijo o svetopisemski Knjigi pregovorov z naslovom Sporni pregovori. Na Teološki fakulteti v Ljubljani je bil profesor svetopisemskih ved. Bil je član skupine Slovenski standardni prevod Svetega pisma. Samostojno je prevedel nekaj starozaveznih knjig. V Jeruzaleumu se je strokovno izpopolnjeval predvsem iz biblične arheologije in zgodovine.

Terrà la conferenza il vescovo di Capodistria, profondo conoscitore della Bibbia, che ha studiato presso il Pontificio Istituto Biblico e la Pontificia Università Urbaniana, terminando questo percorso con una tesi di dottorato sul Libro dei Proverbi intitolata »Proverbi controversi«. Msgr. Bizjak ha insegnato Scienze bibliche presso l'Università teologica di Lubiana, ha fatto parte dell'equipe di specialisti che ha tradotto e redatto la Traduzione standard slovena della Bibbia ed ha pure tradotto alcuni libri dell'Antico Testamento. Si è infine perfezionato in storia e archeologia biblica a Gerusalemme.

29. september/29 settembre

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di
Isola, Ulica Osvobodilne fronte/via Fronte di
Liberazione, 15

i Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola, 05 663 12 83
spela.pahor@guest.arnes.si
www.izo.sik.si;
Mitja Zupančič, mitja@osminka.eu

19.00

Z MORJEM NA TI, PREDSTAVITEV
KNJIGE IN POGOVOR Z AVTORJEM
PRESENTAZIONE DEL LIBRO E
COLLOQUIO CON L'AUTORE

Mitja Zupančič, ljubitelj morja, založnik, fotograf, večš kamere, in mojster besede, tako pisane kot govorjene, avtor več knjig, je z morjem na ti. Tak je tudi naslov knjige, v kateri predstavi 30 krajev ob vzhodni jadranski obali – od Sv. Križa pri Trstu preko Pirana in Opatije do Dubrovnika in obalnih mest Črne gore. Besedilo, ki ga piše morjeplovec, temelji na mnogih ustnih in pisnih virih ter razkriva bogastvo etnološke in kulturne dediščine ljudi, ki živijo tesno povezani z morjem, od morja in za morje.

Mitja Zupančič - amante del mare, editore, fotografo, esperto di riprese e maestro della parola, sia scritta sia parlata, autore di numerosi libri - ha molta affinità con il mare e questa sintonia l'ha proiettata nel volume »Z morjem na Ti« (Il mare ed io ci diamo del TU). Nel libro sono presentate 30 località lungo la costa orientale dell'Adriatico - da Santa Croce presso Trieste, passando per Pirano, Abbazia per arrivare fino a Ragusa (Dubrovnik) e alle cittadine rivierasche del Montenegro. Il testo, stilato da un navigante e basato su molte fonti orali e scritte, rivela la ricchezza del patrimonio etnologico e culturale delle genti che vivono a stretto contatto con il mare, del mare e per il mare.

IZOLA/ISOLA, Korte

25. september/25 settembre

Zadružni dom, Korte 44/ Casa della Cooperativa, Korte 44

i Turistično društvo Šparžin
041 345 984 (Rozana Prešern)
rozana.presem@gmail.com
sparzin.wordpress.com; Anton Petek;
Osnovna šola Korte/Scuola elementare Korte

10.00-12.00, 14.00-16.00

IZDELAVA PASTIRSKIH PIŠČALI IZ KANELE

REALIZZAZIONE DI ZUFOLI DA PASTORI CON LE »CANELE«

Kanela je kulturna rastlina, ki so jo že stoletja uporabljali za najrazličnejše namene. Raste predvsem tam, kjer je voda, in je značilna za Primorsko. Mojster Anton Petek bo na delavnici pokazal, kako se iz kanele izdelava pastirska piščalka. Dopoldanska delavnica je namenjena osnovnošolcem, popoldanska pa vsem, ki jih to zanima.

La »canela« (canna palustre) è una pianta, tipica del Litorale, che cresce soprattutto in prossimità dell'acqua ed è usata da secoli per gli impieghi più svariati. Il mastro Anton Petek insegnerà a realizzare uno zufolo usato dai pastori. Al mattino il laboratorio sarà riservato agli alunni delle scuole elementari, quello pomeridiano a tutti gli altri interessati.

v/oš1/oš2/oš3/sš

IZOLA/ISOLA, Korte

25.-29. september/25-29 settembre, 10.00-12.00

30. september/30 settembre, 9.00-13.00

Zadružni dom, Korte 44/Casa della Cooperativa, Korte 44

i Turistično društvo Šparžin
041 345 984 (Rozana Prešern),
rozana.presem@gmail.com
sparzin.wordpress.com;
Slavica Hrvatina, David Hrvatina, Marino Hrvatina, Marjan Prešern, Šarolta Godnič Vičič, Tatjana Mejak

VODNI VIRI, KALI, PUČI IN MOSTOVI V KORTAH, RAZSTAVA FOTOGRAFIJ FONTI IDRICHE, POZZE, STAGNI E PONTI A CORTE D'ISOLA, MOSTRA FOTOGRAFICA

Vodni viri so že od nekdaj povezovali ljudi. Ob vodi so perice prale perilo, otroci so se igrali, gospodarji so napajali svojo živino, za šagre, to je vaški praznik, so na puču prirejali ples. Per secoli le fonti idriche sono state un punto d'incontro per la gente: le donne vi lavavano i panni, i bambini giocavano, i fattori vi abbeveravano gli animali, in occasione delle sagre i paesani ballavano sulla spianata adiacente lo stagno.

oš2/oš3/sš

IZOLA/ISOLA, Korte

25.-30. september/25-30 settembre

Zadružni dom, Korte 44/Casa della Cooperativa, Korte 44

i Turistično društvo Šparžin
041 345 984 (Rozana Prešern)
rozana.presem@gmail.com
sparzin.wordpress.com;
Krajevna skupnost/Comunità locale Korte, Osnovna šola Korte/Scuola elementare Korte; Anton Petek

10.00-11.00

RAZSTAVA ROČNO NAREJENIH GLASBIL IZ KANELE

MOSTRA DI STRUMENTI MUSICALI REALIZZATI CON »CANELE«

Anton Petek izdeluje različna ljudska in druga preprosta glasbila, med katerimi so pastirske piščali, brnivka, pokalica iz kanele, drgalo in drugo. Na razstavi bodo predstavljena tudi njegova glasbena dela. Med Petkovimi glasbili so predvsem takšna, ki so jih ljudje v preteklosti zaradi pomanjkanja denarja izdelovali sami. Pomembno je, da se ta del slovenske kulture ohranja.

Anton Petek realizza diversi strumenti popolari e altri semplici manufatti musicali quali zuffoli dei pastori, raspe ecc. Saranno presentate anche le sue composizioni musicali. La maggior parte degli artefatti realizzati da Petek è costituita da strumenti che, per mancanza di denaro, la gente si costruiva con le proprie mani. È importante che questo segmento della cultura slovena sia conservato.

v/oš1/oš2/oš3/sš

30. september/30 settembre

Zadružni dom, Korte 44/ Casa della Cooperativa, Korte 44

i Turistično društvo Šparžin
041 345 984 (Rozana Prešern)
rozana.presern@gmail.com
sparzin.wordpress.com;
Krajevna skupnost/Comunità locale
Korte; EKO MIT, vinarstvo, d. o. o./s.r.l.;
Gostilna Korte; Balinarski klub Korte

8.30- 12.00

POHOD PO VODNIH VIRIH IZOLSKEGA PODEŽELJA

PASSEGGIATA LUNGO LE FONTI D'ACQUA DELLA CAMPAGNA ISOLANA

Pot poteka po utrjenih gozdnih trasah. Ob vodnih virih boste slišali zgodbe in izpovedi ter spoznali običaje, povezane z vodnimi viri, kulturno dediščino kraja in Kort. Pot vodi tudi mimo lokalnih vinarjev, oljkarjev in turističnih kmetij.

L'itinerario si snoda lungo tracciati boschivi sicuri. Accanto alle singole fonti sentirete racconti e testimonianze, avrete modo di conoscere gli usi legati a queste fonti, il patrimonio culturale della zona e di Corte d'Isola. Lungo il percorso si incontrano anche gli impianti dei produttori locali di vino e olio.

♿ ♀ ♂ oš3 / sš

23. september

Vaški dom, Gorjansko 84

i Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras
031 716 210
Nadja.Mislej-Bozic@guest.arnes.si
www.facebook.com/
univerzazatretjezivljenjskoobdobjekras;
Vaška skupnost Gorjansko; Razvojno kulturno turistično športno društvo Gorjansko

19.00-20.00

NASTOP DRUŽINSKE GODČEVSKÉ SKUPINE VOLK FOLK

Godčevska zasedba gosli, opreklja in basa je bila na Slovenskem med najbolj priljubljenimi najmanj dvesto let, tj. vsaj od Valvasorjevih časov do sredine 19. stoletja. Za oprekelj najdemo po različnih pokrajinah številna poimenovanja, Trubar, Pleteršnik in Prešeren so zanj zapisali izraz cimbele. Skupina Volk Folk moč gradi neposredno na družinski glasbeni zapuščini; nit z glasbo prednikov se je sicer tanjšala, a nikoli pretrgala. Romeo, Nina in Gregor so se te vezi oprijeli in jo nadgradili. »Igrajo predvsem sebi v veselje in za svojo dušo in so tako pristni nadaljevalci godcev in pevcev v vrsti treh glasbenih generacij. (Jasna Vidakovič)

♿ ♿ ♿ ♿ v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

29. september

Osnovna šola Komen, Komen 61a

i Osnovna šola Komen
nives.cek@os-komen.si
os-komen.weebly.com;
Občina Komen; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, enota Nova Gorica; Železniški muzej Slovenskih železnic

17.00

VODA PIŠE ZGDDBE NA KRASU

V okviru projektne tedna (26.–29. septembra 2017) bomo z učenci izvedli športni, tehniški, kulturni in naravoslovni dan na temo Voda piše zgodbe na Krasu. Literarni, fotografski, slikovni in tehnični izdelki, ki bodo nastali, bodo osnova za predstavitev v tematskem šolskem glasilu Mladi bori ter na razstavi in predstavi ob dnevu šole (22. marca 2018).

♿ ♿ ♿ ♿ ♿ ♿ ♿ v / oš1 / oš2 / oš3

23.–30. september

Gražarjeva galerija Štanjel, Štanjel 24

i Društvo likovnih pedagogov Primorja, vlasta.markocic@gmail.com;
Gražarjeva galerija Štanjel, Javni zavod Komenski Kras

09.00-18.00

POT VODE PO ŠTANJELU

Voda je na krasu še posebej dragocena. Obiskovalci bodo spoznavali Štanjel med zanimivo igro asociacij. Najprej bodo v TIC Štanjel ali v Gražarjevi galeriji prejeli list z navodili za igro. Besede, ki bodo našteje na njem, bo treba povezati s prizorišči kulturne dediščine Štanjela, povezane z vodo. Sprehod bo trajal predvidoma dobro uro. Igra odkrivanja vodnih poti po Štanjelu je primerna za obiskovalce vseh starosti, predvsem pa za skupine in družine.

♿ ♿ ♿ ♿ oš3 / sš

23. in 30. september

Grajžarjeva galerija Štanjel, Štanjel 24

i Društvo likovnih pedagogov Primorja
vlasta.markocic@gmail.com;
Grajžarjeva galerija Štanjel, Javni zavod
Komenski Kras

16.00-16.30

VODA V PRIPOVEDI IN PODOBI

Avtorji prireditve bodo na ulici pred kraško hišo pripovedovali zgodbe, bajke, mite in legende o vodi na Krasu. Pripovedovalci bodo s kamišibaj gledališčem pripovedovali zgodbe s podobami. Vsak avtor bo s svojo likovno govorico prikazal odsev skopega vodnega sveta v legendah in mitih o Krasu in Primorju. V Grajžarjevi galeriji bo razstavljena serija podob, ki jih bodo uporabili pripovedovalci.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

22. september/22 settembre,
10.00Pretorska palača/Palazzo Pretorio, Titov
trg/Piazza Tito, 3

i Vrtec Koper/Asilo di Capodistria,
enote/sezioni Kekec, Vanganel, Ribica
in/e Pobegi, 05 613 10 10
vrtec.koper@guest.arnes.si
www.vrteckoper.si/domov;
Mestna občina Koper/Comune città di
Capodistria

22.-30. september/22-30 settembre,
9.00-20.00VODA – OD MITA DO ARHITEKTURE,
RAZSTAVA/L'ACQUA – DAL MITO
ALL'ARCHITETTURA, MOSTRA

Otroci iz Vrtca Koper, enot Kekec, Vanganel, Ribica in Pobegi, bodo na razstavi Voda – od mita do arhitekture predstavili svoja spoznanja o kulturni dediščini svojega kraja. Raziskovali so o pomenu vode, vodnjakih, periščih in značilnostih morja ter spoznavali običaje, predmete in vsebine z ljudskim izročilom.

Al fine di conoscere il patrimonio culturale della loro zona, relativamente al tema »L'acqua – dal mito all'architettura«, i bambini delle sezioni Kekec, Vanganel, Ribica e Pobegi dell'Asilo di Capodistria hanno svolto ricerche sull'importanza dell'acqua, dei pozzi, dei lavatoi, delle particolarità del mare e hanno avuto modo di avvicinarsi ad usi, oggetti e fatti legati alle tradizioni popolari – i risultati di tali indagini saranno presentati nella mostra.

 v / oŠ1

23. september/23 settembre

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja
Koper/Biblioteca centrale Srečko Vilhar
Capodistria, Trg Brolo/Piazza Brolo, 1

i Osrednja knjižnica Srečka Vilharja
Koper/Biblioteca centrale Srečko Vilhar
Capodistria
05 663 26 18
tina.skrokov@kp.sik.si
www.kp.sik.si

10.00- 13.00

Z GIBANJEM DO DEDIŠČINE –
S KOLESOM OD VODNJAKA DO
VODNJAKA
CON IL MOTO SINO AL PATRIMONIO
– CON LA BICICLETTA DA POZZO A
POZZO

Zbrali se bomo pred koprsko knjižnico, kjer bomo spoznali dva znana vodnjaka v občini Koper. Osredotočili se bomo predvsem na Da Pontejev vodnjak, ki stoji na Prešernovem trgu v Kopru. Pot nas bo popeljala do Škocjanskega zatoka, kjer se bomo pogovorili o naravni dediščini. Na koncu bomo obiskali še znamenit vodnjak v občini Ankaran ter o njem iz pripovedi izvedeli veliko novega. *Ci incontreremo davanti alla Biblioteca di Capodistria, dove incontreremo due famosi pozzi del territorio comunale. Un'attenzione maggiore sarà destinata alla fontana Da Ponte, situata in Piazza Prešeren. Il nostro itinerario proseguirà verso Val Stagnon, dove parleremo del patrimonio naturale, e ci condurrà poi nel comune di Ancarano ad ammirare un altro famoso pozzo, di cui apprenderemo tante cose nuove.*

25. september/25 settembre

Palača/Palazzo Gravis Buttorai, Ulica OF/
via Fronte di Liberazione, 10

i Osnovna šola/Scuola elementare
Pier Paolo Vergerio il Vecchio
05 614 30 00

18.00

VODNJAK DA PONTE VČERAJ IN
DANES, ODPRTJE RAZSTAVE
LA FONTANA DA PONTE IERI E OGGI,
APERTURA DELLA MOSTRA

Odprtje razstave del učencev bo spremljal kulturni program, ki bo predstavil zgodovino najslavnejšega koprškega vodnjaka. *L'apertura della mostra sarà accompagnata da un programma culturale che presenterà la storia della fontana più nota di Capodistria.*

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

26. september/26 settembre

Pokrajinski arhiv Koper/Archivio regionale di Capodistria, Kapodistriassov trg/Piazza Capodistrias, 1

i Pokrajinski arhiv Koper/Archivio regionale di Capodistria
tajnistvo@arhiv-koper.si
www.arhiv-koper.si

9.00–11.00 in/e 12.00–14.00

VODA – VIR ŽIVLJENJA, VODENJE PO RAZSTAVI/L'ACQUA – LA FONTE DELLA VITA, VISITA GUIDATA

Za razstavo Voda – vir življenja so bili izbrani za oko prijetni, zanimivi in povedni dokumenti, povezani z vodo. Izbrani dokumenti, ki naj bi kar najbolje odražali življenje in dejavnosti na območju, ki ga pokriva Pokrajinski arhiv Koper, so razvrščeni v posamezne sklope: Pridobivanje soli; Pomorstvo; Ustanovitev Luke Koper in Splošne plovbe Piran; Ribištvu; Ustanovitev in delovanje šol, povezanih z morjem; Gospodarska podjetja; Mostovi, žage in mlinci; Oskrba z vodo; Kazniva dejanja, naravne nesreče in druge nezdode, povezane z vodo. Predstavljeno bo tudi odbrano filmsko gradivo o vodah in video prezentacija Čudoviti svet podzemlja – kraške jame in brezna jugozahodne Slovenije.

Allo scopo di presentare nella maniera più appropriata la vita e le attività nell'area di competenza dell'ARC, per illustrare la mostra »L'acqua – la fonte della vita« sono stati scelti i documenti attinenti l'acqua visivamente più piacevoli, interessanti e rappresentativi. La documentazione selezionata è suddivisa per singoli settori: La produzione del sale; La marineria; Le aziende; Ponti, segherie e mulini; L'approvvigionamento idrico.... per finire con Atti criminali, catastrofi naturali e altri incidenti collegati con l'acqua. Sarà presentata inoltre una selezione di materiale filmico sull'acqua ed anche il video intitolato

»Il meraviglioso mondo del sottosuolo – grotte e abissi carsici della Slovenia sudoccidentale«.

i **o**Š3 / **s**Š

27. september/27 settembre

9.00–11.30

VODA – VIR ŽIVLJENJA, USTVARJALNA DELAVNICA/L'ACQUA – LA FONTE DELLA VITA, LABORATORIO CREATIVO

Po krajšem vodenem ogledu razstave z naslovom Voda – vir življenja bodo učenci risali stavbno dediščino, reke, kale, podzemne jame, vodnjake, ladje, ribiče, solinarje in druge motive, povezane v vodo. Delavnico bo vodila dr. Zdenka Bonin.

Dopo una breve visita guidata alla mostra intitolata »L'acqua – la fonte della vita«, gli alunni disegneranno il patrimonio edilizio, i fiumi, gli stagni, le grotte sotterranee, i pozzi, le barche, i pescatori, i salinai e altre strutture collegate all'acqua. Il laboratorio sarà guidato dalla dr. Zdenka Bonin.

oŠ1 / **o**Š2

28. september/28 settembre

9.00–11.30

PREDSTAVITEV KNJIGE VODA – VIR ŽIVLJENJA IN PREDAVANJE O KOPRSKIH SOLINAH PRESENTAZIONE DEL LIBRO »L'ACQUA – LA FONTE DELLA VITA« E CONFERENZA SULLE SALINE DI CAPODISTRIA

Dr. Zdenka Bonin, urednica knjige Voda – vir življenja, ki je nastala ob 60-letnici delovanja Pokrajinskega arhiva Koper, bo predstavila posamezne obravnavane sklope (solinarstvo, pomorstvo, ribištvu, ustanovitev in delovanje šol, povezanih z morjem, ...). V nadaljevanju bo predstavila podatke iz arhivskih virov o delovanju koprskih solin v obdobju Beneške republike in avstrijske oblasti oz. vse do zaprtja solin leta 1911 oz. 1912.

La dr. Zdenka Bonin, curatrice del volume »L'acqua – la fonte della vita«, pubblicato per celebrare i sessant'anni di attività dell'ARC, illustrerà i singoli settori di cui si parla nel libro (produzione del sale, marineria, pesca, fondazione e attività delle scuole collegate al mare, ...). Seguirà una presentazione delle saline capodistriane operanti durante il dominio della Repubblica di Venezia e al tempo dell'Austria, fino alla loro soppressione avvenuta nel 1911/12.

i **o**Š

28. september/28 settembre

Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper/Scuola media di economia e gestione aziendale Capodistria, Martinčev trg/Piazza Martinc, 3

i Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper/Scuola media di economia e gestione aziendale di Capodistria
doris.pohlen@guest.arnes.si;
I.S.I.S. CANKAR-ZOIS-VEGA v Gorici (Italija)/di Gorizia (Italia)

11.00

OD ŠTERNE DO FLAŠKE – OD VODNJAKA DO STEKLENICE DAL POZZO ALLA BOTTIGLIA

Dogodek bo posvečen vodi, ki jo bomo obravnavali z zgodovinskega, ekonomskega, pravnega in naravoslovnega vidika. Omejili se bomo na lokalne probleme in jih povezali z globalnimi. Pregledali bomo vodne vire v Kopru in Gorici (Italija) ter predstavili pitno vodo kot turistično ponudbo.

L'evento sarà dedicato all'acqua, di cui si parlerà da diversi punti di vista – storico, economico, giuridico e naturalistico. Ci concentreremo sui soli problemi locali, tentando un collegamento con quelli a livello globale. Passeremo in rassegna le fonti idriche a Capodistria e Gorizia (Italia), presentando le possibilità per far diventare l'acqua potabile un segmento dell'offerta turistica.

i **o**Š **o**Š **o**Š **o**Š **s**Š

Koper/Capodistria

29. september/29 settembre

Pretorska palača/Palazzo Pretorio, Titov trg/Piazza Tito, 3

i Mestna občina Koper/Comune città di Capodistria
05 664 64 03,
tic@koper.si
www.koper.si;
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti,
OI Koper/Fondo pubblico per le attività culturali della RS, FR Capodistria

19.00

DRAGOCENOSTI STARIH MESTNIH JEDER
GLI ELEMENTI DI PREGIO DEGLI ANTICHI CENTRI STORICI

Mateja Hafner Dolenc bo predstavila monografijo zgodovinskih mest Slovenije Dragocenosti starih mestnih jeder ter svoj pogled na mestno jedro Kopra. Na dogodku bo sodelovala tudi prof. dr. Maša Sakara Sučević iz Pokrajinskega muzeja Koper, ki bo predstavila, kako so se z obnovo palače Belgramoni-Tacco spopadli v koprskem muzeju. Večer bo povežala in obogatila istrska glasba.

Mateja Hafner Dolenc presenterà la monografia »Dragocenosti starih mestnih jeder« (Gli elementi di pregio degli antichi centri storici) edita nella collana dedicata alle città storiche della Slovenia e il centro urbano di Capodistria dal suo punto di vista. All'evento parteciperà anche la prof. dr. Maša Sakara Sučević del Museo regionale di Capodistria, che illustrerà metodologie e criteri affrontati dal Museo stesso nel corso degli interventi di rinnovo di Palazzo Belgramoni-Tacco. La musica istriana collegherà i due interventi e arricchirà la serata.

PIRAN/PIRANO, Fiesa/Fiesso

22. september/22 settembre

Zbirno mesto je na plaži od Fiese/Il luogo di raccolta è sulla spiaggia di Fiesso.

i ABAKKUM Zavod za krajino, kulturo in umetnost Piran/Istituto per il paesaggio, la cultura e l'arte Pirano
070 500 445 (Romana Kačič)
abakkumpiran@icloud.com
www.abakkum.eu;
Samanta Kobal

16.00-17.30

IZVIR, PERFORMANS
SORGENTE, PERFORMANCE

Fiesa, pljuča in zeleno srce Pirana, je poznan po obdelanih terasah, gozdiču, ki se razprostira na opušenih terasah, po travniku in plaži, predvsem pa po dveh sladkovodnih jezerih in klifni steni, ki tako s piranske kot s strunjanske smeri vodi do njih. Le redki veje, da ima Fiesa tudi vodne izvire! Poiskali bomo izvir Bosna, mu posvetili pozornost ter z zvoki in gibi poskusili občutiti vodno bit Fiese. *Fiesso è il polmone e il cuore verde di Pirano ed è conosciuto per i terrazzamenti coltivati, per il boschetto che si estende seguendo quelli abbandonati, per il prato e la spiaggia, ma soprattutto per i due laghi d'acqua dolce e per la folesia di flysch che si estende da Pirano e Strugnano, per arrivare ad essi. Ben poche persone sanno che Fiesso ha delle sorgenti d'acqua. Ne cercheremo uno di nome Bosnia e gli dedicheremo attenzione. Attraverso i suoni e i movimenti, tenderemo di percepire l'essenza dell'acqua di Fiesso.*

OBALNO-KRAŠKA REGIJA

PIRAN/PIRANO, Lucija/Lucia

28. september/28 settembre

Knjižnica Lucija/Biblioteca di Lucia, Obala/Lungomare, 114

i Mestna knjižnica Piran/Biblioteca civica Pirano
Ksenija.Petaras@guest.arnes.si
www.pir.sik.si

19.00

TOMI BEŠKOVNIK: SLAPOVI V ISTRI, PREDAVANJE
LE CASCADE IN ISTRIA, CONFERENZA

Potoki in reke v Istri na svoji poti ustvarjajo slikovite brzice, slapove in tolmune, ki sodijo med najlepše naravne znamenitosti Istre. Večinoma so oddaljeni od večjih urbanih središč in težje prometno dostopni, zato so manj poznani in raziskani. Prav ta odmaknenost pa je po drugi strani vplivala na to, da je ta bogata hidrološka naravna dediščina ostala neokrnjena. Lepoto teh biserov naravnega okolja in zanimivosti v njihovi bližini nam bo v sliki in besedi predstavil fotograf, pohodnik, kolesar, zbiratelj in ljubiteljski raziskovalec Istre.

Lungo il loro cammino i torrenti e i fiumi istriani creano pittoresche rapide, cascate e vortici che costituiscono alcune tra le attrattive naturali più belle della penisola. Per lo più sono distanti dai grandi centri urbani e di difficile accesso ai mezzi di trasporto e pertanto poco noti e studiati. D'altro canto è stata proprio tale distanza che ha permesso a questo patrimonio idrologico di mantenersi integro. La bellezza di questi gioielli dell'ambiente naturale e le tante interessanti particolarità nei loro pressi ci saranno illustrate con racconti e foto da un fotografo, escursionista, ciclista, collezionista e studioso amatoriale dell'Istria.

 oš3 / sš

Piran/Pirano

11. september/11 settembre, 10.00

Mestna knjižnica Piran/Biblioteca civica Pirano, Župančičeva ulica/via Župančič, 4

 Mestna knjižnica Piran/Biblioteca civica Pirano
Ksenija.Petaros@guest.arnes.si
www.pir.sik.si

11.-30. september/11-30 settembre
pon.-pet./un. - ven. 10.00-18.00
sob./sab. 8.00-13.00

SVETILNIKI 19. STOLETJA, STARE KAMNITE LANTERNE TRŽAŠKEGA ZALIVA IN ISTRE, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA
I FARI DEL XIX SECOLO. LE LANTERNE DI PIETRA DEL GOLFO DI TRIESTE E DELL'ISTRIA, MOSTRA FOTOGRAFICA

Devet svetilnikov na severnem delu Jadranskega morja, ki jih lahko občudujemo še danes, je bilo zgrajenih v 19. stoletju: prvi leta 1818 v Savudriji, do leta 1880 pa so bili zgrajeni še svetilniki v Trstu, Premanturi, Rovinju, Piranu, Novigradu, na otoku Veliki Brijun, v Puli in Ližnjanu. Od druge polovice 20. stoletja, ko so klasično vlogo svetilnikov začele zamenjevati nove tehnologije, postajajo svetilniki vse bolj pomembni kot pomniki pomorske zgodovine in dediščine. Avtor razstave je novinar, pisatelj in založnik morske literature Mitja Zupančič, ki si kot član World Lighthouse Society prizadeva ohranjati zgodovinski in kulturni pomen svetilnikov.

I nove fari che possiamo ammirare ancora oggi nell'Alto Adriatico furono costruiti nel XIX secolo, a partire dal primo, a Salvore, eretto nel 1818, cui seguirono quelli di Trieste, Promantore, Rovigno, Pirano, Cittanova, Brioni Maggiore, Pola e Lisignano.

Quando dopo la metà dell'Ottocento il loro classico ruolo fu soppiantato dalle nuove tecnologie, essi divennero testimonianze sempre più importanti della storia marittima e del patrimonio ad essa connesso. Autore della mostra è Mitja Zupančič, giornalista, scrittore ed editore di volumi sulla marineria. Quale esponente della World Lighthouse Society egli è impegnato nella conservazione e nella tutela della loro valenza storica e culturale.

 V / oš1 / oš2 / oš3 / sš

Piran/Pirano

22. september/22 settembre

Park ob Pomorskem muzeju »Sergej Mašera« Piran/Parco adiacente al Museo del mare »Sergej Mašera« di Pirano, Cankarjevo nabrežje/Riva Cankar, 3

 Pomorski muzej – Museo del mare »Sergej Mašera« Piran-Pirano
muzej@pommuz-pi.si
www.pomorskimuzej.si;
Oddelek za azijske študije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani/
Dipartimento di Studi asiatici presso la Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università di Lubiana

17.00-19.00

MUZEJSKI DAN DELAVNIC OB RAZSTAVI ČEZ MORJE NA NEPOZNANI DALJNI VZHOD/GIORNATA DEI MUSEI DEDICATA AI LABORATORI A MARGINE DELLA MOSTRA »PER MARE VERSO L'ESTREMO ORIENTE IGNOTO«

17.00 Noriaki Sangawa: Izdelovanje papirja iz kartonske embalaže (kamisuki)
Anja Hedl: Delavnica igranja japonskih bobnov

18.00 Noriaki Sangawa: Trenutek, zajet v toku časa, performans kaligrafije
18.15 Noriaki Sangawa: Japonska pisava, delavnica kaligrafije
Muzejski dan delavnic poteka v sklopu projekta Japonska med nami.

17.00 Noriaki Sangawa: *Realizzazione di carta da cartoni per l'imballaggio (kamisuki)*
Anja Hedl: *Laboratorio sui tamburi*
18.00 Noriaki Sangawa: *L'attimo catturato, performance di calligrafia*

18.15 Noriaki Sangawa: *Scrittura giapponese, laboratorio di calligrafia*
La giornata dei musei dedicata ai laboratori si svolge nell'ambito del progetto »Il Giappone fra noi«.

 oš1 / oš2 / oš3 / sš

Protagonist dogodka bo tista piranska mladina, ki po cele dneve od začetka do konca šolskih počitnic preživi na zadnjem od štirih pomolov na Prešernovem nabrežju. Modna revija skokov v morje bo prikaz skokov, ki se izvajajo vsako leto, in tistih, ki so bili hit letošnjega poletja, od tistih »slučajnih«, ki nimajo imena, do tistih, ki imajo ime, kot so stolica, sveča, ježek, glavca, bombica, piranska, portoroška ... Skoke bodo izvajali osnovnošolski Pirančani, stari od 8 do 15 let, ki so vse leto v stiku z nabrežjem in morjem.

Protagonista dell'evento sarà quella gioventù piranese che dal primo all'ultimo giorno delle vacanze estive trascorre le giornate sull'ultimo dei quattro moli della riva Prešeren. La passerella di moda dei tuffi in mare sarà la dimostrazione dei tuffi di ogni anno ma anche di quelli più in voga quest'estate. Da quelli »casuali« senza nome a quelli che portano nomi come »sedia«, »candela«, »riccio«, »testolina«, »bomba«, »alla piranese«, »alla portorosana«... I tuffi saranno eseguiti dagli alunni delle scuole elementari di Pirano (8-15 anni) che vivono a contatto con la riva e il mare tutto l'anno.

Piran/Pirano

23. september/23 settembre

Pomol na Prešernovem nabrežju/molo sulla Riva France Prešeren

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; Plavalna šola Tinka Tonka

9.30

REVIJA PIRANSKIH SKOKOV V MORJE, POLETJE 2017
LA PASSERELLA DEI SALTI PIRANESI NEL MARE, ESTATE 2017

Piran/Pirano

i Kulturno društvo/Associazione culturale Ris
drustvo.ris@gmail.com
FB @kulturnodrustvoris

23. september/23 settembre, 10.00

predvidoma Jernejev kanal v Seči (več informacij na FB profilu društva)/probabilmente presso il canale di S. Bartolomeo a Sezza (ulteriori informazioni sulla pagina FB della società)

KAJ ODNAŠA ČAS ...

QUELLO CHE IL TEMPO SI PORTA VIA ...

Duhovi nekdanjih prebivalcev so se vrnilo, da bi nas spomnili na dragocenost vode. Spodbudili nas bodo k čiščenju obale ter nam ob tem pripovedovali o njihovih časih in o tem, kaj jih je pripeljalo v sedanost. Spoznali bomo, kaj vse lahko naredimo skupaj. Vabimo vas na čistilno akcijo, ki se bo zaključila z ustvarjalnim druženjem. Naplavine bomo reciklirali, tako da bomo iz njih izdelali umetnine ali uporabne predmete.

Gli spiriti degli abitanti di un tempo sono tornati per rammentarci quanto è preziosa l'acqua. Ci sproneranno a ripulire la costa, ci

racconteranno qualcosa della loro epoca e nel contempo ci spiegheranno che cosa li ha fatti ritornare nel presente. Avremo modo di capire quante cose possiamo fare insieme. Siete invitati a partecipare all'operazione di pulizia che si concluderà con un incontro creativo nel corso del quale realizzeremo opere artistiche oppure oggetti d'uso comune, riciclando quello che il mare deposita sulla costa.

29. september/29 settembre, 18.00

Mediadom Pyrhani, Kumarjeva ulica/via Kumar, 3

... IN KAJ PRINAŠA VODA

... E COSA PORTA L'ACQUA

V sodelovanju z duhovi nekdanjih prebivalcev naših krajev smo odpadke, ki smo jih nabrali na čistilni akciji, spremenili v različne predmete našega in njihovega časa. Predstavljeni bodo na razstavi o vodi. Vabljeni!

In collaborazione con gli spiriti degli abitanti di un tempo abbiamo trasformato in diversi oggetti della nostra e della loro epoca i rifiuti che abbiamo raccolto nel corso dell'opera di pulizia. Siete invitati alla mostra sull'acqua dove saranno esposti.

23. september/23 settembre

Pomol z rdečim svetilnikom/*molo con il faro rosso*

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; Dušan Jelinčič; Italijanska skupnost/Comunità degli Italiani Giuseppe Tartini Piran/di Pirano

18.00

BELA DAMA DEVINSKA, PERFORMANS LA DAMA BIANCA DI DUINO, PERFORMANCE

Dogodek bo razkril temo ene od najbolj znanih legend severnega Jadrana o beli dami iz Devina. Legenda se dogaja na devinskem gradu, na mogočni pečini v Tržaškem zalivu, od koder se razprostira pogled široko po Jadranskem morju. V gradu sta prebivala pesnika Rilke in Dante Alighieri. Bela dama bo v besedi, zvokih in gibih iz globin Jadranskega morja prispela v pristan Pirana ...

L'evento svelerà una delle leggende più conosciute del nord Adriatico, quella della Dama Bianca di Duino. La leggenda si svolge nel castello di Duino, situato su un imponente dirupo nel golfo di Trieste dal quale si stende un ampio panorama sul mare Adriatico, dove hanno soggiornato i poeti Rilke e Dante Alighieri. La Dama Bianca giungerà nel porto di Pirano dai fondali del mare Adriatico attraverso le parole, i suoni e i movimenti ...

24. september/24 settembre

Trg 1. maja, Židovski trg, Zelenjavni trg, Ribiški trg, Tartinijev trg, Tartinijeva hiša, Rokov trg, Kajuhova ulica, Muzejski park, Ulica Alme Vivode, Minoritski samostan/*Piazza Primo Maggio, Ghetto degli Ebrei, Piazza delle Erbe, Piazzale della Pescheria, Piazza Tartini, Casa Tartini, Piazza San Rocco, via Kajuh, Parco del Museo, Slargo di via Alma Vivoda, Chiostro dei minoriti*

i Samoupravna skupnost italijanske narodnosti Piran/Comunità autogestita della nazionalità Italiana di Pirano 05 673 30 90 comunita.italiana@siol.net www.comunitapirano.com

10.00–12.00 in/e 17.00–19.00

TISTI PRAVI, IZKOPANI VODNJAKI IN VODNI ZBIRALNIKI ALI CISTERNE FONTANELLE, VERE DA POZZO E CISTERNE

Sprehod skozi zgodovinsko jedro Pirana z ogledom vodnjakov in vodnih zbiralnikov pod vodstvom Daniele Paliaga. Razmišljanje o uporabi vode v današnjih dneh se bo odvijalo skozi interakcijo z udeleženci, s pomočjo njihovih opisov, spominov ter misli, ki se bodo porodile med sprehodom.

Passeggiata guidata attraverso la città storica di Pirano alla ricerca di fontanelle e cisterne. Interazione con i partecipanti attraverso i ricordi, la descrizione di quanto in loco, per stimolare una riflessione sull'uso odierno dell'acqua. Passeggiata guidata da Daniela Paliaga.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

24. september/24 settembre

Križni hodnik minoritskega samostana / *Chiostro del convento di S. Francesco*

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; minoritski samostan sv. Frančiška/Convento di S. Francesco dei Frati Minor; Občina Piran/Comune di Pirano; Vereto; SAZU

12.00

TERASASTA KRAJINA IN NJENA PRIHODNOST QUALE FUTURO PER I PAESAGGI TERRAZZATI

Potujoča razstava o terasasti krajini, ki je bila predstavljena ob 3. svetovnem srečanju na temo terasaste krajine v Padovi, bo dva tedna na ogled v Piranu, vzorčnem primeru terasaste krajine Sredozemlja. Veliko najlepših in najbolj znanih kulturnih krajin so ravno terasaste krajine. Najpomembnejša funkcija oblikovanih pobočij pa ni v estetiki, ampak v preprečevanju izpiranja rodovitnih tal. Terasasto oblikovana pobočja na flišu s pogledom na soline in morje so verjetno tudi v Sredozemlju unikum, zato je to kulturno krajino treba ohranjati.

L'esposizione itinerante sui paesaggi terrazzati, presentata in occasione del III incontro mondiale sul tema del paesaggio terrazzato a Padova, sarà aperta al pubblico a Pirano, esempio rappresentativo del paesaggio terrazzato del Mediterraneo, per due settimane. Alcuni dei più belli e più conosciuti paesaggi culturali sono proprio i paesaggi terrazzati. La funzione più importante dei versanti modellati non è estetica, bensì impedimento dello scolo delle acque dei terreni fertili. I versanti terrazzati sulle falesie di flysch, con la vista sulle saline e il mare, sono unici, per questo motivo bisogna salvaguardarli. All'inaugurazione verrà posto l'accento sul significato delle politiche del territorio soprattutto sul tema della salvaguardia dei paesaggi terrazzati e sulla gestione sostenibile delle acque.

26. september/26 settembre

Pomorski muzej – Museo del mare »Sergej Mašera« Piran-Pirano, Cankarjevo nabrežje/ Riva Cankar, 3

i Pomorski muzej – Museo del mare »Sergej Mašera« Piran-Pirano, muzej@pommuz-pi.si, www.pomorskimuzej.si; Srednja šola Izola/Scuola media di Isola; Dušan Kmetec, s. p.

10.00–12.00

RIBE IN SOL: DAROVI MORJA IN TRADICIJE, DELAVNICA SOLJENJA RIB PO TRADICIONALNIH METODAH/PESCI E SALE: DONI DEL MARE E DELLA TRADIZIONE, LABORATORIO DI SALATURA DEI PESCI SECONDI METODI TRADIZIONALI

Tovrstno tradicionalno konzerviranje rib je prava obrt, značilna za sredozemske obale, ki zahteva kakovostne surovine (ribe in sol) ter veliko truda in spretnega ročnega dela. Na solinarskem prazniku so mladi dijaki gastronomsko-turistične smeri prikazali »šolsko metodo« soljenja rib, medtem ko so ribiči, vzporedno, prikazali svoj pristop. RIBE SE BODO V SOLI (v muzeju) konzervirale do jeseni, ko jih bomo, na drugi delavnici, očistili, »filetirali« in vložili v istrsko ekstra deviško oljčno olje.

Questo tradizionale metodo di conservazione è una tecnica artigianale diffusa lungo tutte le coste del Mediterraneo, che richiede materie prime di ottima qualità (pesci e sale), tanto impegno e mani esperte. In occasione della Festa dei salinai i giovani studenti del corso di gastronomia e turismo hanno presentato il »metodo scolastico« di salatura dei pesci, i pescatori, invece, il loro sistema. I pesci si conserveranno sotto sale (nel Museo) fino all'autunno quando, nel corso di un altro laboratorio, saranno puliti, filettati e conservati in olio extra vergine d'oliva istriano.

i OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

26. september/26 settembre

Cerkev Marije Snežne/Chiesa della Madonna della Neve

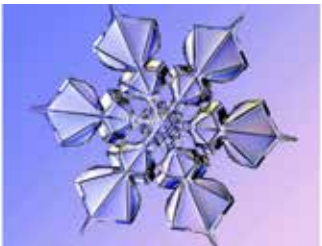
i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; Župnija Piran/Parrocchia di Pirano

18.30–19.45

SNEŽINKA POSTANE ROZETA
UN FIOCCO DI NEVE DIVENTA UNA ROSETTA

Vodo v obliki snežink v Piranu vidimo zelo zelo redko. Imamo pa cerkvico, poimenovano po Mariji Snežni, ki je skoraj ne opazimo, tako majhna je in tako skromna je njena zunanost. Različne geometrijske oblike snežink bodo med sveto mašo projicirane na fasado cerkve. Arhitektura vode v obliki snega. Snežinke bodo poustvarjale rozeto, ki je bila v preteklosti odstranjena s fasade.

A Pirano l'acqua nella forma dei fiocchi di neve si vede raramente. Abbiamo però una chiesetta che porta il nome di Chiesa della Madonna della Neve che quasi non si nota in quanto i suoi esterni sono molto modesti. Durante la santa messa saranno proiettate diverse geometrie sulla facciata della Chiesa. Un'architettura dell'acqua sotto forma di neve. I fiocchi formeranno la rosetta che in passato venne tolta dalla facciata.

29. september/29 settembre

Vojkova ulica 1/via Vojko, 1

i Osnovna šola/Scuola elementare Vincenzo e Diego de Castro Piran/Pirano, preside@scuoladecastro.net, www.scuoladecastro.net; Skupnost Italijanov/Comunità degli Italiani Giuseppe Tartini Piran/Pirano

11.00–12.00

BENEŠKI ZBIRALNIK VODE NA TRGU
1. MAJA/LA CISTERNA VENEZIANA DI PIAZZA PORTADOMO

Trg 1. maja, tudi Stari trg (Piazza vecchia, Portadomo), je osrednji trg starega piranskega predela, imenovanega Punta. Vanj se stekajo glavne mestne ulice. Prebivalci so se na njem oskrbovali z vodo ali pa kupovali na tržnici. Na sredini trga stoji kamnit zbiralnik deževnice, ki so ga po hudi suši leta 1775 zgradili Benečani. Danes je zbiralnik pomemben arhitekturni spomenik in zanimiv tudi za turiste./Piazza Primo maggio, o Piazza vecchia o ancora Portadomo, è il centro dell'antico rione piranese di Punta. In essa convergono le principali vie cittadine. Gli abitanti vi si rifornivano di acqua o venivano per fare acquisti al mercato. Al centro di Piazza Portadomo si trova una cisterna in pietra calcarea, dove si raccoglieva l'acqua piovana, che venne costruita dal governo veneziano dopo la grave siccità del 1775. Oggi la cisterna rappresenta una delle maggiori attrattive turistico-architettoniche della città di Pirano.

i OŠ2 / OŠ3

29. september/29 settembre

Tartinijev trg/Piazza Tartini

i Vrtec/Asilo Mornarček Piran/Pirano lavra.bregar@vrtecmornarcek.si www.vrtecmornarcek.si

10.00–12.00

MORSKE USTVARJALNICE
LABORATORI CREATIVI LEGATI AL MARE

Živimo ob morju, zato ga doživljamo ob vsakem letnem času drugače. Včasih mirno, drugič igrivo, tretjič spet besno in viharno. Otroci v starosti 5–6 let iz vrtca Mornarček Piran bodo na Tartinijevem trgu ustvarjali z različnimi materiali ter ob tem podoživljali morská doživetja. Priključijo se nam lahko tudi drugi otroci, ki bodo obiskali Tartinijev trg. Projekt Voda – od mita do arhitekture bomo izvajali kot celoleten projekt ter v naše raziskovanje vključili zunanje sodelavce in institucije lokalne skupnosti.

Viviamo sul mare e in ogni stagione lo percepiamo diversamente: talvolta calma, talora giocosa, altre volte invece corrucciato e burrascoso. In Piazza Tartini i bambini dell'Asilo Mornarček di Pirano, di un'età compresa tra i 5 e i 6 anni, creeranno con diversi materiali ispirandosi al mare. Potranno unirsi a noi anche altri bambini che verranno in Piazza. »L'acqua – la fonte della vita« è un progetto al quale ci dedicheremo nel corso di tutto l'anno scolastico, includendo collaboratori esterni e gli enti della comunità locale.

i

29. september/29 settembre

Trg prvega maja (Stari trg)/Piazza Primo maggio (Piazza vecchia)

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; občani; Občina Piran/Comune di Pirano; Okolje Piran/Pirano; ZVKDS OE Piran/ITBCS, UT Pirano

12.00-13.30

ZAKAJ IZ PIPE NE TEČE VODA? PERCHÉ DAL RUBINETTO NON SCORRE L'ACQUA?

Ročna črpalka na Trgu prvega maja je bila že velikokrat poslikana in nešteto krat posneta. Veliko scen se je v različnih filmih odvijalo ravno ob tej pipi, iz katere pa že leta in leta ne priteče niti kapljica. Pristojne bomo povprašali, kakšen je postopek, da bi Piran na nekdanjem občinskem trgu spet imel pitno vodo, in koliko sredstev bi bilo za to potrebno.

In Piazza Primo Maggio/già Piazza Portadamo è stata dipinta e filmata numerose volte una pompa d'acqua manuale. Moltissime scene in diversi film sono state realizzate proprio in presenza di questo »rubinetto« dal quale già da anni non scorre nemmeno una goccia d'acqua. Ci interesseremo e informeremo sulla modalità e sui mezzi necessari per riportare in piazza a Pirano l'acqua potabile.

30. september/30 settembre

Zbirno mesto je avtobusno postajališče na Fornačah./Luogo di raccolta: Fornace, fermata degli autobus.

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu

10.00-12.00

DINAMIKA MORSKE MEJE, VODENI SPREHOD

*LA DINAMICITÀ DEL CONFINE
MARITTIMO, PASSEGGIATA GUIDATA*

Namen dogodka je obhod morske meje Piranskega polotoka, doživljanje prostora med morjem in kopnim, doživljanje meje, ki ni črta, ampak pas, katerega širina se stalno spreminja. Med sprehodom bomo pozorni na različnost pri doživljanju morja in kopnega ob sprehajanju po različnih tipih plaže, pomolov, nabrežij. Zvok, vonj in lesk morja nas bodo ves čas spremljali.

L'intenzione dell'evento è la visita del confine marino della penisola di Pirano. Vivere lo spazio tra il mare e la terraferma, un confine che non è una linea bensì una striscia che di continuo muta il suo spessore. Durante la passeggiata faremo attenzione ai diversi modi di vivere il mare e la terraferma, cammineremo lungo diversi tipi di spiaggia, moli e rive. Il suono, l'odore e lo scintillio del mare ci accompagneranno lungo il percorso.

30. september/30 settembre

Tartinijev trg/Piazza Tartini

i ABAKKUM, 070 500 445 (Romana Kačič), abakkumpiran@icloud.com, www.abakkum.eu; Histria botanika; Osnovna šola/Scuola elementare Diego de Castro

16.00-18.00

OBLAKI DIŠEČIH KAPLJIC ISTRE LE NUVOLE DELLE GOCCE PROFUMATE

Najožje ulice zgodovinskega jedra Pirana bodo hodniki, ki bodo sprejeli oblake iz razpršenih drobcenih dišečih kapljic hidrolatov, pridobljenih iz avtohtonih rastlin Istre. V urbanem okolju mestnega jedra Pirana se bomo za kratek čas potopili v vonje rastlin, ki nas bodo popeljali v drugačno spoznavanje Istre.

Le vie più strette del centro storico di Pirano saranno i corridoi che ospiteranno le nuvole gonfie di minuscole gocce profumate dissipate da idrolati ricavati da piante autoctone dell'Istria. Nell'ambiente urbano di Pirano ci immergeremo nei profumi delle piante che ci guideranno attraverso una conoscenza diversa dell'Istria.

30. september/30 settembre

Križni hodnik minoritskega samostana/
Chiostro del convento di S. Francesco

i Društvo/Associazione Anbot Piran/
Pirano, natalija.planinc@gmail.com

18.30

PR' ŠTERNI PRESSO LA CISTERNA

Ob vodnjaku bomo prisluhnili nesnovni dediščini, ki bo z igro, plesom, glasbo, pripovedjo, običaji, skeči, pregovori in reki spregovorila o zgodovinskem spominu, posvečenem vodi kot viru življenja, morju kot oknu v širni svet ter soli kot »morju, ki ni moglo nazaj na nebo«.

Grazie a giochi, balli, musica, racconti, usi, scenette, detti e proverbi - elementi del patrimonio immateriale - presso la cisterna rivivrà la memoria storica legata all'acqua quale fonte di vita, al mare come una finestra sul mondo e al sale come il »mare che non ha potuto ritornare in cielo«.

PIRAN/PIRANO, Portorož/Portorose

27. september/27 settembre,
12.00

Fakulteta za turistične študije/*Facoltà di studi turistici Turistica*, Obala/Lungomare, 11a

i Fakulteta za turistične študije študije/*Facoltà di studi turistici Turistica*, Univerza na Primorskem/*Università del Litorale*
irena.weber@fts.upr.si, www.turistica.si

27. september–27. oktober/27 settembre – 27 ottobre, 8.00–21.00

KULTURISTICA, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA CULTURISTICA, MOSTRA FOTOGRAFICA

Diplomski študentje smeri Kulturni turizem in tuji študentje tega programa na izmenjavi Erasmus bodo v sprejemni avli fakultete razstavili svoje fotografije v poljubnem slogu na temo letošnjih Dnevov evropske kulturne dediščine: Voda, od mita do arhitekture.

Gli studenti iscritti al corso di Turismo culturale e gli studenti Erasmus inclusi nello stesso espongono nell'atrio della scuola le loro fotografie legate al tema delle giornate europee del patrimonio di quest'anno: L'acqua, dal mito all'architettura.

i **o**Š3 / SŠ

Sežana

28. september, 16.45

Kosovelova knjižnica Sežana, Ulica Mirka Pirca 1

i Kosovelova knjižnica Sežana
kosovelova.knjiznica@guest.arnes.si
magdalena.svetina-tercon@guest.arnes.si
www.siksez.si

PRAVLJIČNA URA O VODI

Na prvi pravljici v sezoni, ki bo za otroke, mlajše od štirih let, ob 16.45, za nekoliko starejše pa ob 17.00, bomo prebirali pravljice/bajke/zgodbe o vodi. Sledila bo ustvarjalna delavnica, na kateri si bodo otroci iz recikliranih materialov izdelali plastenko za pitje vode.

i **v** / OŠ1

29. september, 18.00

VODA NA KRASU NEKOČ IN DANES, OKROGLA MIZA

Na okrogli mizi bodo strokovnjaki s področja arhitekture, varstva kulturne dediščine, naravovarstva, gasilske dejavnosti ... spregovorili o vodnih virih nekoč (predstavili bodo vodnjake, kale, lokve, ledenice ...) in danes. Zlasti pa nas bodo seznanili s tem, kakšno vodo pijemo, kakšna je oskrba z njo in kako naj poskrbimo za vodo v lastnih vodnjakih.

i

10. oktober, 18.00

LITERARNI VEČER

Literarni večer članov skupine Svobodne duše, ki je v sodelovanju s SVZ Dutovlje ustvarjala na temo vode.

i **o**

Prvi Kulturni bazar v regiji

29. november 2017

SNG Maribor

Na nacionalnem strokovnem usposabljanju bodo sodelujoči predstavili številne primere dobrih praks kreativnega partnerstva vzgojno-izobraževalnih zavodov in kulturnih ustanov, spregovorili o pomenu in vlogi kulturno-umetnostne vzgoje ter predstavili raznolike možnosti razvoja kakovostne kulturno-umetnostne vzgoje tako v širši regiji kot tudi na nacionalni ravni.

Udeležba je brezplačna, program in prijavnica sta objavljena na:
www.kulturnibazar.si.

Kulturni bazar 2018

5. april 2018

Cankarjev dom, Ljubljana

Enodnevna medresorska prireditve je v prvi vrsti strokovno usposabljanje, namenjeno strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju ter kulturi in strokovnim delavcem drugih področij, ki se kreativno povezujejo s kulturo. Cankarjev dom pa s številnimi aktivnostmi odpira vrata tudi študentom različnih študijskih smeri in širši javnosti – otrokom in mladim ter vsem, ki jih zanima kultura in kulturna vzgoja. Jubilejni, deseti bazar bo ponujal pester program predavanj, predstavitev in delavnic. Osrednja tema dogodka bo *Evropsko leto kulturne dediščine 2018*. Udeležba je brezplačna. Program strokovnega usposabljanja bo objavljen v začetku januarja, program za širšo javnost pa v prvi polovici februarja na:
www.kulturnibazar.si.

Borovnica

28. september, 18.00–20.00

Osnovna šola dr. Ivana Korošca Borovnica,
Paplerjeva ulica 15

**VODA IN ŽELEZNICA NA
LJUBLJANSKEM BARJU: PROPAD
BOROVNIŠKEGA VIADUKTA IN NAUK O
NJEM ZA DANAŠNJI ČAS**

30. september, 10.00

Zbirno mesto je pod ostankom stebra
Borovniškega viadukta na Mejačevi cesti.

**VODEN OGLED OSTANKOV SISTEMOV
NAPAJANJA PARNIH LOKOMOTIV Z
VODO NA OPUŠČENI TRASI
ŽELEZNIŠKE PROGE**

i Občina Borovnica
01 750 74 68 (Andrej Klemenc)
andrej.klemenc@borovnica.si
www.borovnica.si; Osnovna šola dr.
Ivana Korošca Borovnica; Humanistično-
umetniško društvo Karel Barjanski;
Krajinski park Ljubljansko barje

Letos obeležujemo 160. obletnico izgradnje južne železnice. Prečenje Ljubljanskega barja je bilo pri njeni gradnji eden največjih izzivov, saj je zahtevalo osuševanje močvirnih tal. Obenem je parna vleka zahtevala tudi izgradnjo prvih večjih vodovodnih sistemov. V času druge svetovne vojne porušeni močni Borovniški viadukt ima tako tudi v povezavi z vodo kompleksen in protisloven pomen. Zaradi upada podtalnice kot posledice osuševanja barja so hrastovi piloti, na katerih so temeljili stebri viadukta, prišli v stik z zrakom in začeli prhnati, od zgoraj pa so dež, sneg in led počasi načenjali zgornji usloj, tako da sta miniranje in bombardiranje med drugo svetovno vojno stebrom zadali le milostni sunek. S predavanjem in predstavitevjo raziskovalnih nalog učencev bomo poskušali na novo osmisliti pomen edinega ohranjenega stebra nekoč največjega stavbnega objekta na celotni trasi južne železnice kot kulturnega spomenika.

 oš3

Domžale

27. september–9. oktober
pon.–pet.: 8.00–19.00, sob.: 8.00–13.00

Knjižnica Domžale, Cesta talcev 4

i Osnovna šola Rodica
katarinaskofic@gmail.com
www.sola-rodica.si;
Knjižnica Domžale
www.knjiznica-domzale.si

27. september, 18.00

ZGODBE O VODI

Voda navdihuje naše zgodbe. Z njo so povezani miti, legende, zgodbe s srečnim koncem, žalostne zgodbe, igrive in smešne zgodbe. Na razstavi vam predstavljamo ilustracije, nastale na UNESCOVEM likovnem ex tempore Osnovne šole Rodica, ki je bil maja v grobeljskem drevovedu. Ilustracije so nastale ob poslušanju zgodb, povezanih z vodo. Ob odprtju razstave jih bomo ponovili tudi za vas.

 oš2 / oš3

Domžale

29. september

Menačenkova domačija, Cankarjeva ulica 9

i Kulturni dom Franca Bernika Domžale
menacenk@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

9.00–12.00

**SPREHOD PO PLEČNIKOVIM DEDIŠČINI
V DOMŽALAH**

V velikem opusu priznanega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika lahko s ponosom pokažemo nekaj njegove zapuščine tudi v Domžalah in okolici. V kratkem sprehodu po centru Domžal si bomo ogledali pet najpomembnejših postaj, ki so povezane z velikim arhitektom. Istoimenska razstava bo v Menačenkovi domačiji odprta od 7.11. do 20.12. 2017.

oš2 / oš3 / sš

Domžale

5.–25. oktober

10.00–12.00 ter 17.00–19.00, zaprto ob sobotah dopoldne, nedeljah in ponedeljkih

Menačenkova domačija, Cankarjeva ulica 9

i Kulturni dom Franca Bernika Domžale
menacenk@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

5. oktober, 19.00

BRANKO MURKO: VODA IN KAMEN, SLIKARSKA RAZSTAVA

Reka Kamniška Bistrica že stoletja zaznamuje naše kraje – nekdaj kot vir vode, hrane in energije za pogon strojev, danes pa s svojim sistemom mlinščic predstavlja zeleno os regije s pomembno ekološko in rekreacijsko funkcijo. Tej naravni dediščini domačega kraja se s serijo zadnjih slik poklanja slikarski samouk, ki že desetletja slika krajinske motive v značilni slikarski tehniki, polni mehke in prosojnosti. Na platno ali papir pa ni ujel le podob Kamniške Bistrice, temveč tudi poglede na druge naravne (vodne) znamenitosti in območja, kot so Sečoveljske soline in Cerkljsko jezero.

Domžale

25. oktober

Slamnikarski muzej, Kajuhoва cesta 5

i Kulturni dom Franca Bernika Domžale
slamnikarski.muzej@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si; Visoka poslovna šola ERUDIO; dr. Gabrijela Fužir Bauer

16.00

DOMŽALE IN SLAMNIKARSKA INDUSTRIJSKA DEDIŠČINA: SODOBNI (V)POGLEDI, SIMPOZIJ

Predstavljamo uspešen skupni projekt z imenom Kul deda digit, ki ga v okviru sheme Po kreativni poti do znanja financirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Z njim želimo pokazati, kako aktualna je (lahko) dediščina slamnikarstva in kako lahko služi kot podlaga za nove izdelke in digitalne aplikacije. Simpozij bo slamnikarstvo obravnaval v luči evropske, regionalne in lokalne dediščine.

19.00

NOVO POGlavJE SLAMNIKARSTVA/ SLAMNIKARJA, ODPRTJE RAZSTAVE

Avtorica razstave je projektna mentorica dr. Gabrijela Fužir Bauer.

IVANČNA GORICA, Stična

26. september–1. oktober

Muzej krščanstva na Slovenskem, Stična 17

i JSKD RS OI Ljubljana, OI Ivančna Gorica
oi.ivancna.gorica@jskd.si
www.jskd.si;
3. program Radia Slovenija – ARS;
Muzej krščanstva na Slovenskem

8.30–16.00

ZAKAJ JE POLJE JEZERO, REGIJSKA RAZSTAVA MLADIH LIKOVNIKOV

Mladi so likovno ustvarjali na zvočni posnetek radijske igre. Z razpisom natečaja za tretjo triado učencev osnovnih šol smo želeli vplivati na razvijanje slušne senzibilnosti otrok, spodbuditi likovno interpretacijo slišnega in nagovoriti otroški domišljjski svet. Likovna dela za regijsko razstavo je izbrala tričlanska komisija.

Razstava bo v mesecu oktobru na ogled v prostorih RTV Slovenija na Kolodvorski ulici 2 v Ljubljani.

v/oš1/oš2/oš3/sš

Litija

26. september–27. oktober

Mestni muzej Litija, Cesta komandanta Staneta 2

i ZKMŠ Litija – Mestni muzej Litija
031 689 160 (Helena Hauptman)
mestnimuzej@zkmš-litija.si
www.jzk.si/muzej/
Muzej novejšje zgodovine Slovenije

19.00

HIMALAJSKI VODJA ALEŠ KUNAVER, ODPRTJE RAZSTAVE

V Muzeju novejšje zgodovine Slovenije so ob 30. obletnici smrti slovenskega alpinista Aleša Kunaverja pripravili razstavo barvnih fotografij iz njegovega arhiva. Aleš Kunaver je bil eden od pionirjev slovenskih himalajskih odprav, odličan himalajski vodja, snemalec prvih slovenskih himalajskih filmov, gorski reševalec, pisec in predavatelj. Razstava želi poudariti Kunaverjeve zasluge, da je v pionirskem obdobju slovenskega himalajzma kot vodja šestih jugoslovanskih himalajskih odprav naše alpiniste popeljal v sam svetovni vrh.

oš2/oš3/sš

27. september

Mestni muzej Litija, Cesta komandanta Staneta 2

i ZKMŠ Litija – Mestni muzej Litija
031 689 160 (Helena Hauptman)
mestnimuzej@zkms-litija.si
www.jzk.si/muzej/

19.00

HELENA HAUPTMAN: REKA SAVA NEKOČ IN DANES, PREDAVANJE

Najdaljša slovenska reka je mnogo stoletij krojila življenje okoliških prebivalcev in se marsikje še posebej zasidrala v dušo ljudi. Eden takšnih primerov je Litija, ki je nastala prav zaradi reke Save – torej zaradi ugodne lege ob reki in pomembnih prometnih poti, ki so tekle tod skozi, bodisi po Savi bodisi ob njej. Neusahljiv vir savskih voda je v preteklosti omogočil razcvet rečnega prometa – čolnarstvo, brodarstvo in spremljajoče obrti – tukajšnjim prebivalcem vse do sredine 19. stoletja zagotavljali vsakdanji kruh. Kako pa dandanes gledamo na našo pogosto tiho in neopaženo »someščanko«, ki jo zares opazimo šele ob večjih poplavalh?

i **i** oš3 / sš

28. september

Mestni muzej Litija, Cesta komandanta Staneta 2

i ZKMŠ Litija – Mestni muzej Litija
031 689 160 (Helena Hauptman)
mestnimuzej@zkms-litija.si
www.jzk.si/muzej/

19.00

TIM ŠTEFERL: GRAJSKE STAVBE NA OBMOČJU LITIJSKE OBČINE, PREDAVANJE

Zgodovinopisje beleži na območju občine Litija okoli 40 grajskih stavb. Območje je bilo poseljeno že zgodaj v prazgodovini, saj ima Litija strateško lego ob reki Savi in so se tu križale številne prometne poti. Predavatelj bo predstavil nekaj najzanimivejših gradov in njihovih zgodb.

i **i** oš3 / sš

29. september

Muzej Petra Svetika, Vače 10

i Društvo za razvoj in varovanje GEOSS-a
vojkacestnik@yahoo.com
www.drustvo-geoss.si

18.00-20.00

VOJKA CESTNIK IN ANKA KOLENC: VODA NA VAČAH – VIR ŽIVLJENJA OD PRAZGODOVINE DO DANAŠNJIH DNI, PREDAVANJE

Predavanje bo posvečeno vodi kot temeljni življenjski dobrini na Vačah od prazgodovine do danes. Arheologinja bo predstavila vodne izvire na Vačah in spregovorila o pomenu, ki ga je voda imela za prebivalce v prazgodovinskem obdobju. Etnologinja bo v drugem delu osvetlila preskrbo z vodo na Vačah od srednjega veka do danes, pri čemer bo podrobneje predstavila vaško perišče (udo) in vndjak iz 19. stoletja.

23.-30. september

Osnovna šola Riharda Jakopiča, Derčeva ulica 1

i Osnovna šola Riharda Jakopiča
Ljubljana
mojca.honzak@guest.arnes.si

dopolodne

NAJ NAS VODA VODI

V Tednu kulturne dediščine bomo pod naslovom Naj nas voda vodi združili svoja znanja in spoznanja o kulturni dediščini, povezani z vodo. Sodelovali bodo vsi učenci šole pri večini predmetov. Šolsko delo bomo obogatili z medpredmetnim in medgeneracijskim sodelovanjem in ga nadgradili z delom na terenu, obiskom muzejev in Ljubljane, lastnim (po) ustvarjanjem, priložnostnimi razstavami in šolskim glasilom ter predstavitvijo dela staršem. Prvi projekt je že zaključen, saj smo za leto 2017 pripravili šolski koledar Zakladi voda v Ljubljani.

i **i** oš1 / oš2 / oš3

23. september

Narodna galerija, Prešernova cesta 24

i Narodna galerija
01 241 54 15
dejavnosti@ng-slo.si
www.ng-slo.si/si/

10.00-12.00

ZGODBA O ROBBOVEM VODNJAKU, USTVARJALNA DELAVNICA

Spoznali bomo beneškega mojstra Franceca Robba in se pogovorili o uporabni, okrasni in simbolni vlogi mestnega vodnjaka. Ob poslušanju različnih zvokov bomo ugotavljali, kaj vse se je v poltretjem stoletju lahko dogajalo okrog Robbovega vodnjaka. Raziskovali bomo, kako je vodnjak sestavljen ter iz katerih kamnov je Robba izklesal arhitekturne dele vodnjaka in iz katerih kiparske. Sestavili bomo maketo Robbovega vodnjaka ali pa iz prodnikov zgradili majhen vodnjak po svojem okusu in ga pobarvali.

 v / oš1 / oš2

23. september–7. oktober

Vrtec Otona Župančiča Ljubljana, enota Živ Žav, Na peči 20

i Vrtec Otona Župančiča Ljubljana,
enota Živ Žav
zivzav.vvzljzoz@guest.arnes.si
ina.stoj@gmail.com

8.00.-16.00

POTOČEK, POSTOJ IN POVEJ, RAZSTAVA

Likovno bomo ustvarjali ter se seznanjali z mostovi in botaničnimi vrtni, skratka, povsod tam bomo, kjer je voda doma. Gradili bomo, kot so gradili v starih časih, in se poigrali. Otroke bomo navajali na varčevanje vode, spoštovanje narave in pomembnost starih vodnjakov, mostov in izvirov. Pogovarjali se bomo o njihovi namembnosti ter se naučili, kako so vodo črpali v časih in koliko truda so vložili, da so imeli pitno vodo doma. Izdelovali bomo mlinčke, se igrali z vodo in jo ponovno uporabili, tako da bomo zalivali vrt in rože.

 v

24. september

Slovenski etnografski muzej, razstavna hiša, Metelkova ulica 2

i Slovenski etnografski muzej
etnomuz@etno-muzej.si
www.etno-muzej.si

16.00-17.30

VODA V LJUDSKEM IZROČILU, VODENI OGLED PO ZBIRKAH SEM

Na razstavah v Slovenskem etnografskem muzeju bomo poiskali predmete vsakdanjega življenja, ki so povezani z vodo. Spoznali jih bomo v zgodbah ter petem in pripovednem izročilu. Vstop prost!

24. september

Muzej in galerije mesta Ljubljane, Gosposka ulica 15

i Muzej in galerije mesta Ljubljane
01 24 12 506
prijava@mgml.si
www.mgml.si

11.00-12.00

VODA OD RIMSKE EMONE DO SREDNJE VEKA, VODENI OGLED Z MARTINOM HORVATOM

Voda ima pri poselitvi Ljubljanske kotline in urbanizaciji današnje Ljubljane posebno vlogo. Zgodovina prve urbanizacije rimske Emone in nastanka srednjeveške Ljubljane pušča sledi upravljanja vodotokov, vodnih zajetij, vodnjakov in prvega vodovoda, ki so ga pred dva tisoč leti zgradili v Emoni, v samem mestnem jedru. Vodnjak najdemo tudi v kleti Turjaške palače, kjer danes domuje ljubljanski Mestni muzej. Na ogledu pod vodstvom muzejskega arheologa vam predstavimo, kako je na življenja ljudi naše današnje prestolnice v preteklosti vplivala voda.

Ljubljana

25.–28. september

Osnovna šola Miška Kranjca, Kamnogiška cesta 5

i Osnovna šola Miška Kranjca
barbara.lavric@guest.arnes.si
www.osmkj.si

17.00–18.00

VODA – OD MITA DO ARHITEKTURE

V šoli bomo v okviru dnevov dejavnosti spoznavali vodo z mnogih vidikov: kulturnega, naravoslovnega, tehniškega in športnega. K sodelovanju bomo povabili tudi nekatere zunanje sodelavce. Svoje delo bodo učenci predstavili na dnevu odprtih vrat, ki bo 28. septembra 2017 v dvorani šole.

i **oŠ1 / oŠ2 / oŠ3**

Ljubljana

25.–30. september

Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Mestni trg 17

i Slovenski gledališki inštitut (SLOGI)
mihael.cepeljnik@slogi.si
www.slogi.si

10.00–17.00

INDIVIDUALNI OGLEDI RAZSTAVE OB 150-LETNICI USTANOVITVE DRAMATIČNEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI

Dramatično društvo v Ljubljani (ustanovljeno l. 1867) je začetnik slovenskega gledališča moderne dobe – ustanovitev društva pomeni začetek institucionalizacije in profesionalizacije slovenskega gledališča. Razstava se osredotoča na prvih petdeset let delovanja društva ter skuša osvetliti pomembne in odločilne mejnike na njegovi razvojni poti.

Ljubljana

27. september

Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Mestni trg 17

i Slovenski gledališki inštitut (SLOGI)
sandra.jenko@slogi.si
www.slogi.si

17.00

GLEDALIŠKI SPREHOD PO SLEDEH DRAMATIČNEGA DRUŠTVA

Leta 1867 je bilo v Ljubljani ustanovljeno Dramatično društvo, kar velja za začetek organiziranega gledališkega delovanja na Slovenskem. Na gledališkem sprehodu bomo sledili razvoju in profesionalizaciji slovenskega gledališča od prvih zametkov do ustanovitve slovenskih narodnih gledališč. Kulturno dediščino gledališča in slovenske dramatike bomo odkrivali kar na kraju samem v spremnjajočem se urbanem okolju ter jo umestili v zgodovinski, družbenopolitični in arhitekturni kontekst.

oŠ2 / oŠ3 / SŠ

Ljubljana

27. september

mostovi v središču Ljubljane

i Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana
tatjana.hernaus@sggos.si
alena.tomsic-grguric@guest.arnes.si
www.sggos.si;
Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Muzej za arhitekturo in oblikovanje; Center šolskih in občinskih dejavnosti; UNESCOVE šole, osnovne šole

11.00–14.00

OD MOSTA DO MOSTA

Rdeča nit našega projektne dela je reka Ljubljanica. Izvedli bomo orientacijski pohod po mostovih čez Ljubljanico v mestnem jedru, različne delavnice ob Ljubljani in fotografski natečaj Reka skozi mesto v okviru UNESCOVE mreže šol ter z ogledi na terenu odkrivali lepote reke sedmih imen in njeno naravno in kulturno dediščino od izvira do izliva. Na zaključni prireditvi, ki bo potekala na ljubljanskih mostovih, bomo predstavili svoja (spo)znanja, pridobljena med poukom in ob njem.

i **v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ**

27. september–10. oktober

Srednja poklicna in strokovna šola, čitalnica, Ptujška ulica 6

i Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad Ljubljana
knjiznica@spssb.si
www.spssb.si

15.00

DELAVNICA POLSTENJA VOLNE IN RAZSTAVA TEKSTILNIH IZDELKOV

Ob razmišljanju o kulturni dediščini bomo izdelovali polstene preobleke za stekleničke za vodo. Tako bomo z eno najstarejših tehnik tekstilne umetnosti okrasili sodoben in uporaben predmet. V tednu DEKD bo v šolski knjižnici tudi razstava najnovejše produkcije polstarih izdelkov naših dijakinj, ki se posvečajo raziskovanju izraznih možnosti tehnike polstenja volne.

 oš2 / oš3 / sš

27. september

Zbirno mesto je Plečnikova hiša, Karunova ulica 4–6.

i Muzej in galerije mesta Ljubljane
01 241 25 06
prijava@mgml.si
www.mgml.si

11.00–12.30

PLEČNIKOVE VODNE UREDITVE V LJUBLJANI, VODENI OGLED Z ANO POROK

Na vodstvu po Ljubljani vam bo kustosinja Plečnikove zbirke predstavila najbolj prepoznane, estetsko in funkcionalno domišljene ureditve nabrežij in mostov, ki odločilno zaznamujejo podobo Plečnikove Ljubljane. Ana Porok: »Plečnik je v razmeroma kratkem času, gre za obdobje 15 let, uredil nabrežja Gradaščiće in Ljubljance ter stopnišča in mostove ob njih. Prostor ob reki je uredil po meri človeka, odprl je nove poglede in poti proti vodi, tako da je dandanes to najprijetnejši in najbolj obiskani del mesta, kjer se vsi radi zadržujemo, to pa je verjetno bila tudi arhitektova želja.«

27. september–15. oktober 8.00–21.00

Kampus, Pivovarniška ulica 6

i Fakulteta za turistične študije Turistica, Univerza na Primorskem
irena.weber@fts.upr.si
www.turistica.si

27. september, 12.00

URBANI FRAGMENTI IN RITEMANALIZA

Podiplomski študentje bodo predstavili rezultate svojega projektne dela na lokaciji Mesarskega mostu v Ljubljani. Projektno delo je vsebinsko vezano na urbani turizem, kulturni turizem in kulturno dediščino. Konceptualno izhaja iz idej Walterja Benjamina o urbanih fragmentih in koncepta ritemanalize Henrija Lefebvreja. Študentje opazujejo, beležijo, sodelujejo, snemajo, fotografirajo, spremljajo dogajanje na mostu in ob njem. Na Kampusu bodo razstavljena besedila, fotografije in montaže posnetkov na podlagi ritemanalize.

 oš3 / sš

30. september

Mesarski most

i Fakulteta za turistične študije Turistica, Univerza na Primorskem
irena.weber@fts.upr.si
www.turistica.si

11.00

TURISTIČNI PERFORMANS

Podiplomski študentje Fakultete za turistične študije Turistica bodo izvedli turistični performans, ki izhaja iz njihovega projektne dela Urbani fragmenti in ritemanaliza.

oš3 / sš

28. september

Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Mestni trg 17

- i** Slovenski gledališki inštitut (SLOGI)
sandra.jenko@slogi.si
www.slogi.si

10.00

ŠPORTNI DUH V GLEDALIŠČU,
DELAVNICA

Na delavnici bomo iskali stične točke med gledališčem in športom, spoznali tudi gledališki šport ter preizkusili, kako lahko z gledališkimi tehnikami spodbujamo razvoj družbenih in komunikacijskih kompetenc ter vrednot, ki so pomembne tako za šport kot za gledališče in, seveda, za življenje. Za ustvarjalno-gibalno delavnico, ki povezuje različna področja, naj bodo udeleženci udobno oblečeni in obuti.

OŠ2 / OŠ3 / SŠ

28. september

Cekinov grad – Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Viteška dvorana, Celovška cesta 23

- i** Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
univerza-3@guest.arnes.si
www.utzo.si;
Muzej novejšje zgodovine Slovenije

10.00–13.00

ZGRADBE V PARKU TIVOLI NEKOČ IN
DANES

Člani študijske skupine Univerze za tretje življenjsko obdobje Spoznajmo svoje mesto pod mentorstvom mag. Olge Paulič bodo na dogodku predstavili izsledke svojega preučevanja zgradb v ljubljanskem parku Tivoli v preteklosti in danes. Pri raziskovanju so jim bile v pomoč stare razglednice zbiratelja Borisa Dolničarja, ki so jim odstrle številne skrivnosti. Po video predstavitvi parka Tivoli, vodnih virov, stavb in spomenikov bo vodeni ogled po parku Tivoli.

OŠ3 / SŠ

28. september

Narodna galerija, Prešernova cesta 24

- i** Narodna galerija
01 241 54 15
dejavnosti@ng-slo.si
www.ng-slo.si/si/

18.00

MOTIVI VODA V STALNI ZBIRKI
NARODNE GALERIJE

Vabljeni na večerni sprehod med izbranimi umetninami, ki so tako ali drugače povezane z vodo in vodnimi viri.

SŠ

30. september

Zbirno mesto je pred spomenikom Ivana Cankarja pred Cankarjevim domom.

- i** Center arhitekture Slovenije, Igriva arhitektura
info@igrivarhitektura.org
info@centerarhitekture.org
www.igrivarhitektura.org

16.00

VODSTVO PO ARHITEKTURI EDVARDA
RAVNIKARJA ZA OTROKE

Ob 110. obletnici rojstva enega najpomembnejših slovenskih arhitektov, Edvarda Ravnikarja (1907–1993), bomo spoznali njegova dela v središču Ljubljane. Najprej si bomo ogledali Cankarjev dom, dve stolpnici v neposredni bližini, blagovnico Maximarket in nedaleč stran stanovanjsko sososko Ferantov vrt. Pot bomo nadaljevali do Moderne galerije in naprej do Narodne galerije. Pozorni bomo na posebnosti stavb, materiale, iz katerih so zgrajene, in detajle, katerih mojster je bil Ravnikar. Vso pot bomo tudi skicirali, kot to delajo arhitekti, ko se odpravijo na ogled mesta.

OŠ1 / OŠ2

30. september

Narodna galerija, Prešernova cesta 24

i Narodna galerija
01 241 54 15
dejavnosti@ng-slo.si
www.ng-slo.si/si/

10.00–18.00

IGRARIJE OB ROBBOVEM VODNJAKU

Družine in otroci, vabljeni k raziskovanju razstav in ustvarjanju ob Robbovem vodnjaku v Vhodni avli Narodne galerije.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

25. september–17. oktober

Osnovna šola Šmartno pod Šmarno goro, Cesta v Gameljne 7

i Osnovna šola Šmartno pod Šmarno goro
alenska.degen@os-smartno.si

8.30–16.30

VODA NAS POVEZUJE, DAN DEJAVNOSTI, RAZSTAVA, OKROGLA MIZA

Naša pozornost bo usmerjena v druženje in pripovedi ob vodnjakih, zблиževanja zavoljo mostov, skupinsko bomo oblikovali in spuščali plovila (gregorčke), spomnili pa se bomo tudi nekdanjih mlinov na Savi in Gameljščici. V času pouka in na dnevih dejavnosti bomo raziskovanje usmerili tako na literarno kot na likovno in tehniško področje. Odprtju razstave bo sledila javna okrogla miza.

Voda nas povezuje je bil tudi eden izmed naslovov naše likovne kolonije na Šmarni gori. Po letošnji majski jubilejni 20. likovni koloniji bomo v septembru odprli pregledno razstavo, ki bo širši javnosti predstavila bogato tradicijo mladih ustvarjalcev.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. september

Osnovna šola Tabor Logatec, Tržaška cesta 150

i Osnovna šola Tabor Logatec
andreja.krznisnik@guest.arnes.si

8.00–12.00

IŠČEMO DEŽNE KAPLJE

Dežne kaplje padajo na zemljo in svojo pot nadaljujejo v potokih, rekah, jezerih, mlakah. S pomočjo zemljevidov in namigov se bomo učenci 4. razredov skupaj z učiteljicami in starimi starši podali na pot raziskovanja dežnih kapelj v Logatcu. Ugotavljali bomo, kje se zbirajo in kakšno zgodbo skrivajo v sebi. Zgodbe nam bodo razkrile tudi namige, da si bomo lahko ogledali čim več vodnih skri-vališč.

 oŠ2

29. september

domačija Pr' Lenart, Belo 1

i domačija Pr' Lenart
prlenartovih@gmail.com
www.facebook.com/Domačija-Pr-Lenart-270216723155788/
Društvo Deveta dežela, Ana Svetel, Katja Puntar, Katarina Nahtigal, Lan Vošnjak, Tina Koščak in Blanka Rihtar

18.00

POVEM TI ZGODBO

Čar sodobnega odrskega pripovedništva bodo obiskovalcem približali odrski pripovedovalci, ki se naslanjajo na starodavno umetnost pripovedovanja zgodb, saj z interpretacijo zgodb iščejo stik z današnjim občinstvom. Njihove zgodbe se naslanjajo na ljudske motive in pripovedujejo o osebnem pogumu, volji in vztrajnosti. Pripoved za odrasle Povej mi zgodbo opisuje povezanost človeka z naravo in se bo razpletla glede na odziv občinstva. Prislunimo ji.

Medvode

26. september

Knjižnica Medvode, Cesta komandanta Staneta 10

i Knjižnica Medvode
01 361 30 53,
info@knjiznica-medvode.si
www.knjiznica-medvode.si

19.30

HIDROELEKTRARNA V MEDVODAH OD ZAČETKA DO DANES

Mitja Dušak, vodja službe za obratovanje v Savskih elektrarnah Ljubljana, nam bo predstavil Hidroelektrarno Medvode – od načrtov in prve ideje v začetku dvajsetega stoletja, da bi izrabljali moč gorenjskih rek za proizvodnjo električne energije, do njene gradnje in delovanja od leta 1953. Hidroelektrarna je bila večkrat posodobljena, zadnjič v letih 2003 in 2004. Mitja Dušak bo poudaril tudi pomen elektrarne in vlogo obnovljivih virov energije.

i oš3 / sš

Medvode

29. september

Ob Zbiljskem jezeru

i Javni zavod Sotočje Medvode
sabina@zavodsotocje.si

20.00

DIPOL, PERFORMANS

Dogodek nas z inovativno scenografijo ob videoprojekciji in maketi zemeljskega površja dela Medvod popelje v zgodovino, sedanost in prihodnost. S plesno-gibalno točko, recitali, glasbo ter inovativno kostumografijo pa nas bodo izvajalci opomnili na nevarnosti, priložnosti in možnosti, ki jih ponuja prihodnost, na odnos do vode ter vprašanje pravice do vode in vodnih virov.

i oš3 / sš

Medvode

30. september

Ob kopališču Sora

i Javni zavod Sotočje Medvode
sabina@zavodsotocje.si;

20.00

DOTIK VODE, PRIREDITEV

Prireditve družuje gledališko predstavo z instalacijami urbanega in naravnega vrčikanja ter vodo, osnovno življenjsko potrebnost. Vsebinska prireditve povezuje kulturno dedščino in ustno izročilo (smleški flančniki) z gledališko-socialnimi večšinami. Z inovativnimi pristopi postavitve scenografije na prostem in likovnimi instalacijami popelje gledalca v svet sožitja narave in človeka.

i oš3 / sš

MEDVODE, Smednik

25.–29. september

Osnovna šola Simona Jenka Smednik, Smednik 73

i Osnovna Šola Simona Jenka Smednik
natasamajetic@hotmail.com

8.30-12.15

VODA – CENIMO, KAR IMAMO?

Učenci prve triade bodo spoznavali zgodovino in pomen voda v okolici šole. V bližini šole teče reka Sava, ki je bila že v davni pomembna prometna pot med jugovzhodno in srednjo Evropo. Ko je bila leta 1953 v Medvodah postavljena hidroelektrarna, je nastalo umetno Zbiljsko jezero. Tam danes domuje več kot sto labodov in drugih vrst ptic. Še posebej v spomladanskem in jesenskem času je jezero priljubljena točka za sprehode. V Hrašah pri Smedniku imamo tudi dve mlaki, ki sta eno izmed redkih mokrišč v tem delu Slovenije. Hraški mlaki sta naravovarstveno zelo pomembni, saj sta edinstven biotop, ki je za mnoge ptice življenjski prostor in prezimovališče ali pa pomembna preletna postaja.

i oš1

24. september

Dostop do izvira Studenca je po kolovozni poti, 50 metrov od hiše Zgornja Senica 12.

i Kulturno društvo »Sejalec umetnosti«
agata.trojar@gmail.com

14.00-19.00

OB BISTREM POTOKU JE MLIN

Zapeljite se v dediščino starih iger in igrači! Pridružite se nam in izdelajte svoj mlinček, ki se bo zavrtel v toku Studenca na Zgornji Senici pri Medvodah. Igrajte se »po starem« na travniku tik ob izvihu z igrami s preloma iz 19. v 20. stoletje. Lahko se udeležite tudi delavnice izdelave punčke iz cunj ali frače, se pomerite v igranju marjance, v hoji s hoduljami ali metanju podkev na kol, morda pa v skakanju v žakljih ali pa v plesu in izštevankah.

 V/OŠ1/OŠ2/OŠ3/SŠ

23.-30. september

Osnovna šola Jurija Vege Moravče, Vegova ulica 38

i Osnovna šola Jurija Vege Moravče
o-jvmoravce.lj@guest.arnes.si;
Kulturno izobraževalno društvo Limbar

8.00-18.00

VODA, VIR ŽIVLJENJA

Ob zaključku šolskega leta smo na aktivnih počitnicah za osnovnošolce spoznavali pomen vode v življenju naših prednikov, obiskali pomembne vodne vire v bližini in spoznali dejavnosti, ki jih je voda omogočala. Izvedeli smo, zakaj so se ljudje naselili v bližini vodnih virov in kako so uporabili vodno moč. Obiskali smo še delujoči bližnji mlin ter izvedeli zanimivosti o njegovem delovanju nekoč in danes. Spoznali smo stare igre in plese ob vodi, zaplesali ljudski ples Ob bistrem potoku je mlin, izdelali vodni mlinček ter svoja doživetja strnili na plakatih, ki so na ogled na razstavi v šoli.

 V/OŠ1/OŠ2/OŠ3

26. september-3. oktober
7.00-17.00

Osnovna šola Škofljica, Klanec 5

i Osnovna šola Škofljica
01 366 38 13
o-skofljica.lj@guest.arnes.si

26. september, 16.30

**BARJANSKI MOTIVI,
LIKOVNA RAZSTAVA**

Učenci so pri pouku likovne umetnosti in drugih predmetih spoznavali primere lokalne kulturne in naravne dediščine, povezane z vodo. Na razstavi vam predstavljajo likovne interpretacije barjanskega živalskega in rastlinskega sveta, koliščarjev in drugih lokalno obarvanih tem.

 OŠ1/OŠ2/OŠ3

26. september

Osnovna šola Šmartno, Pungrt 9

i Osnovna šola Šmartno
sonja.marin@guest.arnes.si,
danica.sedevcic@guest.arnes.si,
polona.zagorc@guest.arnes.si
maja.gorse@guest.arnes.si
www.os-smartnolitija.si

16.30-17.30

**VODNI VIRI V NAŠEM KRAJU,
VODEN OGLED**

Učenci predmetne stopnje so si iz širokega izbora tem, povezanih z vodo, izbrali raziskovanje vodnih virov v kraju in šolskem okolju. Našli so vrsto opuščenih, pa tudi nekaj še ohranjenih vodnjakov (štirn), perišč, napajališč za živino in kalov. Vse vire so opisali, zapisali so nekaj zanimivih spominov in zgodb, povezanih z njimi, ter jih seveda fotografirali. Krajane bodo popeljali skozi Šmartno in jim predstavili svoje ugotovitve. Posebej pa bodo obudili spomin na glavno šmarsko štirno, ki je žal ni več. Morda bo njen model, postavljen prav za to priložnost, pričaral nekaj duha nekdanjih dni.

OŠ3/SŠ

Šmartno pri Litiji

27. september

Osnovna šola Šmartno, Pungrt 9

i Osnovna šola Šmartno
sonja.marin@guest.arnes.si,
danica.sedevcic@guest.arnes.si
polona.zagorc@guest.arnes.si
maja.gorse@guest.arnes.si
www.os-smartnolitija.si

8.00–12.00

VODA V LJUDSKI PRIPOVEDI IN PESMI

Učenci od 1. do 5. razreda bodo pri pouku spoznavali ljudske pravljice, pripovedke, bajke in pesmi, povezane z vodo. Pogovarjali se bodo o mitoloških vodnih bitjih. Zgodbe bodo ilustrirali, pesmi pa bodo peli in se jih naučili na pamet. Zbrali bodo tudi stare predmete in fotografije, povezane z vodo, in jih razstavili.

oŠ1 / oŠ2

Šmartno pri Litiji

28. september

Kulturni dom

i Vrtec Ciciban
maja.toplak.primc@gmail.com
alenka.s.dusak@gmail.com, agata.lambergar@gmail.com

17.30

VODA V KULTURNI DEDIŠČINI

Otroci bodo s kulturnim programom predstavili nesnovno kulturno dediščino na temo voda. Ob tej priložnosti bodo na vpogled tudi zapisi in fotografije o pojavljanju vode v kulturni dediščini na območju Občine Šmartno pri Litiji. Dogodek bo rezultat raziskovanj predšolskih otrok ter njihovih staršev in vzgojiteljc.

ŠMARTNO PRI LITIJI, Velika Kostrevnica

28. september

Osnovna šola Velika Kostrevnica, Velika Kostrevnica 27

i Osnovna šola Šmartno, Podružnična šola Velika Kostrevnica
darja.gorse@gmail.com
www.os-smartnolitija.si/index.php/podruznicne-sole/ps-velika-kostrevnica#!SAM_5354

8.00–12.00

KOSTREVNŠKI POTOK OD IZVIRA DO IZLIVA

Učenci se bodo podali na pot ob Kostrevniškem potoku. Poleg spoznavanja naravnih značilnosti v vodi in ob njej bodo posebno pozornost namenili pomenu potoka za prebivalce doline v preteklosti. Ustavili se bodo ob ostankih Frškinovega mlina in se seznanili z njegovo zgodbo. Spoznali bodo zgradbo mlina in poklic mlinarja. Pogovorili se bodo o rabi vode v času, ko je bilo ob potoku več perišč in napajališč za živino.

oŠ1 / oŠ2

VELIKE LAŠČE, Rašica

23. september

Trubarjeva domačija, Rašica 69

i Občina Velike Lašče
01 788 10 06, 01 781 03 60
info@trubarjeva-domacija.si
www.trubarjeva-domacija.si

9.00–12.00

ŽAGARJI V RAŠKI DOLINI

Vodeni ogled žagarske zbirke na Temkovi žagi. »Žaga je kraj, kjer se srečata gozd in voda. Brez gozda in vode bi bilo človekovo bivanje na Zemlji nemogoče. Gozd nas s svojimi viri greje, hrani, dovaja nam kisik, nas oblači, gradi poslopja in nam z lesenimi izdelki lajša in lepša življenje. Voda pa je tekočina življenja, je njegov izvir in vir ohranjanja; ima neizmerno energetsko in očiščevalno moč. Žaga je torej tisto stičišče, na katerem voda s svojo energijo pomaga človeku izkoriščati bogastvo gozdov ...« (Temkova žaga, Andrej Perhaj)

27. september

Kote

i Zavod PARNAS
041 833 456 (Metka Starič)
info@zavod-parnas.org
www.zavod-parnas.org

14.00

VODA-KAMEN-MEČ, INTERPRETATIVNI SPREHOD

Interpretativni sprehod za manjšo skupino odraslih, na katerem geološko pot v Kobilji curek doživimo aktivno. Skupina je omejena na deset obiskovalcev, zato so potrebne predhodne prijave. Pot je lahka, priporočamo športno obutev in oblačila, primerna vremenu. Izhodišče poti je pri informativni tabli ob prehodu z asfaltne ceste Rob-Predgozd na makadam proti Kobiljemu curku (ob cesti je smerokaz Kobilji curek 1500 m).

26. september

Cankarjeva knjižnica Vrhnika, Tržaška cesta 32

i Cankarjeva knjižnica Vrhnika
knjiznica@ckv.si, www.ckv.si;
Zavod Ivana Cankarja Vrhnika,
Doživljajsko razstavišče Ljubljana

18.00-19.00

NAJSTAREJŠI VOZ NA SVETU, JAVNO PREDVAJANJE FILMA

Leta 2002 je bilo na Starih gmajnah v Verdu pri Vrhniki odkrito 5200 let staro leseno kolo. RTV SLO je v okviru TV-serije Humanistika v letu 2003 posnela film Najstarejši voz na svetu. Režiser in scenarist je Jadran Sterle. Vabimo vas na ogled filma v Doživljajsko razstavišče Ljubljana (Kulturni center Vrhnika), kjer si od prvega septembra 2016 lahko ogledate muzejsko zbirko Moja Ljubljana.

i **o**3 / **s**5

27. september

Cankarjeva knjižnica Vrhnika, Tržaška cesta 32

i Cankarjeva knjižnica Vrhnika
knjiznica@ckv.si, www.ckv.si;
Muzejsko društvo Vrhnika

17.00-18.00

PRAVLJICA POVODNI MOŽ

Povodni mož prebiva v številnih slovenskih rekah, tudi v Ljubljani. Njegove sledi je raziskoval zgodovinar Janez Kos. Odkril je zgodbo Valentina Zarnika Povodni mož, ki opisuje povodnega moža iz Ljubljane. Pristrčno vas vabimo na prvo pravljичno urico v sezoni 2017/18, ki bo tokrat izjemoma namenjena vsem: otrokom in odraslim.

i **o**1 / **o**2 / **o**3 / **s**5

Pavel Tesar
Povodni mož v Ljubljani (Močilnik)
akvarel 2014

28. september

Osnovna šola Duplek, Korenska cesta 31

i Osnovna šola Duplek, O2 621 28 10 (Marina Herman, Marjetka Bezjak), os-spduplek.mb@guest.arnes.si, os-duplek.splet.arnes.si; Turistično splavarsko društvo Krajinski park Drava; Društvo Ranca

16.00-18.30

DUPLEŠKA SPLAVARSKA DEDIŠČINA

Začetki splavarstva v Dupleku segajo v 14. stoletje, ko je nastala tudi cerkev sv. Miklavža, zavetnika splavarjev in čolnarjev. Poseben pomen je imela dravska splavarska pot, dravski splavarji pa so bili ali Pohorci ali Duplečani. Je dupleška mornarica samo mit ali ima zgodovinske korenine? Učenci OŠ Duplek bodo raziskovali dediščino dupleških splavarjev iz časov, ko je po Dravi potekala živahna splavarska pot. Svoje ugotovitve bodo predstavili na srečanju ter tako predvsem mladim približali bogato domačo kulturno dediščino.

 oŠ3

4. oktober

Osnovna šola Majšperk, Majšperk 32b

i Osnovna šola Majšperk 02 795 01 42 (Barbara Rajh); društva in posamezniki iz kraja

17.00-18.30

VODA - VIR ŽIVLJENJA

Učenci bodo v času projekta raziskovali lepote (in nevarnosti) voda okrog nas: analizirali bodo vodo, odkrivali zgodbe naših krajev (različne pripovedi, pesmi, plesi ...), spoznavali arhitekturo, povezano z vodnimi viri (vaški vodnjaki, mlinci ...), spoznavali floro in favno ter pripravili prireditev in razstavo ob zaključku projekta.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. september

Osnovna šola Anice Černejeve Makole, Makole 24

i Osnovna šola Anice Černejeve Makole

8.15-12.35

BREZ VODE NI ŽIVLJENJA

Učenci bodo v okviru dneva dejavnosti spoznavali, kako je bil naš kraj nekoč povezan z vodo, kje so bili izviri, vaški vodnjaki in mlinci. Ogleдали si bodo lahko rečišče in sotočje treh rek in potokov ter spoznavali mite, legende in običaje, povezane z letošnjo temo. Izvedli bodo kemijsko analizo vode, spoznavali življenje v vodi in ob njej, se pogovarjali o pomenu ohranjanja naravne pitne vode in si izdelali vodni mlinček. Na zaključni prireditvi bo predstavljeno delo vseh učencev.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

1. september-30. november

Pionirska knjižnica Nova vas, Cesta proletarskih brigad 63a

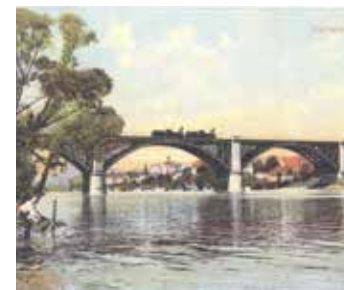
i Mariborska knjižnica 02 330 47 25 (Agica Kovše) agica.kovse@mb.sik.si; Pokrajinski arhiv Maribor; Pokrajinski muzej Maribor; Likovna šola Packa Maribor

pon. pet.: 9.00-19.00, sob.: 8.00-13.00

DRAVA - REKA PRIPOVEDUJE

S tematsko razstavo, ki sloni na ljudskih pripovedih, starih razglednicah in etnografskih eksponatih, predstavljamo preteklo vsakdanje življenje ob reki Dravi. Razstavo bogatijo tudi izdelki, ki so jih otroci Likovne šole Packa ustvarili po motivih iz zgodb. V knjižnici bo razstava nadgrajena z umetnostjo pripovedovanja ter vodstvi za otroke in mladostnike, h katerim vabimo tudi vrčevske in šolske skupine.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

12. september

Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor, Smetanova ulica 35

i Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
natasa.lampret@gmail.com
www.gradbena.si

16.30

POPOTOVANJE OD JONSKEGA DO TIRENSKEGA MORJA

Dijaki smo si v okviru projektnih dni konec marca 2017 z zanimanjem ogledali največje znamenitosti Sicilije, vse od antične Taormine nad Jonskim morjem z zasneženo Etno v ozadju ter ostankov rimske vile Piazze Armerine do slikovitega Cefalùja in glavnega mesta Palerma. Nepozaben trenutek smo užili v grškem gledališču v Segesti visoko nad morjem, očaral pa nas je tudi velikanski grški tempelj. Na poti domov smo pogumno osvojili še Vezuv, ki je na nas naredil resnično nepozaben vtis. Svoje spomine, nova znanja in spoznanja bomo delili z vami!

 sš

19.–30. september

Vrtec Jadvice Golež Maribor, OE Ob gozdu, Ertlova ulica 3

i Vrtec Jadvice Golež Maribor
janja.dular2@triera.net
irena.stramsak@guest.arnes.si;
Muzej narodne osvoboditve Maribor

BILO JE NEKOČ NA REKI DRAVI

Otroci starejše skupine bodo raziskovali, kakšno je bilo nekoč življenje ob reki Dravi. Pomembnost reke za življenje in ljudi bodo spoznavali tudi iz informativne literature in drugih virov (muzejskih eksponatov, fotografij, spleta). Aktivnosti projekta bodo zajemale vsa področja kurikulumuma (gibanje, jezik, umetnost, naravo, družbo, matematiko). Likovno ustvarjanje bomo predstavili z zaključno razstavo v vrstvu.

 v

22.–29. september

Osnovna šola Franceta Prešerna Maribor, Žolgarjeva ulica 2

i Osnovna šola Franceta Prešerna Maribor
darja.vrecko@guest.arnes.si
osfpmaribor.splet.arnes.si;
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor

8.00–13.00

VODA – OD MITA DO ARHITEKTURE, RAZSTAVA

Mednarodni likovni in literarni natečaj smo razpisali ob praznovanju 80-letnice šole. Z njim nadaljujemo druženje in povezovanje šol, ki nosijo ime pesnika Franceta Prešerna. Najzvirnejši avtorji likovnih in literarnih del ter njihovi mentorji bodo nagrajeni na zaključni prireditvi, vsa dela, ki so prispela na natečaj, pa bodo razstavljeni v avli naše šole.

 v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

25.–29. september

Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4

i Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor
info@sinagogamaribor.si
www.sinagogamaribor.si

8.00–16.00

DNEVI ODPRTIH VRAT

V sklopu dnevov odprtih vrat vabimo obiskovalce k ogledu fotografske razstave Branirinja Ritonje o judovskih pokopališčih na območju srednje Evrope in dokumentarne razstave o judovski diaspori. Obiskovalce bomo ob tem seznanili tudi o judovski dediščini na slovenskih tleh ter o pomenu in simboliki vode v judovstvu.

 oš2 / oš3 / sš

25.–29. september

Limbuš

- i** Vrtec studenci Maribor
dragica.sernc@gmail.com
vrtec-studenti.si;
Mariborska knjižnica; Turistično društvo
Limbuš; Zavod za gozdove

9.00–11.30

DRAVSKA ROŽA

Sledili bomo knjigi Jožeta Tomažiča, v kateri sta skozi oči pisatelja predstavljena življenje naših prednikov in zgodba o limbuškem gradu in grajski gospodični. Ogledali si bomo znamenitosti, leseni kip grajske gospodične in druge skulpture v kraju. Vse dejavnosti, ki bodo potekale, bodo povezane s krajem, ki ima bogate možnosti za gibanje v naravnem okolju. Ravno z gibanjem otroku omogočimo občutek ugodja, veselja in dobrega počutja, in kdor je vesel, rad ustvarja, poje, riše, slika, pleše ...

26. september

Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor,
Smetanova ulica 35

- i** Srednja gradbena šola in gimnazija
Maribor, barbara.brec@gmail.com,
www.gradbena.si; Fotoklub Maribor;
Zavod RS za varstvo narave, OE
Maribor; Planinsko društvo Pohorje,
Zgornja Poljskava

11.00

**OB BISTREM POTOKU ... DO
SPLAVARSKE POTI OB SPREMLJAVI
ZGODB, ODPRTJE FOTOGRAFSKE
RAZSTAVE**

Motive in skrivnosti vode najdemo v mnogih zgodbah, slikah in glasbenih delih, zato bomo odprte fotografske razstave članov fotokluba združili z njimi. Dijaki se bodo sami preizkusili v ustvarjanju literarnih in likovnih del ob mitoloških pripovedkah mariborskih krajev, ki so tako ali drugače povezani z vodo. Prav tako bo potekala literarna pot ob reki Dravi, od Pristana (Lenta) do dravskega otoka in Treh ribnikov. Štirinajstega septembra bomo prehodili tudi pot ob Bistriškem vintgarju vse do Črnega jezera ter prisluhnili razlagi o naravnih in kulturni dediščini ter zgodbam z Bistriškega Pohorja. Razstava bo na ogled od 26. oktobra 2017. Vabljeni!

V / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

27. september

- i** Srednja gradbena šola in gimnazija
Maribor
pavlin.darja@gmail.com
www.gradbena.si;
Hidrotehnični biro, Iztok Bratoš, s. p.;
Gibanje za zdravje, Lidija Plešivčnik, s.
p.; Elektrotehniška i građevinska škola
»Nikola Tesla«, Jagodina, Srbija

8.00–16.00

ČAR VODE

Ves dan bomo posvetili vodi ter druženju s prijatelji iz Srbije in medgeneracijskemu sodelovanju. Prisluhnili bomo strokovnjakom z raznih področij in se udeležili delavnice ustvarjanja mozaikov in fresk z motivi vode. Srbski samostani so povezani s številnimi miti o izviri in njihovem čudodelnem delovanju, zato nam bodo srbski dijaki predstavili samostane Koporin, Žiča in Sv. Roman ter umetni slap v Jagodini kot vrhunec moderne arhitekture. Pogovarjali se bomo o energiji vode v Teslovih hidroelektrarnah in fontanah. Dijaki bodo pripovedovali o skrivnostnih Benetkah in predstavili gradnjo mostov iz špagetov. Pridružite se nam!

V / oŠ3 / SŠ

29. september

Osnovna šola Draga Kobala Maribor,
Tolstojeva ulica 3

- i** Osnovna šola Draga Kobala Maribor
marjetka.berlic@guest.arnes.si
www.osdk.si;
Muzej narodne osvoboditve Maribor,
mnom.si/sl-si; Pokrajinski arhiv
Maribor, www.pokarh-mb.si/si/
index.html; Zavod za varstvo kulturne
dediščine Slovenije, OE Maribor, www.
zvksd.si

8.20–12.40

SKOZI VODO V PRETEKLOST

Skupaj z učenci bomo pripravili bogat program. Spoznali boste lahko cehovska pravila mlinarjev in se preizkusili v pisanju teh pravih s kaligrafsko pisavo. Mlade perice bodo s pristnimi pripomočki prikazale, kako so prali nekoč, in pripravili bomo dramatizacijo v narečju. Prikazano in predstavljeno bo tudi, kako pomembna je voda za delovanje parnega stroja. Zgodovina Vodnega stolpa v Mariboru, katerega repliko bomo izdelali iz naravnih materialov, pa je polna zanimivih zgodb. V avli šole bodo likovna dela razstavljali najmlajši, ki so ustvarjali na temo vode.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. september

Park mladih 3

i Izobraževalni center Piramida Maribor
02 320 86 22
vesna.grgan@guest.arnes.si

10.00–13.00

ZAČIMBE V PREHRANI IN NAPITKIH

Dijaki bodo na dan odprtih vrat na stojnicah predstavili slaščičarske, pekavske in mesarske izdelke (možna bo degustacija izdelkov). Na ta dan se bodo zvrstili še predstavitve povabljenih gostov (proizvajalci začimb), predstavitve dobrih praks ter različna predavanja in športne aktivnosti (družabne igre).

 oš2 / oš3 / sš

5. oktober

Vrtec Otona Župančiča, Oblakova ulica 5

i Vrtec Otona Župančiča Maribor
stanislava.lesnik@guest.arnes.si
renata.luk@guest.arnes.si
www.vrtec-ozupancica-mb.si;
Mestna četrt Nova Vas, Osnovna šola
Leona Štuklja Maribor; ŠENT-društvo za
duševno zdravje

17.00

MOSTOVI SKOZI ČAS

Otroci bodo spoznavali mostove na reki Dravi, mostove na pekrskem potočku in mostove med ljudmi. Aktivno bodo sodelovali pri raziskovanju pomena mostov – zakaj so bili pomembni, kakšnemu namenu so služili (premagovanju vodnih in drugih ovir), kako so bili zgrajeni v preteklosti in kako so zgrajeni danes, katere vrste mostov poznamo ter kakšne mostove gradimo med ljudmi. Spoznanja bomo predstavili na zaključni prireditvi, na kateri bodo potekale tudi delavnice izdelovanja mostov.

 v

10. oktober

Srednja prometna šola, Preradovičeva
ulica 33

i Prometna šola Maribor
romana.orthaber@gmail.com

11.00

MI IN VODA

Pripravili bomo fotografski in likovni natečaj na temo vode ter razstavo. V okviru obveznih izbirnih dejavnosti bodo dijaki spoznavali, od kod izvira ime mestnega predela Studenci, kjer stoji naša šola. Sprehodili se bomo po Studencih, si ogledali staro perišče pri Jožefovi cerkvi, pot nadaljevali čez studeniško brv ter prehodili splavarsko učno pot ob Dravi in se popeljali z Dravsko vilo. Pri strokovnih predmetih bodo dijaki poglobili znanje o vodnem prometu. V okviru šolskega dela bomo razmišljali na temo vode v naravi. Vse aktivnosti bomo predstavili na prireditvi, razstava pa bo odprta do konca oktobra.

 oš2 / oš3 / sš

27. september

Vrtec Studenci Maribor, OE Pekre,
Bezjakova ulica 19

i Vrtec Studenci Maribor, OE Pekre
belina.sanja@gmail.com
mborko3@gmail.com;
krajani Pekar, Turistično društvo Pekre

16.30

SKRITI ZAKLADI PEKRSKEGA POTOKA OD IZVIRA DO IZLIVA (NEKOČ IN DANES)

Otroci bodo raziskovali Pekrski potok od izvira pod Pohorjem do izliva v reko Dravo. Spoznali bodo, katere skrite zaklade v obliki starodavnih pripovedk nosi s seboj in kako je njegova struga tekla nekoč, ko sta v Pekrah še delovala stari kamniti mlin in žaga. Takrat se veliko mlinsko kolo ni nikoli ustavilo, tako da so krajani imeli dovolj moke, mlinarji pa veliko dela, ki jih je osrečevalo. Raziskovali bomo stari mlin in spoznavali njegovo zgodovino. Na zaključni prireditvi bomo vsa pridobljena znanja predstavili, pripravili pa bomo tudi pohorske sladice in pogostili vse sodelujoče.

v

Markovci

29. september

Zbirno mesto je pri tabli Učna pot v Šturmovcih, ob glavni cesti, ki poteka od jezua v Markovcih proti naselju Spodnji Šturmovci.

i Zavod RS za varstvo narave,
OE Maribor
02 333 13 81 (Jožef Sedonja)
jozef.sedonja@zrsvn.si

9.00-13.00

SKRIVNOSTI KRAJINSKEGA PARKA ŠTURMOVCI

Svetle šturmovske poplavne gozdove so v preteklosti ohranili s košnjo in pašo živine. Tako so vzpostavili posebno obliko kulturne krajine, ki ni ne travnik ne pašnik, pa tudi gozd ne. Orjaški topoli, pod katerimi se kosi, območja suhih travnikov, ki jih spomladi poraščajo številne orhideje, sotočje rek Dravinje in Drave ter pester vodni in obvodni svet so biseri narave, s katerimi se ponša Šturmovska loka. Košnja in paša ter spravilo sena, pa tudi praznovanja ob zaključkih kmečkih del so dediščina preteklosti.

 oš3 / sš

Pesnica

29. september

Osnovna šola Pesnica, Pesnica pri Mariboru 44

i Osnovna šola Pesnica
gordana.rubelj@gmail.com

8.20-12.40

PO POTEH PESNIŠKIH VODA OD MITA DO ARHITEKTURE

Odpravili se bomo na pohod in ob pomembnih točkah odkrivali, od kod izvira ime reke Pesnice, ter spoznavali kulturno dediščino, ki je povezana s Pesniško dolino (Pesniški viadukt, Pesniški dvor) in naravno dediščino (Perniško jezero, stara struga reke Pesnice, živalski in rastlinski svet). Razpisali bomo natečaj z naslovom Voda in jaz ter k sodelovanju povabili slovenski UNESCO in partnerske šole. Spomladi bomo pripravili zaključno prireditev in razstavo nagrajenih del z natečaja.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

Ptuj

23.-28. september

Osnovna šola Mladika, Žnidaričevo nabrežje 1

i Osnovna šola Mladika
natasa.vauda@mladika.si
www.mladika.si

16.00-19.00

PO VODNI POTI PTUJSKEGA POVODNEGA MOŽA

V okviru dnevnih dejavnosti bomo s pomočjo ptujskega povodnega moža na terenu odkrivali arhitekturno, mitološko, umetniško in rekreacijsko vodno kulturno dediščino našega mesta. Likovno podobo povodnega moža bomo izbrali na likovnem natečaju. Svoja odkritja bodo učenci predstavili na vodni poti, ki bo udeležence in obiskovalce popeljala do prireditvenega prostora. Tam bodo spoznali ptujskega povodnega moža in uživali ob kulturnem programu naših učencev.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

Ptuj

25.-29. september

Osnovna šola Olge Meglič Ptuj, Prešernova ulica 31

i Osnovna šola Olge Meglič Ptuj
alenka.kandric@olgica.si
www.olgica.si;
Pokrajinski muzej Ptuj, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Čistilna naprava Ptuj;
Vodna postaja

8.20-12.45

VODA – NAŠA NAJVEČJA DRAGOCENOST

Raziskovali bomo namembnost in uporabnost vodnjakov v naši okolici. Ugotvili bomo, kakšna je bila dostopnost vode nekoč in kakšna je danes. Z vodo bomo eksperimentirali. Ljudi bomo ozaveščali o pomenu vode in ravnanju z njo, jih spodbujali k varčevanju z vodo in ohranjanju vodnih virov ter opozarjali na ogroženost pitne vode. Na to tematiko bomo tudi ustvarjali likovne, tehnične, računalniške in literarne izdelke ter jih razstavili.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

26. september

Pokrajinski muzej Ptuj Ormož, Na gradu 1

- i** Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor; Pokrajinski muzej Ptuj Ormož metka.stergar@pok-muzej-ptuj.si

10.00-12.00

MAG. BINE KOVAČIČ: ODKRIJMO PRAVO PODOBO – LESENE SKULPTURE V PTUJSKEM GRADU

V PMPO domuje bogata zbirka skulptur, ki je bila po večini tudi bolj ali manj strokovno restavrirana. Prvi posegi so bili bolj obnovitveni kot restavratorski, saj so na umetnini prevečkrat pustili svoj pečat. Današnji restavratorji-konservatorji skušajo skulpturam vrniti zlahnost prvotnega stanja in umetnino zaščititi pred nadaljnjim propadanjem. Restavratorski-konservatorski svetnik bo obiskovalce popeljal po zapleteni poti odkrivanja prave podobe, tokrat lesenih skulptur.

OŠ3 / SŠ

27. september

Gimnazija Ptuj, Volkmerjeva cesta 15

- i** Gimnazija Ptuj jelka.kokol-plosinjak@guest.arnes.si

9.30-12.30

VODA, KAMEN, PTUJ

Skozi oči kapljice boste spoznali zgodovino Ptuja, zlasti tisto, ki je povezana z vodnimi znamenitostmi oz. značilnostmi. Doživite mite, zgodbe, pesmi in recepte v preprosti otroški pravljici. Kapljica bo svoje pustolovščine zapisala in ilustrirala tudi v knjižni obliki.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

29. september

Osnovna šola Ljudski vrt, Župančičeva ulica 10

- i** Osnovna šola Ljudski vrt Ptuj edita.celofiga@guest.arnes.si

8.15-12.40

VODA ZA ŽIVLJENJE

Z željo, da bi spodbudili literarno in likovno ustvarjalnost vseh učencev, bodo v projektu aktivno sodelovali učenci pri večini predmetov. Učitelji posameznih predmetov bodo v okviru projektnega tedna poudarjali v vsebinah, ki jih obravnavajo pri pouku, pomen ohranjanja naravne in kulturne dediščine. Povezali se bodo s kulturnimi ustanovami in samostojnimi ustvarjalci ter se udeležili kulturnih dogodkov.

OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

5. oktober

Osnovna šola Fram, Turnerjeva ulica 120

- i** Osnovna šola Fram simona.napast@guest.arnes.si www.osfram.si; Občina Rače – Fram; Krajevna skupnost Fram; Vodni agent

8.20-13.00, 18.00-20.00

KJER SO V JAMI MLINI SAMI

Tako kot je nižinskemu delu občine Rače - Fram dala pečat industrija špirta, današnji Pinus, Rače, so Fram in obronke Pohorja v preteklosti zaznamovali stiskalnice olja, vodni mlini, žage in lesna industrija. Razen treh oljarn in zasebnega mlina jih danes skorajda ne zasledimo več. Na Pohorju je sicer še več zasebnih, manjših žag, lesarske delavnice pa so se ohranile le v zelo majhnem številu. Želimo, da se mlade generacije zavedajo, kako dragocena je voda. S projektom bomo mlade ozaveščali o tem, da je to neobhodno potrebno tekočino za naše življenje treba ohranjati čisto in dostopno vsem.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

28. september

Bistriški vintgar (ob vstopu v sotesko, pri Vodarni, Zg. Bistrica 158)

i Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor (Projekt Enjoyheritage) andreja.senegacnik@zrsvn.si
mojca.bedjanic@zrsvn.si
www.zrsvn.si

9.00–14.00

S POVODNIM MOŽEM VODOVNIKOM SPOZNAVAM NARAVNO IN KULTURNO DEDIŠČINO BISTRŠKEGA VINTGARJA

V gradu pod Bistriškim šumom, enem izmed slapov potoka Bistrica, živi povodni mož Vodovnik. Skupaj z njim se bomo sprehodili po Bistriškem vintgarju ter spoznali izjemno naravno in kulturno dediščino območja. Pestra geologija, rimski kamnolom, ohranjen potok, ki je dom številnih živalskih vrst, markantni slapovi, tolmeni, zeleni pohorski gozdovi z gozdnim rezervatom Gradišče, ostanki najdebelejšje evropske jelke – vse to in še več nas bo navduševalo na skupni poti. Povabljeni!

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. in 30. september

Pragersko, šola, ribniki Pragersko – Gaj, Sestrško jezero

i Osnovna šola Antona Ingoliča Spodnja Polskava,
danica.veberv@ingoliceva.si
tajnistvo@ingoliceva.si
www.ingoliceva.si;
Turistično društvo Breza

9.00–12.00

DRUŽENJE Z RIBNIŠKO DEKLICO

29. september: delavnice o vodi ter življenju v njej in ob njej, mikroskopiranje, likovno ustvarjanje, arhitektura, legende, pesem in ples, literarno ustvarjanje, novinarstvo;
30. september: športno-naravoslovni dan – spoznavanje legende o ribniški deklici ter sprehod okoli ribnikov in jezera, spoznavanje življenja ob vodi in ob njej, različne športne aktivnosti, srečanje z ribičem ...

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

27. september

Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, enota Zgornja Polskava, Ingoličeva ulica 7

i Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica
lavin@siol.net, www.karinlavin.com;
Karin Lavin

17.00

CELOSTNO POUČEVANJE SKOZI DEDIŠČINO, PREDSTAVITEV KNJIGE

Knjiga predstavlja metode poučevanja z dediščino in praktične pristope celostnega poučevanja, ki so jih razvili in jih uporabljajo vzgojitelji vrtca v Slovenski Bistrici. Opisuje pet let izkušenj in oblikovanja vaj vzgojiteljev v okviru dodatnega izobraževanja pod vodstvom Karin Lavin. Ena izmed tem v knjigi je tudi voda. V vrtcu se zavedamo, kako pomembno je vrednotenje dediščine in razvijanje njenih vsebin v okviru dejavnosti vrtca. Z dogodkom bomo počastili 70-letnico Vrtca Otona Župančiča Slovenska Bistrica.

 v

14.00–16.00

»MITOLOŠKO IZROČILO IN INTERPRETACIJA DEDIŠČINE«

Na različnih lokacijah v enotah vrtca v Makolah, Poljčanah, Studenicah, Prihovi, na Tinju in v Marinškovem domu v Slovenski Bistrici bodo potekale predstavitve dejavnosti letošnje teme izobraževanja za starše, krajane in obiskovalce.

 v

29. september–5. oktober

Podružnična šola Marjeta, Marjeta na Dravskem polju 3b

i Osnovna šola Starše, podružnica Marjeta, klavdija.kocjan@gmail.com;
KUD Ivan Lončarič, vaščani

8.20–21.45

VREDNOSTI VODE NE POZNAMO, DOKLER SE VODNJAK NE POSUŠI

Z učenci bomo spoznavali ljudske pesmi, bajke in legende, povezane z vodo. S pomočjo ankete bomo ugotovili, koliko vodnjakov je še v naši vasi. Ogleдали si bomo enega izmed njih in spoznali, kako so vodo iskali nekoč. Učenci 4. razreda se bodo odpravili v HE Zlatoličje, kjer bodo spoznali delovanje in pomen HE za naš kraj. Svoja spoznanja bodo strnili na plakatih ter jih ponazorili z likovnimi in tehniškimi izdelki. Rezultate svojega dela bodo s pesmijo, sliko in besedo predstavili na zaključni prireditvi.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

4. oktober

Osnovna šola Starše, Starše 5

i Osnovna šola Starše
leonida.babic@guest.arnes.si

17.00

TEČE MI, TEČE, DRAVICA ...

Reka Drava, ki teče v neposredni bližini Osnovne šole Starše, bo povezovala dejavnosti naših učencev in mentorjev. Učenci bodo spoznavali naravne značilnosti obrežja reke, ki je del Krajinskega parka Drava, ljudsko pripovedno izročilo in gospodarske dejavnosti, s katerimi so se ljudje, ki so živeli ob reki Dravi, nekdanje ukvarjali. K različnim dejavnostim bomo pritegnili tudi lokalna društva, da bi s pomenom ohranjanja in varovanja naravne in kulturne dediščine domačega kraja seznanili čim več ljudi. Dejavnosti bodo učenci predstavili na zaključni prireditvi.

i oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

28. september

Osnovna šola Žetale, Čermožiše 45 b

i Osnovna šola Žetale
lidija.seserko@sola-zetale.si;
Občina Žetale; Turistično društvo
Žetale; Društvo podeželskih žena Žetale

8.00-13.00

OD MLINA DO HIDROELEKTRARNE

Otroci v vrtcu in učenci šole bodo raziskovali in spoznavali pomen vode v vsakdanjem življenju. Na naravoslovni dan bomo obiskali hidroelektrarno, spoznavali ljudsko izročilo na to temo, izdelali maketo vodnjaka in mlina, obiskali izvir Sotle in še mnogo več.

V / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

23.-30. september

Muzej Špital, Maistrov trg 1

i Zavod za kulturo, turizem in promocijo
Gornja Radgona
spital@kultprotur.si
spital-muzej.si;
Pomurski muzej Murska Sobota

10.00

HITRO IN USTVARJALNO NA DRUGO STRAN MURE

Zgodba o Gornji Radgoni je bila vedno tudi zgodba o mostu. Prislunhili bomo delčku te zgodbe, kot jo pripoveduje stalna špitalska razstava Radgonski mostovi. Tudi sami se bomo prelevili v mojstre stare obrti ter izdelali lasten most. Načrt za naš most je davnega leta 1502 zasnoval nihče drug kot slavni in vsestranski Leonardo da Vinci. Z njegovo pomočjo bomo preprosto in ustvarjalno stopili na drugo stran Mure.

V / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

1. september, 17.00

grad Grad, Grad 191

i Javni zavod Krajinski park Goričko
park.goricko@siol.net
www.park-goricko.org;
Kozjanski park

PRIPOVED NARAVE, ODPRTJE RAZSTAVE

Razstava slik avtorice Vesne Zakonjšek in stekla Miriam Kosec bo na ogled do 30. novembra 2017.

i **i** **i** **i** **i** V / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

Grad

24. september

grad Grad, Grad 191

i Javni zavod Krajinski park Goričko
park.goricko@siol.net
www.park-goricko.org

10.00–18.00

DAN ODPRTIH VRAT GRADU GRAD

Obiskovalcem bomo omogočili ogled obnovljenih prostorov, stalnih in gostujočih razstav ter delavnic domačih obrti in dejavnosti. Ob 13.00 in 17.00 bo ogled gradu potekal vodeno s predstavitvijo daljne preteklosti, stavbnega razvoja, legend in za območje pomembnih obrti.

 v/oš1/oš2/oš3/sš

Grad

24. september

cerkev Marije Vnebovzete pri Gradu

i Javni zavod Krajinski park Goričko
park.goricko@siol.net
www.park-goricko.org;
Župnija Grad

11.00 in 15.00

PREDSTAVITEV PLEČNIKOVEGA DELA V CERKVI MARIJE VNEBOVZETE PRI GRADU

Obiskovalcem bomo predstavili konservatorski pristop Jožeta Plečnika v ladji cerkve Marije Vnebovzete pri Gradu ter nekatera Plečnikova pisma. Tako bodo lahko spoznali veličino duha arhitekta in njegovo veliko delo v župnijski cerkvi pri Gradu.

 oš1/oš2/oš3/sš

Grad

30. september

Doživljajski park Vulkanija, Grad 174

i Doživljajski park Vulkanija
02 553 10 00
info@vulkanija.si
www.vulkanija.si

12.00, 14.00, 16.00

Z OLIJEM PO VULKANSKI POKRAJINI

Na dogodku se bodo vsi obiskovalci lahko peljali s turističnim vlakom po vulkanski pokrajini. Spoznali bodo posledice vulkanizma, vidne v naravi, vulkansko kamnino in naravo ter se ustavili pri Kačovi mlaki, kjer bodo spoznali živali, ki bivajo ob mlaki, in slišali legendo o zmaju Kaču. V geološkem muzeju bodo spoznali slatinske vrelce in vodni krog.

 v/oš1/oš2/oš3/sš

Kuzma

30. september

Osnovna šola Kuzma, Kuzma 20

i Osnovna šola Kuzma
jozica.fukas@gmail.com
brigita.barbaric@guest.arnes.si
www.oskuzma.si

17.00

LŪJPANJE KURKRE

Nekoč je bilo eno izmed najpomembnejših del v jesenskem času lūjpanje koruze. Koruza je kmetu dala najrazličnejše surovine. Tako ni bilo hiše, kjer je ne bi pridelovali. Koruza je bila hrana za živino, ličje so uporabljali za izdelovanje različnih pripomočkov v gospodinjstvu, koruzno moko pa pri kuhi in pripravi najrazličnejših jedi. Spomin na to bomo obudili in prikazali postopek lūjpanja koruze, izdelovali bomo izdelke iz ličja in pripravili dobrote iz koruzne moke.

 oš1/oš2/oš3

15.-17. september

i Odbor 28. Košičevih dni
031 292 430

28. KOŠIČEVI DNEVI KULTURE IN PLEČNIKOVO LETO

Počastitev in poklon Plečnikovi zapuščini v tem delu Prekmurja.

15. september, 19.00, Kulturni dom Bogojina: osrednja prireditev 28. Košičevih dnevov kulture s kulturnim programom in odprtjem razstave del na temo Jožeta Plečnika;

16. september, zbirno mesto je pred cerkvijo Gospodovega vnebohoda **od 14.30, ob 15.00 odhod**: s kolesom do Plečnikovih sakralnih spomenikov – spoznavanje sakralnih biserov arhitekta Jožeta Plečnika – obisk in vodeni ogled cerkev v Bogojini in v Martjancih, simbolična startnina: lastno kolo in lastna malica iz nahrbtnika;

17. september, 18.00, cerkev Gospodovega vnebohoda: celovečerni koncert MePZ Štefana Kovača Murska Sobota.

i **i** **i** oš3 / sš

29. september

Osnovna šola Fokovci, Fokovci 32

i Osnovna šola Fokovci
marija_zorko@siol.net; TIC Moravske
Toplice; Pevsko društvo Selu; KTD
Ceker; KTD Bogojina, Vrtec Fokovci

16.00–18.00

OB BISTREM POTOKU JE MLIN, PRIREDITEV

Pripravili bomo naravoslovne ekskurzije, povezane z vodo: ogledali si bomo delujoči mlin ob reki Muri in hidroelektrarno Fala, obnovili bomo bližnjo mlako, sprehodili se bomo ob potokih in spoznavali pomembnost čistih rek, izvedli bomo različne poskuse. Pri pouku bomo izdelali različne izdelke, zbirali ljudske in umetne pesmi o vodi, brali in zapisali pravljice o vodnih vilah, zaplesali ljudske plesse, peli ljudske in umetne pesmi o vodi ter ustvarjali ob razglednicah.

Ugotovitve bomo predstavili na razstavi in prireditvi, katere rdeča nit bo voda v vsej svoji pomembnosti in veličini.

i **i** **i** v / oš1 / oš2 / oš3

27. september

TIC Selu v neposredni bližini romanske rotunde

i Turistično-informativni center Moravske
Toplice
info@moravske-toplice.com
www.moravske-toplice.com

10.00–18.00

DAN ODPRTIH VRAT V ROMANSKI ROTUNDI V SELU

Ob svetovnem dnevu turizma vas vabimo na vodeni ogled romanske rotunde. Predhodne najave zbiramo v TIC Moravske Toplice oziroma po telefonu 02 538 15 20.

i **i** v / oš1 / oš2 / oš3

23.–30. september

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Zvezna ulica 10

i Pokrajinska in študijska knjižnica
Murska sobota
klaudija.sedar@guest.arnes.si

10.00–16.00

SPOMENIKI VODNE MOČI – ZBIRANJE SPOMINOV

Spomeniki vodne moči (vodne žage, mlinci, kolesa, studenci, vodnjaki, stolpi ipd.) so imeli v preteklosti zelo pomembno vlogo v vsakdanjem življenju ljudi, danes pa so po večini opuščeni. Da bi obudili in ohranili spomin na vodne spomenike v naši pokrajini, vas vabimo, da pobrsate po »svojih arhivih« in z nami oblikujete staro novo zgodbo.

i **i** **i** v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

Murska Sobota

23. september

Pomurski muzej Murska Sobota, Trubarjev drevored 4

i Pomurski muzej Murska Sobota
mateja.huber@pomurski-muzej.si

10.00-12.00

VRČEK ZA VODO, MUZEJSKA DELAVNICA

Vodnjaki in posode za vodo so del materialne kulture, ki nam pripoveduje o življenjskem pomenu pitne vode za obstoj človeka. Obiskovalci bodo na delavnici spoznali različne vrste vodnjakov, ki so bili nekoč sestavni del dvorišč v Pomurju. Javnosti bomo prvič predstavili interaktivno maketo vodnjaka na vzvod, s katero bodo obiskovalci lahko poskusili zajeti vodo iz vodnjaka. Vodo so v preteklosti hranili tudi v lončenih vrčih, zato bomo na delavnici iz gline in s pomočjo kalupa izdelali vrčke za vodo.

 oš2 / oš3

Murska Sobota

27. september

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Zvezna ulica 10

i Pokrajinska in študijska knjižnica
Murska sobota
metka.sraka@ms.sik.si

16.30

PO POTEH STARIH STUDENCEV S PRAVLJIČNO URO

Pravljčarka bo z različnimi pravljčnimi zgodbami predstavila, kakšno vlogo imajo studenci v pravljicah, nato pa se bomo podali k tistim pravim studencem in ob ogledu izvedeli, kako so vaščani v naših krajih živeli nekoč, kako so se oskrbovali z vodo in kakšen je pomen starih studencev danes.

 v / oš1 / oš2 / oš3

Puconci

23.-29. september

Vrtec pri Osnovni šoli Puconci, Puconci 178

i Vrtec pri Osnovni šoli Puconci
andreja.huber@ospuconci.si

17.00-18.00

OTROCI VRTCA SPOZNAVAJO POVEZANOST LJUDI Z VODO NEKOČ

Otroci bodo spoznavali vodo, ki je bila že v preteklosti pomemben vir energije in prehrane, ter si ogledali še delujoč mlin in drugega, ki je že opuščen. Ogledali si bodo tudi stare vodnjake v okolici, sodelovali pri tradicionalnem načinu iskanja vode s šibama, s pomočjo staršev izdelali maketo vodnjaka na ključ, v muzeju spoznali predmete, ki so bili nekoč namenjeni higieni, ter si ogledali izvir in se preizkusili v pranju perila na ribež. V Tednu kulturne dediščine bomo pripravili razstavo.

 v

Razkrižje

23. september

Dom kulture, Šafarsko 42C

i Kulturno umetniško društvo Razkrižje
kud.razkrižje@gmail.com

18.00-20.00

DRUŽI NAJU PLES IN PETJE 2017

Ob vse hitrejšem tempu življenja in vse več obveznostih prepogosto pozabimo na druženje ob dejavnostih, ki jih imamo radi. V spomin na otroštvo, ko so se naši starši, stari in prastari starši, sosedi in vaščani še znali zabavati ob glasbi in plesu, želimo to izročilo oz. dediščino naših prednikov ohraniti in predati mlajšim generacijam. Prijazno vabljeni!

 v / oš1

26. september

Osnovna šola Tišina, Tišina 4b

- i** Osnovna šola Tišina
tajnistvo@os-tisina.si
www.os-tisina.si;
Občina Tišina, lokalna društva

16.30

PLAVČKOV BEREK

Plavčki so najmanjše prave žabe v Sloveniji, katerih samci v času parjenja postanejo svetlo modre barve. Še pred desetletjem je bila mrtvica reke Mure na Petanjcih, Zaton, vsako pomlad polna žabic, v zadnjih treh letih pa smo jih zasledili le malo in letos nobene več. Naše raziskovanje bo usmerjeno v iskanje razlogov za zmanjšanje števila plavčkov ter premišljevanje o ukrepih, s katerimi bi lahko izboljšali njihovo domovanje, označili njihov življenjski prostor ter pripravili načrt za sistematično spremljanje njihovega pojavljanja. V literarnih delavnicah bomo pisali pravljice, pesmice in dramska besedila, zapisovali zgodbe in pesmi po pripovedovanju odraslih ter pripravili dramske uprizoritve. Na zaključni prireditvi bodo nastopili pevci, plesalci in recitatorji, naše delo pa bomo predstavili tudi z razstavo in zloženko.

OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

24. september

Pučšenjakova ulica 1

- i** Občina Veržej
center.duo@marianum.si
www.marianum.si;
Zavod Marianum Veržej

9.00-17.00

MIHOLOV SEJEM 2017

Na stojnicah se bodo predstavili rokodelci iz celotne Slovenije, ki imajo pridobljen certifikat Slovenija Art & Craft. Program bomo popestrili s ponudbo lokalne hrane ter ocenjevanjem preleške tünke in mesa iz zaseke. Tudi letos bo potekal otroški folklorni festival MiHeC fest, pri farnem praznovanju zaveznika sv. Mihaela pa bo opravljen blagoslov folklornih kostumov in ljudskih inštrumentov. V Rokodelskem centru bo na ogled jesenska razstava.

1. oktober

Babno Polje; zbirno mesto je v parku Tivoli, Ljubljana.

- i** Zavod Rihtarjeva domačija
041 260 985 (Alenka Veber)
info@rihtarjeva-domacija.si
www.rihtarjeva-domacija.si

8.00-19.00

PO POTI REKE SEDMERIH IMEN

Ob reki sedmerih imen bomo odkrivali kulturno in naravno dediščino. Z avtobusom se bomo odpeljali iz Ljubljane mimo Vrhnike, kjer bo sledil ogled doživljajskega centra. Odkrivanje bomo nato nadaljevali ob vseh izvirih reke proti njenemu toku do njenega začetka. Pot nas bo popeljala do najlepšega evropskega sotočja, skrivnostne doline Rakovega Škocjana, Cerkniskega in Loškega polja vse do najvišje ležečega kraškega polja – Babnega Polja, kjer bomo spoznali prvi izvir reke Ljubljanice v tem delu Notranjskega podolja – Trbuhovico. Obvezne so prijave do zasedenosti prostih mest na avtobusu.

30. september

Dolenja vas 70 (na vrtu pri Najger)

- i** Društvo ETNO-EKO
031 880 493 (Tanja Gobec)
tanja.gobec@gmail.com

10.00-14.00

VODA IN DEDIŠČINA

Prikazali bomo, kako so nekoč izdelovali ribiške mreže iz materialov, ki rastejo okoli jezera, ter kako so lovili ribe. Uporabili bomo vire iz knjige Janeza Vajkarda Valvazorja in Steinberga. Dogodek, katerega namen je sodelovanje z domačini, med generacijami in s strokovnimi službami, se bo pričel s predavanjem o interpretaciji dediščine, v drugem delu pa bomo izvedli delavnico izdelovanja košev in mrež.

1. oktober

Podtabor

- i** Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica
gmgaber@gmail.com;
krajani iz več vasi v občini

14.00-17.00

TJEČE, TJEČE BISTRA UODA

Občina Ilirska Bistrica ima svojo reko Reko. Kljub temu so v nekaterih krajih z velikim naporom vsak dan hodili po vodo. Srečni so bili tisti, ki so na bližnjih potokih ali rečicah lahko postavili mlin ali žago. Ostali so morali prehoditi kilometre, da so zmleli pridelano žito. Pozimi so led hranili za vroče poletje in ga na vozovih vozili v tedanja primorska mesta. Ob vodnih virih in zbiralnih vodah so nastajali vaški vodnjaki, tudi centri družabnega življenja. Po cerkvah so umetelno izdelani kropolniki. Zanimiva so tudi številna perišča. Pastirčki pa so v domačih potokih lovili rakce in se naučili prvih plavalnih veščin. Odločili smo se, da vse to zapišemo, dokumentiramo, fotografiramo in da o vodi, ki nima ne barve, ne vonja, ne okusa, natisnemo trajni pomnik.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

27. in 28. september

Osnovna šola Jelšane, Jelšane 82

- i** Osnovna šola Jelšane
05 711 87 00
os.jelsane@guest.arnes.si, www.
os-jelsane.si

8.00-12.00

VODA – VEČNI NAPOJ ČLOVEŠKI USTVARJALNOSTI

V šoli bomo pripravili dva dneva dejavnosti, na katerih bodo učenci aktivno spoznavali snovno in nesnovno dediščino, povezano z vodo v domači pokrajini – poiskali bodo izvor imen potokov, kalov in rek, popisali vaške vodnjake in mlina, poiskali čim več zgodb, povezanih z vodo, ustvarjali različne izdelke, povezane z vodo ... V šoli bomo izvedli tudi fotonatečaj, uredili razstavo, ki bo na ogled staršem in širši javnosti, ter pripravili brošuro o vseh izvedenih dejavnostih, dosežkih in ugotovitvah.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

30. september

grad Prem

- i** Pokrajinski muzej Koper
mateja.kakez@pokrajinskimuzejkoper.si
www.pokrajinskimuzejkoper.si; Odbor
za VKD BOK in PR; Park Škocjanske
jame, darja.kranjc@psj.gov.si, www.
park-skocjanske-jame.si; TIC Ilirska
Bistrica, www.ilirska-bistrica.si/turizem

15.00-17.00

PRIPOVED MLINOV V OBJEMU REKE REKE DANES IN ZGODBE PREMSKIH STUDENCEV

Na gradu Prem bo odprtje fotografsko-literarne razstave o mlinih v objemu reke Reke. Prostovoljci Odbora za varstvo kulturne dediščine UNESCOVEGA Biosfernega območja Kras in porečja Reke želijo z razstavo spodbuditi širšo javnost k razmisleku o izginjanju tega pomembnega elementa identitete krajev in ljudi ob Reki. Po končanem dogodku na stolpu se bomo podali še po poti skrivnostnih studencev na Premu ter prisluhnili še njihovim številnim zgodbam in s tem skušali dediščino predstaviti tudi mlajšim rodovom.

27. september

- i** Kozjanski park
vesna.zakonjssek@kp.gov.si;
Osnovna šola Bistrica ob Sotli

8.00–10.00

VODNA UČNA POT BISTRICA OB SOTLI

Skupaj z učenci bomo pripravili vodenje po učni poti. S pravljico bomo spoznali pomen vode. Ugotavljali bomo, zakaj in kako so včasih ljudje izkoriščali potoke in reke, kako je bilo živeti ob potoku ali reki in kako je s tem danes. Vodo bomo spoznavali kot življenjski prostor človeka, kot transportno sredstvo, pot in kot vir energije. Spoznavali bomo mline, žage, splave, čolne in mostove ter ugotavljali, kako so jih gradili nekoč in kako jih gradijo danes.

oŠ2

25.–29. september

Gimnazija Celje – Center, Kosovelova ulica 1

- i** Gimnazija Celje – Center
maja.rak66@gmail.com
www.gcc.si;
Društvo ljubiteljev železnic in
železniških eksponatov Celje

9.00–15.00

VODNA POSTAJA ZA HLAPONE

Na Gimnaziji Celje – Center bomo postavili razstavo, s katero bomo javnosti predstavili Vodno postajo v Celju. Ta izjemna stavbna dediščina, vključno s pripadajočimi napeljavami in opremo, ima tudi izrazit tehniški pomen. Pri letošnjem projektu bodo dijaki umetniške gimnazije likovne smeri sodelovali z Društvom ljubiteljev železnic in železniških eksponatov Celje.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

26. september

Osrednja knjižnica Celje, Muzejski trg 1a

- i** Osrednja knjižnica Celje
robert.ozura@knjiznica-celje.si
www.kamra.si

10.00–15.00

ALBUM SLOVENIJE – OSEBNI SPOMINI 20. STOLETJA

Hranite doma fotografije, povezane z vašimi šolskimi dnevi, delovnimi mesti, delom doma ali kmečkimi opravili, vašimi praznovanji ali športnimi tekmovanji? Imate fotografije iz 20. stoletja, iz prve in druge svetovne vojne? Da takšni spomini ne bi ostali le osebni, vas vabimo, da jih zaupate v skupno zakladnico spominov, kjer jih bomo digitalizirali, popisali in vam jih nato vrnili, digitalne kopije pa objavili v Albumu Slovenije na portalu Kamra.

 oŠ2 / oŠ3

27. september

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 18

- i** Muzej novejšje zgodovine Celje
03 428 64 28
info@mnzc.si
www.muzej-nz-ce.si

9.00

VODOVODNA RAZISKOVALNICA

S skupino predšolskih otrok ali učencev si bomo v Otroškem muzeju Hermanov brlog najprej ogledali razstavo Herman Lisjak vodi po vodi, potem pa nam bo naš gost predstavil zanimiv poklic vodovodarja. Sledila bo ustvarjalnica Z vetrom v jadrih.

 v / oŠ1 / oŠ2

28. september

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

- i** Muzej novejšje zgodovine Celje
03 428 64 28
info@mncz.si
www.muzej-nz-ce.si;
Zavod RS za varstvo narave, OE Celje

9.00

BONTON OB VODI

S skupino predšolskih otrok ali učencev si bomo v Otroškem muzeju Hermanov brlog najprej ogledali razstavo Herman Lisjak vodi po vodi, potem pa nam bo naša gostja predstavila zanimivo temo bonton ob vodi. Ga poznamo? Predstavitvi in pogovoru bosta sledila reševanje ugank in ustvarjalnica Mlinček na vodo.

 v / oš1 / oš2

30. september

Osnovna šola Frana Roša, Cesta na Dobrovo 114

- i** Osnovna šola Frana Roša
natasa.cupeljic@gmail.com

9.00-12.00

NA VALOVIH ŽIVLJENJA

Učenci bodo zaplavali v svet domišljije in nam med drugim predstavili življenje koliščarjev na Ljubljanskem barju, zaplesale bodo tudi rusalk - vodne vile. Namen celotnega dogajanja je tudi ozaveščanje, kako zelo je voda pomembna in (pre)potrebna za naše življenje. Dogajanje se bo sklenilo na zaključni prireditvi, kjer bomo svoja spoznanja predstavili našim staršem in drugim krajanom.

oš1 / oš2 / oš3

22. september

Krofnov mlin, Kozje 5

- i** Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
031 342 005 (Božena Hostnik)
bozena.hostnik@zvkds.si

17.00

VODA IN KULTURNA DEDIŠČINA, OKROGLA MIZA

V sklopu razstave Kulturna dediščina na območju Občine Kozje bo potekala okrogla miza na temo mlinskih in žagarskih objektov s poudarkom na Krofnovem mlinu. Mlin je bil postavljen leta 1874. Levi del stavbe je bil namenjen mlinu z enim mlinjskim mehанизmom, ki so ga odstranili po letu 1961. V bivalnem delu pa je poleg vhodne veže s črno in belo kuhinjo še »hiša« z muzejsko zbirko s prikazom načina življenja in bivalne kulture v preteklosti. Pritličje gospodarskega poslopja je namenjeno predstavitvi kleparske - špenglerske obrti družine Fertrin, leseno nadstropje pa gosti stalno in občasne razstave.

26. september

grad Podsreda, Podsreda 103

- i** Kozjanski park
kozjanski-park@kp.gov.si;
Osnovna šola Bistrica ob Sotli

8.00-12.00

VODA IN GRAJSKO ŽIVLJENJE

Grad Podsreda živi polno in bogato življenje tudi v 21. stoletju, saj ponuja obiskovalcem številne možnosti doživljanja in odkrivanja bogate kulturne in naravne dediščine. Spada med najpomembnejše objekte romanske arhitekture na Slovenskem, saj je njegovo srednjeveško jedro ostalo skozi stoletja skoraj neokrnjeno.

Z učenci se bomo pogovarjali o pomenu vode nekoč in danes, spoznali grajske igre, oblačila, glasbo, prehrano in zelišča, se naučili osnov kaligrafije ter si ogledali gostujočo razstavo Muzeja novejšje zgodovine Celje, Herman Lisjak na gradu Podsreda.

oš2

30. september

Kukovičičev mlin, Podsreda 3

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
bozena.hostnik@zvkd.si;
Maja Kukovičič, 031 288 170

10.00-18.00

DAN ODPRTIH VRAT

V popisu iz leta 1972 je bilo ob strugi Bistrice 14 mlinov. Od mlinov v zgornjem delu Bistrice je ohranjen le še Kukovičičev mlin. Arhitekturna podoba mlina iz sredine 19. stoletja je skoraj v celoti ohranjena. Vhod v mlin pa krasi bogato ornamentiran lesen portal. V levem delu notranjosti stavbe je mlin, ki še vedno deluje, v njem pa so ohranjeni vsi mlinarski pripomočki ter mlinski kamni posebej za zmesno in posebej za belo moko. Po mlinu bo vodila mlinarjeva hči Maja Kukovičič.

30. september

Levstikov mlin, Podsreda 74

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
bozena.hostnik@zvkd.si;
Sonja Levstik, 035 806 141

10.00-18.00

DAN ODPRTIH VRAT

Stanovanjska hiša z mlinom je prvokrat omenjena v zapuščinskem inventarju mlinarja Martina Levstika, podsredškega podložnika iz leta 1801. Levstikova domačija obsega poleg mlina še gospodarsko poslopje s hlevom, kaščo in stanovanjsko hišo. V mlinu stojita dva mlinska mehanizma, ki sta z osjo povezana s pogonskima kolesoma. V enem meljejo pšenico za belo, v drugem pa ostala žita za zmesno moko. Pogon v mlinu je na spodnjo vodo. Po še delujočem mlinu in njegovih zgodbah vas bo popeljala mlinarica Sonja Levstik.

25.-29. september

Osnovna šola Primoža Trubarja Laško, Trubarjeva cesta 20

i Osnovna šola Primoža Trubarja Laško
tatjana.kantardzic@gmail.com;
STIK – Muzej Laško

9.00-13.00

VODA, NAŠE BOGASTVO

Laško in njegova okolica sta znana po kvalitetni vodi. Zaradi naravnih izvirov termalne vode je Laško že stoletja znano kot zdravilišče in letovišče. Učenci se bodo tokrat posvetili tekočim vodam v okolici Laškega. Spoznali bodo njihove posebnosti in uporabo skozi zgodovino. Tako se bodo seznanili z bogato kulturno dediščino uporabe vodotokov Občine Laško. Doživetja in spoznanja bodo skušali ujeti in podoživeti s svojo ustvarjalnostjo.

25.-29. september

Knjižnica Laško, Aškerčev trg 4

i Knjižnica Laško
03 734 43 00
info@knjiznica-lasko.si
www.knjiznica-lasko.si;
Vrtec Laško; Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

9.00-12.00

DEDIŠČINA VODA NA NAŠEM OBMOČJU

Vrčevskim otrokom bomo z legendami in zgodbami predstavili zgodovino in drugo dediščino lokalnega okolja, ki sta kakorkoli povezani z vodo. Osnovnošolci pa se bodo z reševanjem domoznanskega kviza srečali s Savinjem, Gračnico in Lahomnico (na fotografiji je slap Lahomniški sopot), s termalnima zdraviliščema v Laškem in Rimskih Toplicah ...

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3

26.–29. september

Muzej Laško, Aškerčev trg 5

i Muzej Laško
tomaz@stik-lasko.si
www.stik-lasko.si/sl/muzej-lasko

9.00 in 16.00

KAPNIKI V ZAKLONIŠČU

V protiletalskem zaklonišču v neposredni bližini Muzeja Laško, ki na srečo ni bilo nikoli uporabljeno, so v samoti in miru zrastle čudoviti kapniki. Pa pravzaprav ne bi smeli, saj kamnina, v katero je izkopen podzemni predor, ne vsebuje karbonatov. Od kod in zakaj so se na tako nenavadnem kraju začele izločati sigaste oblike, bomo raziskovali na sprehodu po podzemlju, zraven pa se bomo spraševali, ali je vojaško zaklonišče kulturna dediščina ali morda dediščina nekulture. O kapnikih ni dvoma, ti so naravna vrednota, vredna ogleda in varovanja.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / SŠ

29. september

Osnovna šola Blaža Arniča Luče, Luče 77

i Osnovna šola Blaža Arniča Luče
os-luce@guest.arnes.si
polona.skrubej1@gmail.com
www.os-luce.si

11.30

POVODNI MOŽ IZ SAVINJE

Z izviro pod Okrešljem v Logarski dolini ter številnimi zaselki in manjšimi potoki, ki se zlivajo v Savinjo, so povezane številne skrivnostne legende in zgodbe (Lintver v Jezeri, Ajdovska deklica velikanka, ki je v Savinji prala perilo). Ribe v reki dajejo danes skupaj z vodnimi športi krajema Luče in Solčava turistično noto, v preteklosti pa so jih ženske kot bogat ulov v koših na hrbtu nosile vse do Ljubljane. Z učenci bomo raziskovali uporabo vode v preteklosti (Žagerski mlin, žage, ledenice, perišče ...) in pomen, ki ga ima bistra Savinja s pritoki danes.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

26. september

Osnovna šola Marjana Nemca Radeče, Šolska pot 5

i Osnovna šola Marjana Nemca Radeče
polona.skruba@gmail.com

8.20

SOPOTA OD IZVIRA DO IZLIVA

Vasi in zaselki, ki sestavljajo Radeče, so tudi zaradi Sopote povezani v svojevrstno celovitost. Zato bodo učenci v okviru fotografskega krožka pripravili razstavo. Pot, ki jo bomo prehodili s pomočjo slik, nam bo odkrila delček zgodovine Radeč. Spoznali bomo, da smo lahko upravičeno ponosni na svoj kraj.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

18. in 25. september

Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova ulica 2a

i Gimnazija Slovenske Konjice
mojca.koban-dobnik@guest.arnes.si
www.sc-konjice-zrece.si

7.00– 12.00

SLEDI OBREDNEGA DAROVANJA VODI V SLOVENSKEM GLASBENEM IZROČILU

Dijaki bodo iskali sledi obrednega darovanja vodi v slovenskih ljudskih pesmih. V pevski delavnici bodo poustvarili pesmi z omenjeno tematiko iz pesemskega izročila domačega okolja.

 SŠ

26. september

Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova ulica 2a

i Gimnazija Slovenske Konjice, aleksandra.boldin@guest.arnes.si, www.sc-konjice-zrece.si

7.00-14.00

VOZLANA VODA – INSTALACIJA

Dijaki bodo v literarno-likovnih delavnicah iz odpadnega blaga (hlač iz džinsa) izdelovali instalacijo. Hlače bodo narezali na trakove in z njimi vozjali. Ob instalaciji bodo ustvarjali napise s poezijo.

 oš3 / sš

27. september

11.00-14.00

DIGITALNA ZGODBA KONJIŠKEGA POTOČKA

Dijaki bodo v zgodovinski delavnici s pomočjo pametnih telefonov in sodobne tehnologije ustvarili digitalno zgodbo konjiškega potočka. Cilj je kulturno dediščino narediti zanimivejšo in jo približati mladim.

 oš3 / sš

28. september

Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova ulica 2a

i Gimnazija Slovenske Konjice, aleksandra.boldin@guest.arnes.si, www.sc-konjice-zrece.si; Erik Vodenik; Društvo likovnikov in fotografov Slovenske Konjice

11.00-14.00

VODA – OD MITA DO ARHITEKTURE NA KONJIŠKEM

Dijaki in drugi udeleženci bodo v zgodovinsko-arhitekturni delavnici ustvarjali v tehniki risba kolaž s pomočjo starih konjiških razglednic. Izdelki dijakov bodo razstavljeni v avli Gimnazije Slovenske Konjice in na uličnem razstavišču. S kreativnostjo mladih želimo revitalizirati konjiško kulturno dediščino in prispevati k oživitvi starega trškega jedra.

 oš3 / sš

29. september

Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova ulica 2 a

i Gimnazija Slovenske Konjice, aleksandra.boldin@guest.arnes.si, www.sc-konjice-zrece.si

9.00-14.00

VODE NA KONJIŠKEM V KULTURNI DEDIŠČINI

Dijaki zaključnega letnika bodo za udeležence izvedli zgodovinsko delavnico na terenu o konjiškem potočku, izviru Gospodična in reki Dravinji. Kulturno dediščino voda na Konjiškem bodo prepletli z ljudskimi legendami.

 oš1 / oš2 / oš3 / sš

9. oktober

Gimnazija Slovenske Konjice, Tattenbachova ulica 2 a

i Gimnazija Slovenske Konjice aleksandra.boldin@guest.arnes.si, www.sc-konjice-zrece.si; Erik Vodenik, Heda Vidmar Šalomon; Društvo likovnikov in fotografov Slovenske Konjice

12.00

DEKD 2017 NA GIMNAZIJI SLOVENSKE KONJICE: ODPRTJE RAZSTAVE

DEKD 2017 bomo sklenili s kulturno prireditvijo in odprtem razstave v avli šole, kjer bodo predstavljeni izdelki gimnazijcev, nastali na delavnicah. Kreativnost mladih bo predstavljena tudi na uličnem razstavišču v starem trškem jedru v okviru revitalizacije konjiške kulturne dediščine.

 oš1 / oš2 / oš3 / sš

Šentjur pri Celju

28. september

Ipavčeva hiša, Ulica skladateljev Ipavcev 20

i KUD Skrinja
Tanja Gobec (031 880 493)
tanja.gobec@gmail.com

18.00–20.00

PLENIČKE JE PRALA PRI MRZLEM STUDENC

Prikazali in podoživeli bomo, kako so prali včasih, ko ni bilo tekoče vode. Dogodek bomo popestrili s pripovedovanjem zgodb in petjem ter kulinariko. Organizirali bomo tudi potujočo razstavo eksponatov, ki so se uporabljali na to temo nekoč in se uporabljajo še danes.

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

Šentjur pri Celju

30. september

Ferležev mlin, Šibenik 1

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
bozena.hostnik@zvkd.si;
Karol Ferlež, 041 624 779

10.00–19.00: dan odprtih vrat
17.00: predstavitev magistrske naloge

FERLEŽEV MLIN SKOZI ČAS

V idilični soteski potoka Kozarice stoji pod visoko skalo mlin, ki so ga nekoč imenovali Mlin pod pečjo. Vodni mlin je dvonadstropna stavba, v kateri je ohranjena vsa mlinska tehnologija, od preprostih mlinskih naprav do tehnologije mletja raznovrstnih žit. Zgodovino mlina in njegove okolice ter mlinarstva kot ene najstarejših in najpomembnejših obrti bo predstavil lastnik Karol Ferlež. Katja Videc bo predstavila magistrsko nalogo Fenomen in vpliv valjčnih mlinov od začetka industrializacije do danes v Občini Šentjur – primer revitalizacije Ferleževega mlina.

Šmarje pri Jelšah

27. september

Muzej baroka, Cesta na Sv. Rok 1

i Knjižnica Šmarje pri Jelšah;
Muzej baroka
muzejbaroka@siol.net
FB @muzej.baroka;
ZVKDS, Restavratorski center;
Martina Obid Mlakar

10.00

DELAVNICE BAROČNEGA OKRAŠEVANJA

Baročni slog prepoznamo po izjemno bogati ornamentiki, prekomernem upodabljanju čustev in izražanju načel absolutizma. Spoznavali bomo tri oblike okraševanja. Pozlata se je uporabljala predvsem pri okraševanju cerkvenih oltarjev, orgel in nabožnih podob. Gre za delno ali popolno prekrivanje predmetov iz različnih materialov. Cizeliranje je umetniško obdelovanje kovinskih predmetov s cizelirnimi dleti in pilami. Gre za površinsko obdelavo zlate, srebrne, medeninaste ali bronaste plastike z izdelavo tekstur in poglobljenih okraskov. Da tudi v umetnosti ne gre brez vode, pa bomo pokazali v delavnici izdelave freske na svež omet.

 V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

Šoštanj

12. oktober–3. november

Mestna galerija Šoštanj, Trg bratov Mravljak 7

i Vila Mayer (Občina Šoštanj)
vila.mayer@sostanj.si
www.vila-mayer.si;
Muzej Velenje in Zavod za kulturo Šoštanj

18.00

»MAL POLOŽI DAR GALERIJI NA OLTAR«, RAZSTAVA

Predstavljamo izbor umetniške zbirke prve galerije v Šaleški dolini – Napotnikove galerije, ki je bila ustanovljena leta 1963 v sklopu Osnovne šole Bibe Roeka v Šoštanju. Zbirka zajema slikarska, risarska, grafična in kiparska dela pomembnih likovnih umetnikov 20. stoletja iz nekdanje Jugoslavije. Izbor del zajema predvsem še ne predstavljena dela zbirke – kiparska dela.

23.–26. september

Dvorec Gutenbuchel, Ravne 18a

i Mateja Kumer
041 736 268
dvorec.gutenbuchel@gmail.com
mateja.kumer@gmail.com

16.00–19.00

PARK DVORCA

Predstavili bomo zanimiv baročni park in vrt dvorca Gutenbuchel. Ogleдали si bomo fontane parka in tehnologijo vodnega zajetja. Dogodek bomo združili s predstavitevijo vzgojenih zelišč in slikarsko razstavo.

? **♿** **v / oš1 / oš2 / oš3 / sš**

28. september

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

i Vila Mayer, objekt Občine Šoštanj
vila.mayer@sostanj.si
www.vila-mayer.si;
Medgeneracijsko središče Šoštanj

13.00–15.00

NEKOČ JE STAL MAČJI GRAD, PRIPOVEDOVALSKI DOGODEK IN USTVARJALNICA

Sedemkrat sto let nazaj se je skozi senčnato globel vil bister potok. Nad njim se je dvigala visoka strma skala. Vrh skale je stal grad Kacenštajn, mačji grad ... – Kaj se je tam dogajalo ter še mnogo več, bomo izvedeli ob pripovedovanju zgodb, ki so se ohranile v lokalnem ljudskem izročilu in so del naše žive kulturne dediščine.

♿ **v / oš1 / oš2**

29. september

Muzej usnarjstva na Slovenskem, Primorska cesta 6h

i Muzej usnarjstva na Slovenskem
miran.aplinc@guest.arnes.si
www.muzej-usnarjstva.si;
Vila Mayer, Šoštanj, in Osnovna šola
Karla Destovnika Kajuha

8.00–12.00

DEDIŠČINA DOMAČEGA KRAJA

Kulturno dediščino domačega kraja bodo učenci spoznavali ob projekciji starejšega filmskega gradiva v Muzeju usnarjstva, ogledu stavbne dediščine mesta, pripovedovanju lokalnih povedk v Vili Mayer in poznavanju Spominskega parka pred osnovno šolo.

♿ **oš3**

29. september

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

i Vila Mayer, objekt Občine Šoštanj
vila.mayer@sostanj.si
vila-mayer.si;
Občina Šoštanj

10.00–16.00

DAN ODPRTIH VRAT VILE MAYER PRED PRAZNIKOM OBČINE ŠOŠTANJ

Na stečaj odpiramo vrata stalnih zbirk Vile Mayer: Stalna zbirka kiparja Ivana Napotnika, Zasebna domoznanska zbirka Zvoneta A. Čebula, Hortikulturna zbirka vrtnarskega mojstra Alojza Kojca, Izbor likovnih del iz zbirke Napotnikove galerije.

♿ **v / oš1 / oš2 / oš3 / sš**

26. september

Velenjski grad, Ljubljanska cesta 54

i Muzej Velenje
03 898 26 30
info@muzej-velenje.si

17.00

VODENI OGLED PO RAZSTAVI MAKET BOJNIH LADIJ

Na razstavi Vladotove ladje so predstavljene ladje iz zbirke maket vojnih ladij iz prve polovice 20. stoletja Vladimirja Koruna iz Velenja.

28. september

17.00

POTAPLJANJE LADJIC

Za otroke in družine bomo pripravili ogled razstave Vladotove ladje, na kateri so predstavljene makete bojnih ladij, svoje taktično znanje bojevanja pa bodo udeleženci lahko preizkusili v veliki igri potapljanja ladjic.

25.–29. september

Osnovna šola Vitanje, Doliška cesta 1

i Osnovna šola Vitanje
mojca.koban-dobnik@guest.arnes.si
www.vitanje.org

ČAR VODE

Učenci bodo v vzgojno-izobraževalnem procesu tega tedna pod vodstvom učiteljev in zunanjih sodelavcev obravnavali tematiko vode pri vseh učnih predmetih in drugih dejavnostih učnega procesa. Oblikovali bodo šolsko glasilo, svoje delo pa strnjeno predstavili v izvedbi projektnega dne za starše, krajane in vabljeni goste, ki bo 9. aprila 2018.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

29. september–1. oktober

Soržev mlin, Polže 1

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
bozena.hostnik@zvksd.si
Oton Samec, 041 571 473

10.00–18.00

DNEVI ODPRTIH VRAT

Srednje veliko Sorževo domačijo sestavljajo stanovanjska hiša z mlinom, mlinarjeva hiša, gospodarsko poslopje, kozolec, čebelnjak in žaga venecijanka. O dataciji stanovanjske hiše z mlinom priča letnica 1667 nad kletnim vhomom. Žago venecijanko, ki naj bi jo postavili leta 1872, poganja veliko kolo na spodnjo vodo, ki so ga prvič vgradili v času med obema vojnama. Po mlinu in žagi bo vodil Oton Samec, ki sodi že v četrti rod na domačiji. Obiskovalci si lahko ogledajo star način mletja žita in kupijo sveže mleto moko, na žagi pa spoznajo žagarstvo in način gospodarjenja v preteklosti.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

23. september

cerkev sv. Mohorja in Fortunata

i Zavod za kulturo, turizem in šport Vranksko
zkts.vransko@gmail.com
zkts-vransko.si

20.00

VRANSKI POLETNI VEČERI 2017, KONCERT KLASIČNE GLASBE – TANJA SONC, VIOLINA, RIBAL MOLAEB, VIOLA

Koncerti klasične glasbe v podružničnih cerkvah in v Schwentnerjevi hiši so postali stalnica poletnega kulturnega dogajanja in pomenijo oživiljanje kulturne dediščine. Letošnji sklop koncertnih večerov bomo sklenili s koncertom Tanje Sonc (violina) in Ribala Molaeba (viola) v Stopniku.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

24. september

Graščina Podgrad, Prapreče 2

i Center jamskih doživetij
lea.pavric@gmail.com

10.00

SKRITO KRAŠKO BOGASTVO V NAŠIH PIPAH

Obiskovalci si bodo na vodenem ogledu dela kraške Dobroveljske planote ogledali kraške pojave in spoznali osnove vodnega kroga v kraškem ekosistemu. Pogledali si bodo tudi primere kulturne dediščine, ki predstavljajo načine pridobivanja pitne vode v kraškem svetu. Ogled bo sklenjen na dvorišču pred graščino Podgrad z druženjem.

i **o**š2 / **o**š3 / **s**š

27. september

Schwentnerjeva hiša, Vransko 25

i Zavod za kulturo, turizem in šport
Vransko
zkts.vransko@gmail.com
zkts-vransko.si;
Vrtec Vransko; DUTŽO Vransko

10.00–11.30

VODA IN KAMEN, PRAVLJIČNO-USTVARJALNA DELAVNICA

V neposredni bližini vrta in Schwentnerjeve hiše teče potok Merinščica. Tako kot večina tekočih voda tudi ta potok s sabo nosi manjše in večje kamenje. Z otroško domišljijo in ustvarjanjem pa dobi to kamenje povsem drugo podobo in postane nova igrača, slika ... Pravljično ustvarjalno delavnico, na kateri bomo prebrali pravljico ali dve o vodi in nato ustvarjali z rečnimi kamenčki, bomo zasnovali na medgeneracijskem sodelovanju najmlajših ter babic in dedkov.

i **o**š1 / **o**š2 / **o**š3 / **s**š **v**

26. september

Osnovna šola Vransko, podružnična šola Tabor, Vransko 23 in Tabor 21

i Osnovna šola Vransko, podružnična šola Tabor
os.vransko@guest.arnes.si
www.os-vransko.si

9.00–13.00

OB BISTREM POTOKU JE MLIN

V našem naravno bogatem okolju, obdanem s hribi, ki so porasli z gozdovi, in s primesmi dinarsko-kraškega sveta, voda teče nad površjem ali pod njim. Obdaja nas povsod, in kot vemo, brez vode ni življenja. Učenci bodo na kulturnem dnevu raziskovali načine uporabe vode nekoč. Seveda bomo dan popestrili z igrami, ki so se jih otroci igrali včasih. Vsi izdelki, nastali v kulturnem dnevu, bodo razstavljeni v centralni in podružnični šoli.

i **o**š1 / **o**š2 / **o**š3

26. september

kavarna hotela Terme Zreče

i KUD Jurij Vodovnik Zreče
mojca.koban-dobnik@guest.arnes.si
jurij-vodovnik.si; Unitur Terme Zreče

19.30

ZBOROVSKI KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA JURIJ VODOVNIK ZREČE

Zbor bo z zborovsko literaturo ljudskih pesmi ob spremni besedi mag. Dragice Černigoj Kropf poslušalce popeljal po sledih obrednega darovanja vodi.

i **s**š

25.–30. september

Vrtci Občine Žalec, enota Šempeter, Starovaška ulica 17

i Vrtci Občine Žalec, enota Šempeter
lesirena@gmail.com

17.00 – 19.00

VODA – ČUDEŽNA TEKOČINA

Otroci bodo spoznavali, raziskovali, obiskovali in med dogodivščinami podoživljali čudežno delovanje vode. Obiskali bodo ponikovski ponor, jamo Pekel, Toplico (nekdanje perišče, ki pa je še ohranilo svojo zasnovo), vodnjak – štirno. Raziskovali bodo življenje ob vodi, spoznavali, kako pride voda do umivalnika, kako potekata namakanje in zalivanje polj, najmlajši bodo spoznavali igre z vodo. Projekt bodo zaključili s prireditvijo, na katero bodo povabili starše, dedke, babice, predstavnike TD in KS Šempeter.

v

27. september–3. oktober

Žalec, Aškerčeva ulica 7, in Petrovče, Petrovče 97

i Vrtci Občine Žalec, enota Žalec I in enota Petrovče
elizabetha.kos@guest.arnes.si
bojana.cretnik@gmail.com;
Zavod RS za varstvo narave, OE Celje;
starši in stari starši

9.00–11.00

KO MLINČEK ROPOČE IN VODA ŠUMLJA, SRCE MI VESELO IGRA

Otroci in odrasli v našem vrtcu bomo spoznavali bogato hidrološko dediščino Spodnje Savinjske doline – ribnik Vrbje, reko Savinjo in njene pritoke. Raziskovali bomo nekdanje načine zbiranja in hrambe vode, kot so vodnjaki, nekdanjo izrabo vode za pitje, pranje, za gospodarske namene, kot so vodni mlini in žage. Posebno pozornost bomo posvetili pravljicam, pesmim in plesom iz lokalnega ljudskega izročila, ki se vsebinsko navezujejo na vodo. Delo bo potekalo v vrtcu in na terenu v obliki delavnic. Zaključna prireditev z razstavo otroških izdelkov bo 26. oktobra.

v

29. september

vas Gregovce

i Turistično društvo Bizeljsko
vesna.kunej@gmail.com;
Osnovna šola Bizeljsko; Kozjanski park;
Pronima Kristina Bevc

13.00–15.00

OB BISTREM POTOČKU JE MLIN ...

S pravljico bomo spoznali pomen vode. Ugotavljali bomo, zakaj in kako so včasih ljudje izkoriščali potoke in reke, kako je bilo včasih živeti ob potoku ali reki in kako je s tem danes. Vodo bomo spoznavali kot življenjski prostor človeka, kot transportno sredstvo, pot in kot vir energije. Spoznavali bomo mline, žage, splave, čolne in mostove. Otroci si bodo iz različnih materialov izdelali vodna kolesa, splave, maketo mlinske stavbe ali mostu. Delovanje izdelkov bomo tudi preizkusili. Kot mladi raziskovalci bomo s skicirko v roki zabeležili motive ob vodi.

oŠ1 / oŠ2

3. oktober

Osnovna šola Bizeljsko, Bizeljska cesta 78

i Osnovna šola Bizeljsko
tina.krmpotic@gmail.com
www.osbizeljsko.si;
Vrtec pri OŠ Bizeljsko

16.00–19.00

VODA V SLOVENSKEM LJUDSKEM IZROČILU, ZAKLJUČNA PRIREDITEV

Učenci bodo raziskovali z vodo povezane mite, legende, pregovore, reke in šege ter spoznavali ljudske pesmi in ples. Zbirali bodo stare predmete, povezane z vodo, ter likovno ustvarjali. Vsi učenci se bodo na športnem dnevu popeljali s splavom po reki Savi ter obiskali naravno mokrišče Jovse. Na dan predstavitve bomo izvedli delavnice za predšolske in šolske otroke ter njihove starše. Ob odprtju razstave likovnih del bomo pripravili kulturni program.

v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

15. september

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1

- Posavski muzej Brežice
bostjan.kolar@pmb.si
www.pmb.si; Kozjanski park

10.00

STROKOVNI POSVET:
VODA – ODA RADOSTI

S posvetom, ki je del obrazstavnega programa interdisciplinarne razstave Štirje elementi: 1 – Voda, ki smo jo odprli 8. decembra 2016, opozarjamo na ustrezen odnos do vode in vodnih virov, saj je pravica do vode v tem obdobju zelo aktualna tema. S to temo se približujemo tudi ciljem trajnostnega razvoja sodobne slovenske družbe in letošnjemu Mednarodnemu letu trajnostnega turizma za razvoj.

14. oktober

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1

- Posavski muzej Brežice
bostjan.kolar@pmb.si
www.pmb.si

9.00–18.00

POSAVSKA VODNA POT

Strokovna ekskurzija po Posavju, na območju rek, potokov in izvirov, v sklopu interdisciplinarne razstave Štirje elementi: 1 – Voda. Na približno 20 izbranih lokacijah bodo predstavljene kulturna in naravna dediščina ter gospodarske značilnosti krajev v Posavju, povezanih z vodo.

23. september

Posavje

- Posavski muzej Brežice
andreja.matijevc@pmb.si
www.pmb.si;
Kulturni dom Krško, enota Grad
Rajhenburg; Galerija Božidar Jakac
Kostanjevica na Krki; Kozjanski park;
KŠTM Sevnica; Terme Čatež

8.00–19.00

EKSKURZIJA PO GRADOVIH POSAVJA

Ekskurzijo po posavskih gradovih Rajhenburg, Brežice, Podsreda, Sevnica, Mokrice in Kostanjevica na Krki, s poudarkom na predstavitvi bogate in raznolike kulturne dediščine gradov ob spodnjem toku Save, pripravljajo ustanove, združene v neformalno združenje Gradovi Posavja, ki upravljajo grajske objekte v Posavju ali so njihove lastnice. Ob tem se bo obeležil tudi svetovni dan turizma, ki bo 27. 9. 2017, saj so posavski gradovi zelo pomemben del turistične ponudbe Posavja.

28. september

Gimnazija Brežice, Trg izgnancev 14

- Gimnazija Brežice; KUD Franjo Stiplovšek
alozj.konec@gmail.com
www.gimnazija-brevice.si;
UNESCOVE šole središča Pišec

9.00–19.00

EKONOČKI

Letos nastopi jesensko enakonočje 22. septembra ob 20.02, in dan se bo začel še bolj opazno krajšati. Z dijaki, osnovnošolci in otroki iz vrta se bomo lotili kreativnega izdelovanja in splavljanja ekološko čim bolj neoporečnih plovnih lučk – ekonočkov. Izdelali bomo miniaturne splave in ladvice, nanje namestili svečke ter jih spuščali po lokalnem potoku. Mitu praelementov (zemlja, ogenj, voda, zrak) bomo dodali sodobno obredje v priprošnji podaljševanja dnevne svetlobe v zoperstavljanju dolgim zimskim nočem. Spuščanje lučk po reguliranem potoku Močilnik v brežiški Vrbini se bo začelo ob 17.00.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

6.–26. oktober

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1

i Posavski muzej Brežice
andreja.matijevc@pmb.si
www.pmb.si

19.00

VESNA DAVIDOVIČ IN ANTON VUČAJNK: UJETA V NESKONČNOSTI, ODPRTJE RAZSTAVE

Interdisciplinarna razstava Štirje elementi: 1 – Voda, predstavlja vodo v povezavi z različnimi zvrstmi premične kulturne dediščine ter ponuja številna razmišljanja in dopolnjevanja. Eno izmed njih je razstava Ujeta v neskončnosti, ki je rezultat sodelovanja z regijskimi in lokalnimi ustvarjalci. Razstava prikazuje skrito in prikrito, pa vendarle lastno vsem nam. Odrinjeno nekam na rob zavesti, poglobljeno vase, išče svojo pot skozi abstrakcijo slike in fotografije.

7. oktober

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1

i Posavski muzej Brežice
andreja.matijevc@pmb.si
www.pmb.si

9.00–13.00

SEJEM ROKODELSKIH ZNANJ IN GRAJSKA TRŽNICA STARIN

Sejem rokodelskih znanj in Grajska tržnica starin na grajskem dvorišču sta letos prvič združena v en dogodek, ki je namenjen prikazu tradicionalnih obrti, znanj in veščin, predstavitvi in prodaji rokodelskih izdelkov ter predstavitvi, prodaji in izmenjavi zbirateljskih predmetov, starin.

10.00: vodstvo po razstavi Štirje elementi: 1 – Voda s temo Voda od mita do arhitekture
9.00–13.00: ustvarjalna delavnica za otroke

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

26. september

i Vrtec Mavrica Brežice
kostrevc.natasa@gmail.com
jozica.pangercic@gmail.com;
Brodarsko turistično društvo Mostec

17.00

BROD, BRODIČEK, ALI SMEM?

Danes se vozimo čez mostove in jih jemljemo kot nekaj samoumevnega, ob tem pa pozabljamo, da smo večje in pomembnejše mostove na naših tleh začeli bolj množično graditi v sredini 19. stoletja. Kako smo prečkali reke, ko še ni bilo mostov? Raziskovanje nas bo vodilo na Mostec, vasico pri Brežicah, kjer deluje zadnji brod na reki Savi v Sloveniji nepretrgoma že od leta 1885. Z otroki in starši si ga bomo ogledali, se peljali z njim čez Savo in spoznavali njegov namen v rečnem prometu nekoč in danes.

V

10. september

Galerija Božidar Jakac, Grajska cesta 45

i Društvo podeželskih žena Pod Gorjanci
Kostanjevica na Krki
anica.zugic@gmail.com
jevsnik.mojca@gmail.com
www.dpz-podgorjanci.si;
Osnovna Šola Jožeta Gorjupa
Kostanjevica na Krki

15.00

PA ZAPOJMO ENO PRAZNIČNO

Z dogodkom bomo obeležili 20-letnico pevске skupine Društva podeželskih žena Pod Gorjanci Kostanjevica na Krki. Pevska skupina je v dvajsetih letih delovanja prepevala ljudske pesmi domačega in širšega slovenskega okolja, narodne pesmi in priredbe različnih zvrsti. V različnih časovnih obdobjih je bilo število pevk zelo različno, celo do več kot 30. Zadnjih pet let skupina šteje 13 pevk; usmerile so se v večglasno ljudsko petje ter tako ohranjajo in iščejo stare pesmi, ki so jih včasih peli po naših vaseh.

V / OŠ1 / OŠ2 / OŠ3 / SŠ

23.–30. september

Osnovna šola Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki, Gorjanska cesta 2

i Osnovna šola Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki melita.skusek@guest.arnes.si www.osgorjup.si; Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki; Društvo podeželskih žena Pod Gorjanci; Občina Kostanjevica na Krki; Turistično društvo Kostanjevica na Krki

30. september, 10.00: zaključna prireditev

ČAR VODE

Učenci bodo na tehniških, naravoslovnih in kulturnih dnevih spoznavali pomen vode za življenje, za kmetijstvo, gospodarstvo, šport in rekreacijo, izvedeli bodo, da je voda lahko tudi naravna ovira, predvsem pa dragocnost, za katero moramo še posebej skrbeti. Na zaključni prireditvi bodo predstavili svoje ugotovitve.

 v / oš1 / oš2 / oš3

26. september

Mestni muzej Krško, Valvasorjevo nabrežje 4

i JSKD, Območna izpostava Krško 07 488 16 50 oi.krsko@jskd.si www.jskd.si; Kulturni dom Krško, Enota Mestni muzej Krško info@mestnimuzejkrsko.si www.mestnimuzejkrsko.si

16.00

SKRITA IN ODKRITA KRŠKA DEDIŠČINA, POHOD

Udeleženci pohoda si bomo ogledali razvaline krškega gradu s pogledom na reko Savo in hidroelektrarno, opuščeno smučarsko skakalnico, spominsko obeležje v Rorah, ki nam govori o zajetju skupine mladih, danes poznanih kot krški borci, spoznali pa bomo tudi, da je soteska, ki vodi proti vasi, pomembno vodovarstveno območje. Na poti bomo spoznali raznolike obraze dediščine, ki je z zgodbami, ki jih pripovedujejo muzejske postavitve, prisotna v Mestnem muzeju Krško in programih, ki jih z ljubiteljskimi kulturnimi skupinami pripravlja JSKD OI Krško.

27. september

Mencingerjeva hiša, Cesta krških žrtev 2

i Zavod Trismegistus maja@trismegistus.si

19.00–21.00

RECIKLIRANE KRŠKE ČAŠE

Pogovarjali se bomo o našem današnjem odnosu do vode in načinih njenega uživanja ter o našem vplivu na okolje in o pečatih, ki jih puščamo za seboj. Predstavili bomo rezultate umetniškega projekta PoTiskPoTvoje, v katerem smo izdelovali čaše oziroma kelihe iz recikliranega stekla, in se tematsko povezali s simboli Krškega.

 sš

27. september

Osnovna šola Podbočje, Podbočje 82

i Posavski muzej Brežice andreja.matijevc@pmb.si www.pmb.si; Osnovna šola Podbočje; Turistično društvo Podbočje

13.00

ODPRTE PRENOVLJENE STALNE ETNOLOŠKE RAZSTAVE IN POSAVSKE MUZEJSKE VITRINE: 80 LET POPLAVE V PODBOČJU

V sklopu posodobljene stalne etnološke razstave, ki prikazuje življenje in delo ljudi v okolici Podbočja, je tudi Posavska muzejska vitrina. V njej je obeležen dogodek, ki je še danes ohranjen v spominu krajanov Podbočja in je primer ene izmed številnih »stoletnih poplav« v Posavju.

 v / oš1 / oš2 / oš3

28. september

Osnovna šola Podbočje, Podbočje 82

i Osnovna šola Podbočje
janja.mavsar@gmail.com;
Kostak, d. d.; Vodna agencija

8.05-12.45

VODA

Učenci od 1. do 9. razreda bodo imeli naravoslovne in tehniške dni na temo vode. Naredili bodo različne izdelke in delali poskuse. Šola se bo pri tem povezala še z zunanjimi strokovnjaki, ki bodo predstavili delovanje povezav z vodo, vodnih postaj, vodnega kroga od izvira in zajetja do uporabnika, čistilne naprave in vrnitve vode nazaj v naravo.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

26. september

Log 30

i Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje
031 362 391 (Marjana Krumpeštar)
marjana.krumpeštar@zvkd.si;
KŠTM Sevnica

9.00-10.30

PREDAVITEV IN OGLED PRESTAVLJENIH MOSTOV VLEČNE POTI NA LOŠKEM POLJU OB SAVI

Reka Sava je bila nekoč ena pomembnejših tranzitnih poti na Slovenskem. Za premagovanje poti proti toku vode je bila ob strugi urejena vlečna pot s suhozidanimi kamnitimi mostovi. Z izgradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi je bilo treba na novo urediti brežine s potmi, kamnite mostove pa predstaviti. Skrbno razstavljanje, prestavljanje in sestavljanje kamnitih blokov na ista mesta je potekalo v letu 2008 pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine RS, OE Celje.

i oŠ2 / oŠ3

26. september

Osnovna šola Ivana Cankarja Trbovlje, Trg Franca Fakina Trbovlje 8

i Osnovna šola Ivana Cankarja Trbovlje,
jerica.rajssek@guest.arnes.si, www.osic.si

18.00

DEDIŠČINA NA ŠTAJERSKEM – VODA OD MITA DO ARHITEKTURE, ODPRTJE RAZSTAVE

V preteklih letih smo spoznavali Prekmurje, Primorsko, Gorenjsko in Koroško, letos se bomo odpravili na Štajersko. Učenci bodo tudi poustvarjali izdelke, povezane s štajersko kulturnozgodovinsko tradicijo. Vsi izdelki bodo na ogled v šolski telovadnici tudi za obiskovalce popoldanske prireditve.

i oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

23. september

Osnovna šola Toneta Okrogarja, Šolska ulica 1

i Osnovna šola Toneta Okrogarja, 03
566 02 00, tajnistvo@okrogar.si

9.00-12.00

MOSTOVI V OBČINI ZAGORJE OB SAVI

Čeprav mostove uporabljamo vsak dan, jih pogosto spregledamo. Tokrat bodo videni in opaženi vsi: cestni, železniški, stari, novi, začasni, kamniti ... Učenci bodo likovno in literarno ustvarjali na izbrano temo. Sodelovali bodo s starši, s Foto društvom Goga in z drugimi občani. Najboljša literarna in likovna dela bomo predstavili na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta.

i oŠ2 / oŠ3

Zagorje ob Savi

25.–28. september

Podvine 47

i Osnovna šola Toneta Okrogarja, 03 566 02 00, tajnistvo@okrogar.si

7.30-16.15

SKRITI BAJCARJEV MLIN

Zapuščeni Bajcarjev mlin se skriva v zelenem objemu rastlin blizu naše šole. Med poukom in na popoldanskih delavnicah bomo o njem zbirali stare fotografije in tudi sami fotografirali zanimive detajle ruševin in okolice. Poiskali bomo tudi stare in nove zgodbe, ki govorijo o tem mlinu, in jih zapisali. K sodelovanju bomo povabili potomce mlinarja ter svoje starše in stare starše. Pripravili bomo medgeneracijsko razstavo zbranih in nastalih del.

 oŠ2 / oŠ3

Zagorje ob Savi

2.–6. oktober

Osnovna šola Toneta Okrogarja, Šolska ulica 1

i Osnovna šola Toneta Okrogarja, 03 566 02 00, tajnistvo@okrogar.si; Foto društvo Goga; Ribiška družina Zagorje ob Savi

7.30-15.00

DOLINA MEDIJE OD IZVIRA DO IZLIVA

Učenci bodo v okviru pouka in dnevnih dejavnosti spoznavali Medijo. Na terenu bodo fotografirali, risali, slikali ter iskali zanimive točke naravne in kulturne dediščine. Spoznali bodo trenutno stanje in predlagali izvirne rešitve za povečanje družabnega življenja ob potoku Medija. Izdelali bomo zloženko in jo predstavili na zaključni prireditvi.

 oŠ2 / oŠ3

Čedad/ Cividale del Friuli

28. september/28 settembre

Museo Archeologico Nazionale di Cividale del Friuli, Piazza del Duomo, 13

i Museo Archeologico Nazionale di Cividale del Friuli, Polo museale del Friuli Venezia Giulia
monika.milic@gmail.com
www.museoarcheologicocividale.beniculturali.it

10.30-13.30

REKA NADIŽA IN LANGOARDI ARHITEKTURA IN MITI STARIH LJUDSTEV/IL FIUME NATISONE E I LANGOARDI ARCHITETTURE E MITI DI ANTICHE POPOLAZIONI

Vodeni obisk muzeja in Hudičevega mostu v slovenščini. Reka Nadiža teče med Italijo in Slovenijo, začrta mejo, ločuje in obenem združuje dve državi ter določa krajino mesta Čedad. V antičnih časih so to mesto imenovali Forum Julii in kasneje so ga Langobardi izbrali za sedež svojega prvega kraljestva. Danes je mesto Čedad vpisano v UNESCOV seznam svetovne dediščine. Muzej prikazuje zgodovino Langobardov in razstavlja čudovito zbirko pogrebniških predmetov, ki so vezani na takratne običaje, mite in simbole. *Visita in sloveno del Museo e del Ponte del Diavolo. Il fiume Natisone scorre tra l'Italia e la Slovenia e segna il confine, divide e allo stesso tempo unisce questi due paesi e caratterizza il paesaggio della città di Cividale, l'antica Forum Julii, che i Longobardi scelsero come sede del loro primo Ducato. Oggi la città è inserita nella lista Unesco come patrimonio mondiale dell'umanità. Il Museo racconta la storia di questo popolo attraverso una straordinaria collezione di oggetti funerari legati a credenze, miti e simboli.*

 oŠ2 / oŠ3 / SŠ

ITALIJA

Gorica/Gorizia

23. september/23 settembre

Ulica Lungoisozzo Argentina/via Lungoisozzo Argentina

i Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici/Istituto comprensivo con lingua d'insegnamento slovena di Gorizia, starši in družine učencev šole Trinka/genitori e famiglie degli alunni della scuola Trinka
goic81200c@istruzione.it (Francesco Biancuzzi), www.icgorizia.net

8.30-12.00

KAKO SE POČUTI DANES NAŠA REKA SOČA?

*COME SI SENTE OGGI IL NOSTRO FIUME
ISONZO?*

Skupina učencev Nižje srednje šole Ivana Trinka iz Gorice se bo v sodelovanju s starši in učitelji odpravila do reke Soče, da bi izvedla fizikalne meritve, kemijske in mikrobiološke analize rečne vode po metodi protokola G.R.E.E.N. Analize in meritve se izvajajo v glavnem na terenu ob reki Soči, dodatne analize pa bodo učenci izvedli še v šolski naravoslovni učilnici. Podatke bomo primerjali z rezultati, pridobljenimi 3. maja. 2017, ko so se učenci udeležili dneva na Soči.

Un gruppo di alunni della Scuola media inferiore Ivan Trinko di Gorizia, in collaborazione con i loro genitori e insegnanti, raggiungerà l'Isonzo per rilevare i parametri chimico-fisici e microbiologici dell'acqua del fiume secondo il metodo previsto dal protocollo G.R.E.E.N. Le analisi e le misurazioni saranno eseguite per la maggior parte sul campo, lungo il fiume, mentre gli alunni compiranno ulteriori analisi nell'aula di scienze. I dati ottenuti saranno comparati con quelli raccolti il 3 maggio 2017, quando gli studenti hanno partecipato alla Giornata dell'Isonzo - maggio 2017.

 oš2 / oš3

Gorica/Gorizia

28. september/28 settembre

Zbirno mesto je Osnovna šola Josip Abram, Pevma 1./Punto di raccolta la Scuola elementare Josip Abram, Piuma, 1

i Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici/Istituto comprensivo con lingua d'insegnamento slovena di Gorizia, majdar@alice.it; Kulturno društvo Sabotin/Associazione culturale Sabotin

11.00

PRAVLJICA O POVODNEM MOŽU LA FAVOLA DELL'UOMO DEL FIUME

Na sotočju Pevnice in Soče bomo v sodelovanju s Kulturnim društvom Sabotin uprizorili krajšo pravljico o povodnem možu, ki je živel v Soči pod Štmavrom. Dogajanje bomo sklenili z znanstvenim poskusom čiščenja vode s peščenim filtrom.

L'evento avrà luogo alla confluenza della Piumizza e dell'Isonzo dove, assieme all'Associazione culturale Sabotin, daremo vita a una breve rappresentazione della favola dell'uomo del fiume che viveva nell'Isonzo sotto San Mauro. L'evento si concluderà con un esperimento di depurazione dell'acqua mediante un filtro a sabbia.

 oš1 / oš2 / oš3

Gorica/Gorizia

30. september-7. oktober /30 settembre - 7 ottobre

Kulturni dom, Ulica Italico Brass/via Italico Brass, 20

i Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici/Istituto comprensivo con lingua d'insegnamento slovena di Gorizia, goic81200c@istruzione.it, www.icgorizia.net; Društvo slovenskih upokojevcov za Goriško/Circolo pensionati sloveni di Gorizia; Kulturni dom v Gorici/Kulturni dom di Gorizia

9.00-17.00

SKOK V PRETEKLOST - VODA, VIR ŽIVLJENJA IN VESELJA, ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE/UN TUFFO NEL PASSATO - L'ACQUA, FONTE DI VITA E DI ALLEGRIA, INAUGURAZIONE DELLA MOSTRA FIGURATIVA

Vsa živa bitja so odvisna od vode. Voda je torej vir življenja, a tudi neomejen vir veselja, ki povezuje vse generacije. Razstava risb v različnih tehnikah ter fotografij, predmetov in dogodkov, ki so povezani z vodo, bo nastala v sodelovanju z učenci prvih razredov srednje šole Ivana Trinka z njihovimi dedki in babicami, Društvom slovenskih upokojevcov za Goriško in goriškimi Kulturnim domom.

Tutti gli esseri viventi dipendono dall'acqua che, di conseguenza, è fonte di vita ma anche fonte inesauribile di allegria, uno stato d'animo che unisce tutte le generazioni. L'esposizione dei disegni realizzati con tecniche diverse, delle fotografie, degli oggetti e degli eventi collegati all'acqua è nata dalla collaborazione tra gli studenti delle prime classi della scuola media Ivan Trinko e i loro nonni e nonne, il Circolo pensionati sloveni di Gorizia e il Kulturni dom (Casa della cultura) di Gorizia.

 oš3 / sš

Gropada

26. september/26 settembre

Pred vaško cerkvico sv. Roka/Davanti alla chiesetta di S. Rocco

i Večstopenjska šola Opčine/Isituto Comprensivo Opicina - Opčine, OŠ/SE P. Trubar - K. D. Kajuh in/e OV/SM U. Vrabc solatrubar@gmail.com (Carmen Cosma); gozdna nadzornica/guardia forestale Anastasia Purič

8.15-12.30

KAL, NAPAJALNO KORITO IN VODNJAK - VODNI VIRI V GROPADI STAGNO, ABBEVERATOIO E POZZO - FONTI IDRICHE A GROPADÀ

Kraška pokrajina nima površinskih voda, in Kraševci to dobro ve. Nekoč so bili ljudje odvisni od deževnice, ki so jo zbirali v vaških zbiralnikih, vodnjakih, štirinah, ki so služili vsem vaščanom za pitje, kuhanje in vsakdanje potrebe. V vsaki vasi pa so imeli tudi kale in napajalna korita za živino. Otrokom in učencem bo gozdna nadzornica Anastasia Purič razkrila, kako je človek skozi stoletja prilagajal naravni vir – vodo – spremenjenim življenjskim razmeram.

Il Carso è privo di acque superficiali e la gente lo sa. In passato gli abitanti dipendevano dall'acqua piovana, che la raccoglievano in cisterne comuni e pozzi, dai quali attingevano l'acqua necessaria per il fabbisogno quotidiano. In ogni paese c'erano anche gli stagni e gli abbeveratoi per gli animali domestici. La guardia forestale Anastasia Purič svelerà ai bambini e agli alunni come, nel corso dei secoli, l'uomo ha saputo adattare questa fonte naturale – l'acqua – alle mutate condizioni di vita.

 v / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

Nabrežina/Aurisina

23. september/23 settembre

Ulica Kamnolomi/via delle Cave, 85

i Večstopenjska šola – VeŠ Nabrežina/
Istituto comprensivo – IC Aurisina,
darma.puric@gmail.com; COŠ/SP L. K.
Gorazd – 1. maj 1945 – Zgonik/Sgonico;
OŠ/SE V. Šček, Nabrežina/Aurisina;
NSŠ/SMI. Gruden, Nabrežina/Aurisina

8.30-13.30

KALI IN VODNJAKI/STAGNI E POZZI

Naša šola stoji na Krasu, planoti, ki naj bi jo nekoč pokrivali ogromni hrastovi gozdovi. Človek je s skope zemlje odstranjeval kamene in urejal ograde za njive in travnike ter izravnal in obdelal doline. Dno vrtač je pogosto tudi pazljivo zadelal in uporabil za vodne zbiralnike – kale. Domačije je opremil z vodnjaki – štirinami za vodo, ki je na Krasu tako dragocena.

La nostra scuola si trova sul Carso, un altopiano un tempo ricoperto da enormi boschi di querce. Dalle scarse superfici di terra l'uomo estraeva le pietre, erigendo poi recinti per delimitare campi e pascoli e livellava le doline per metterle a coltura. Spesso il fondo delle conche veniva opportunamente sigillato per essere quindi usato come serbatoio d'acqua. Anche le masserie venivano dotate di cisterne e pozzi per l'acqua, elemento tanto prezioso sul Carso.

oŠ1

i Večstopenjska šola – VeŠ Nabrežina/
Istituto comprensivo – IC Aurisina
nevenkaskrlj@gmail.com;
SŠ /SM Igo Gruden, Nabrežina/Aurisina,
in/e COŠ/SP Lojze Kokoravec – Gorazd –
1. maj 1945

8.30-13.30

**NAŠI ZIDKI – NAŠE BOGASTVO
I NOSTRI MURETTI – LA NOSTRA
RICCHEZZA**

Naša šola stoji v Nabrežini – zibelki kamnoseštva. Obdelava kraškega kamna izraža veliko zavezanost Krasu in morju. Ustvarjalnost in ljubezen do kamna sta zapisani v srcih Kraševcev. O čarobnosti kraškega kamna pripovedujejo zidki, ki so jih naši ljudje redno vzdrževali in zanje skrbeli. Po ribiški poti so se v preteklosti vaški ribiči vsakodnevno podajali do brega in do morja. Kako so skrbeli za zidke, vam bomo praktično prikazali med vodenim obiskom.

La nostra scuola si trova ad Aurisina – la culla della lavorazione della pietra. Questa attività riflette il grande attaccamento al Carso e al mare. La creatività e l'amore per la pietra sono impressi nel cuore dei Carsolini. I nostri muretti, sempre accuratamente curati e mantenuti dalla gente, sono una chiara testimonianza del fascino della pietra carsica. In passato i nostri pescatori raggiungevano quotidianamente la costa e il mare percorrendo il sentiero dei pescatori. Durante la visita guidata vi mostreremo in pratica come curavano i muretti.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

i Državna nižja srednja šola Iga Grudna/
Scuola media di primo grado Igo Gruden di Aurisina, aurora.gabrovce@gmail.com;
Osnovna šola Virgila Ščeka v Nabrežini/
Scuola primaria Virgil Šček di Aurisina,
Osnovna šola/Scuola Primaria Lojze
Kokoravec – Gorazd – 1. maj 1945 v
Zgoniku/di Sgonico

8.30-13.30

**RIBIŠTVO MED NABREŽINO IN TRSTOM
LA PESCA TRA AURISINA E TRIESTE**

Nižja srednja šola Iga Grudna je vpeta med morje in Kras, med vodo in kamen, kar je zaznamovalo vsakdanje življenje, kulturno podobo in čutenje naših ljudi nekoč in danes. Ob njej se s kraškega obronka strmo spušča proti morju ribiška pot, po kateri so se v preteklosti vaški ribiči vsakodnevno peš podajali do prodnatega brega in do svojih čup. Življenje naših ribičev vam bomo v besedi in sliki prikazali med vodenim obiskom Ribiškega muzeja tržaškega primorja v Križu pri Trstu. *La Scuola media di primo grado Igo Gruden è compresa tra il mare e il Carso, tra l'acqua e la pietra, una situazione che ha segnato la vita quotidiana, la fisionomia culturale ed il sentire della nostra gente dal passato ad oggi. Passa accanto ad essa, scendendo ripido verso il mare, quel sentiero che un tempo i pescatori usavano giornalmente per raggiungere a piedi la costa ghiaiosa e le loro zoppole (cùpe). Durante la visita guidata al Museo della Pesca del Litorale Triestino di S. Croce presso Trieste vi presenteremo la vita dei nostri pescatori anche con l'ausilio di fotografie.*

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

24. september/24 settembre

Zbirno mesto je Prosvetni dom Opčine/
Punto di raccolta e

- i** Slovensko kulturno društvo Tabor/
Associazione slovena di cultura Tabor,
info@skdtabor.it, www.skdtabor.it;
Nižja srednja šola /Scuola secondaria
di 1° grado S. Kosovel; Osnovna šola/
Scuola primaria F. Bevk; Otroški vrtec/
Scuola dell'infanzia A. Čok

10.00-13.00

JESENSKI POHOD OD ŠKAVENCE DO OVČJAKA

PIAZZALE MONTE RE (ŠKAVENCA) ALLA
CISTERNA ROMANA (OVČJAK)

Na pohodu bomo odkrivali, kako so se nekdaj prebivalci Opčin oskrbovali z vodo. Na Krasu, kamniti in prepustni pokrajini, je bila voda pomembna za preživetje naših prednikov. S pohodom po openskih ulicah in po okolici bomo spoznali, kako in kje so si domačini uredili zbiralnice, štirne, kale in korita. Vodo so zajemali za dnevno rabo v hiši in poskrbe-li, da so napojili vso živino. Videli bomo kraško arhitekturo vodnih zbiralnikov in se spet spomnili na že pozabljene kraje, ki so nekoč bili tako pomembni za vsakdanje preživetje. Pohod vodi Paolo Sossi.

Durante la passeggiata avremo modo di scoprire come gli abitanti di Opicina si rifornivano d'acqua in passato. Sul Carso, area di terreni pietrosi e impermeabili, l'acqua era molto importante per la sopravvivenza dei nostri antenati. Lungo il percorso per le vie di Opicina e i dintorni individueremo i luoghi e apprenderemo i modi in cui la gente del posto ha realizzato cisterne, stagni e abbeveratoi. L'acqua si attingeva per le necessità domestiche giornaliere e per abbeverare il bestiame. Potremo osservare gli esempi di strutture architettoniche destinate alla captazione dell'acqua e riandare con i ricordi a luoghi ormai dimenticati che un tempo erano tanto importanti per la sopravvivenza quotidiana. La passeggiata sarà guidata da Paolo Sossi.

v / oš1 / oš2 / oš3 / sš

7. oktober/7 ottobre

Prosek, Trst/Prosecco – Trieste

- i** JUS KONTOVEL (Agrarna skupnost Kontovel)/La Comune di Contovello;
JUS PROSEK (Agrarna skupnost Prosek)/La Comune di Prosecco;
potnamiramar@gmail.com

**10.00 prvi odhod/prima partenza,
14.30 drugi odhod/seconda partenza**

S KRASA NA MORJE – POT NA MIRAMAR DAL CARSO AL MARE – SENTIERO PER MIRAMARE

Pohod po zgodovinski pešpoti, ki povezuje vasi Prosek in Kontovel z gradom Miramar in morjem. Pešpot so uporabljali ribiči in delavci, ki so hodili do železniške postaje Miramar, da bi se peljali do Trsta, ter osebje gradu Miramar. Pot se vije med vinogradi, z njenega zgornjega roba se odpira krasen pogled na Tržaški zaliv. Pot, ki so jo pred kratkim obnovili delavci Inšpektorata za gozdove Dežele Furlanije - Julijske krajine, v večjem delu poteka po stopnicah in ni zahtevna. Oglel gradu in povratek na izhodišče izleta nista organizirana.

Passeggiata lungo lo storico sentiero che collega i paesi di Prosecco e Contovello con il castello di Miramare e il mare, un tempo utilizzato dai pescatori e dai lavoratori, che andavano a piedi sino alla stazione ferroviaria di Miramare per prendere il treno per Trieste e dal personale del castello. Da poco risistemato dal personale della Direzione Centrale Risorse Forestali della Regione Friuli-Venezia Giulia, il tracciato, non impegnativo e per la maggior parte costituito da gradini, serpeggia tra i vigneti con uno splendido panorama sul golfo di Trieste. La visita al castello e il ritorno al punto di partenza non sono organizzati.

30. september/30 settembre

Večstopenjska šola Opčine, OŠ Alojza Gradnika Repentabor/Istituto comprensivo Opicina SP Alojz Gradnik Monrupino

- i** Večstopenjska šola Opčine/Istituto comprensivo di Opicina, OŠ/SI Alojza Gradnika na Repentabru/di Monrupino, morana.sossi@gmail.com; OV/SP Anton Fakin, Občina Repentabor/Comune di Monrupino, JUS SRENJA REPEN, KD/AC kraški dom, COUNTRY EDEN Didaktična kmetija/azienda agricola didattica Omar Marucelli, MoPZ/Coro maschile Kraški dom, MePZ/Coro misto Repentabor, Slovenski filatelistični klub/Circolo filatelico sloveno »Lovrenc Košir«

9.00-12.00

KALI NA REPENTABRU GLI STAGNI DI MONRUPINO

Ob sprehodu v spremstvu domačina Milana Ravbarja – Krenčičeu'ga bomo spoznavali naše kale: N'glince, Couska Skleda, P'č, Draga, Močilo in P'r Kale ter njihove namembnosti. Didaktična kmetija Omarja Marucellija bo v Pače predstavila pomen vode in živinorejo ter vzdrževanje kalov. Ob 12. uri bo na Place – P'r Kale v Repnu predstavitev filatelistične zbirke na temo vode. Tu bo zadonela himna DEKD Tam je lepo Alenke Petaros, na harmoniko pa jo bo spremljal Erik Purič.

Durante la passeggiata, accompagnati da un abitante del posto, il signor Milan Ravbar-Krenčičeu, avremo modo di scoprire i nostri stagni - N'gince, Couska Skleda, P'č, Draga, Močilo in P'r Kale - e le loro destinazioni d'uso. La fattoria didattica di Omar Marucelli preparerà un intervento per illustrare l'importanza dell'acqua, dell'allevamento del bestiame e della manutenzione degli stagni. Alle 12.00 nella piazza P'R KALE sarà presentata una serie filatelica sul tema dell'acqua e verrà intonato l'inno delle GEP »Tam je lepo« di Alenka Petaros, accompagnato alla fisarmonica da Erik Purič.

 oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

Špeter/ San Pietro al Natisono

28. september/28 settembre

Ažliška cesta/viale Azzida, 9

 Državna večstopenjska šola Pavla Petričiča z dvojezičnim slovensko-italijanskim poukom/Istituto Comprensivo Statale con insegnamento bilingue sloveno-italiano Paolo Petricig vdamjan@tiscali.it

8.30-13.00

»DEKLE JE PO VODO ŠLO ...«
»LA FANCIULLA ANDÒ A PRENDER L'ACQUA ...«

Dan kulturne dediščine bomo v letošnjem letu v celoti posvetili reki Nadiži, s katero je Benečija še danes močno povezana. Naši učenci in dijaki v glavnem prihajajo iz vasi iz porečja Nadiže. Zato je vzgojni cilj naše šole poznavanje krajevnih tradicij in kulture, ki se v celoti izražajo v slovenskem narečju, ki je tu prisotno in iz katerega tudi izhajajo.

Voda nas povezuje in druži, okrog nje so do najstarejših časov nastajala naselja. Voda je pomembna pri vzpostavljanju družbenih vezi: okrog izvirov in korit se je v preteklosti odvijal velik del družbenega življenja. Ne nazadnje je voda tudi dragocena dobrina, ki jo moramo varovati in ohraniti.

Učenci in dijaki bodo spoznavali pravljice, pesmi, milne, vodnjake, kroženje vode ter njeno kvaliteto.

Quest'anno la giornata del patrimonio culturale sarà totalmente dedicata al fiume Natisono al quale la Slavia veneta è tutt'oggi molto legata. I nostri alunni e studenti provengono per la maggior parte dai paesi situati lungo il corso del fiume e quindi la nostra scuola si pone come fine educativo la conoscenza delle tradizioni e della cultura locali, espresse interamente nel dialetto sloveno qui presente e dal quale derivano. L'acqua ci accomuna e ci unisce; sin dai tempi più remoti intorno ad essa sorgevano degli abitati. È importante per allacciare legami sociali: in passato gran parte della vita comune si svolgeva nei pressi delle sorgenti e degli abbeveratoi. Si tratta, in fondo, di un bene prezioso che va protetto e conservato. Gli alunni e gli studenti avranno modo di conoscere racconti, canti, mulini, cisterne, la circolazione e la valenza dell'acqua.

oŠ1 / oŠ2 / oŠ3

Špeter/ San Pietro al Natisono

30. september/30 settembre

Petjag/Ponteaccio

 Inštitut za slovensko kulturo/Istituto per la cultura slovena, isk.benečija@yahoo.it, www.mismotu.it; Pro loco Ponteaccio

14.00-18.00

**OD MLINA DO MUZEJA
DAL MULINO AL MUSEO**

Iz Petjaga je skozi gozd speljana kratka naravoslovna didaktična pot, ki vodi do reke Nadiže in mlina ob njej. Ob stezi je sredi nedotaknjene narave Škratova jama, v bližini pa tudi Jama dol par malne, kjer arheološki ostanki kažejo, da je tu človek prebival med paleolitikom in neolitikom več kot 5000 let. Gre torej za eno najstarejših bivališč pračloveka na območju severovzhodnih Alp. Blizu jame je v vasi Bjarč mlin iz leta 1821, ki je deloval vse do velike poplave 22. junija 1958. Po potresu leta 1976 je bil obnovljen. Dogodek se bo začel v Bjarču z ogledom prazgodovinske postojanke in mlina ob Nadiži in se bo nadaljeval v Špetru z ogledom

Slovenskega multimedijskega okna, ki prikazuje obmejno krajino od Kanalske doline do Trsta, predvsem nematerialno kulturo. Obiskovalci bodo lahko videli in slišali zgodovino in sedanost, kulturno sporočilo pa jih bo spodbujalo in vabilo k razmišljanju. *Dal paese di Ponteaccio parte un breve sentiero didattico naturalistico che attraverso il bosco porta al fiume Natisono e a un vecchio mulino. Lungo il sentiero, nella natura incontaminata, si trova la piccola grotta dello Škrat, non lontano da essa c'è invece il riparo di Biarzo, ritenuto uno dei più antichi insediamenti umani dell'area alpina nordorientale, abitata per oltre 5000 anni tra il Paleolitico e il Neolitico. Il mulino di Biarzo risale invece al 1821, ha funzionato fino all'alluvione del 22 giugno 1958 ed è stato restaurato dopo il terremoto del 1976. L'evento inizia a Biarzo con la visita al sito archeologico e al mulino per finire a San Pietro al Natisono con la visita allo SMO (Slovensko multimediale okno - Finestra multimediale slovena), dedicato al paesaggio culturale confinario dalla Valcarnale a Trieste e alla cultura non materiale, un museo dove guardiamo e ascoltiamo la storia e la contemporaneità, dove il messaggio culturale stimola e fa riflettere.*

   V / oŠ1 / oŠ2 / oŠ3 / sŠ

28. september/28 settembre

Sprejemni center doline Glinščice, prostor
Na Jami/Centro visite della Val Rosandra

i Nižja srednja šola Simona Gregorčiča, Dolina/Scuola media inferiore Simon Gregorčič - Dolina 0039 40 228 132 (Boris Pangerc, boris.dolina116@gmail.com); Osnovna šola Prežihovega Voranca, Dolina/Scuola elementare Prežihov Voranc-Dolina (Monica Sulli, monika.sulli@gmail.com)

19.00

VODNA ŽILA PREŽIVETJA CORSO D'ACQUA DELLA SOPRAVVIVENZA

Reka Klinšca (uradno Glinščica) je vodna žila, ki je v preteklosti napajala vasi in zaselke ob njej. V davni preteklosti je bila glavni vir vode za rimski Tergeste, saj so ostanki rimskega vodovoda v soteski reke vidni še danes. A ne samo Klinšca - celotno območje, ki ga danes pokriva Občina Dolina, predvsem njen ravninski del, je tesno povezano z najrazličnejšimi vodnimi viri in izviri, ki so ljudem omogočali delo in življenje. Zvirki, nirk, vodnjaki, zajetja (zàsteve), pralnice (lavatoji), potoki in kali so bili in so delno še danes del življenja domačega prebivalstva, ki je z vodo ravnalo spoštljivo in preudarno ter ji tudi v ljudski pripovedi in izpovedi namenjal posebno mesto.

Učenci in dijaki so z veliko vnemo raziskovali reko Glinščico, vodo in njeno namembnost v posameznih vaseh, nekdanje poklice, povezane z vodo, delovanje mlinov in mlinarjev, peric in krušaric, bogastvo ljudskega izročila o vodi ter ljudske in umetne pesmi o vodi, ki jih poje srednješolski zbor pod vodstvom prof. Aleksandre Pertot.

Il torrente Rosandra (in sloveno dialettale Klinšca / ufficialmente in sloveno Glinščica) è il corso d'acqua dal quale in passato si rifornivano tutti i paesi e le frazioni ubicate lungo il suo corso. In tempi remoti costituiva la principale fonte d'acqua della Tergeste romana e i resti dell'acquedotto romano sono visibili ancora oggi nel canalone del torrente. Ma non solo il Rosandra - tutta l'area oggi pertinente al comune di S. Dorligo della Valle-Dolina, e in particolare la sua parte pianeggiante, è strettamente collegata alle più svariate fonti e sorgenti che un tempo davano lavoro e assicuravano la vita alle genti del luogo. Sorgenti, palie, fontane, pozzi, cisterne, lavatoi, torrenti e stagni erano e sono parzialmente ancora oggi parte integrante della vita degli abitanti locali che gestivano queste risorse idriche in maniera rispettosa e avveduta, assegnando all'acqua un posto particolare anche nelle storie e nei racconti popolari.

Con grande entusiasmo, gli alunni e gli studenti hanno fatto delle ricerche sul torrente Rosandra, l'acqua e i suoi usi nelle singole località, i mestieri di un tempo connessi all'acqua - il lavoro dei mugnai e i mulini, le lavandaie e le pancogole, la ricchezza delle tradizioni e infine i canti popolari e d'autore legati all'acqua, motivi che oggi canta il coro della scuola media diretto dalla prof.ssa Aleksandra Pertot.

oš1 / oš2 / oš3

Trst/Trieste

22. september/22 settembre

Zbirno mesto je veža Narodnega doma v Trstu, Ulica Filzi 14/Ritrovo nell'atrio del Narodni dom in Via Filzi 14

i Kulturno društvo/Associazione Culturale Bubnič Magajna bubnicmagajna@primorski.eu martaivaasic@gmail.com

17.00-18.30

SREDI TRGA STOJI VODNJAK, POT OD NARODNEGA DOMA DO VELIKEGA TRGA AL CENTRO DELLA PIAZZA C'È UNA FONTANA, ITINERARIO STORICO DAL NARODNI DOM ALLA PIAZZA GRANDE

Vodeni ogled v slovenščini.

Vodnjaki in vodometi pomembno oblikujejo naša mestna in vaška okolja. Nekoč so se prebivalci iz njih oskrbovali z vodo, danes pa nam oboji predvsem krasijo prostor - in včasih ob njih tudi postanemo ali se družimo. Pogosto so še tisti iz preteklosti, nekateri pa so iz najnovejšega časa. Stari in novi, vsi imajo izbrane oblike in figure, polne simbolnih pomenov. Obiskovalce bomo popeljali po arhitekturi, umetnosti in vsakdanjem življenju tržaške Terezijanske četrti. Ogledali si bomo sedem mestnih vodnjakov in vodometov. Starejše med njimi je sprva napajal mestni vodovod habsburške cesarice Marije Terezije.

Visita guidata in lingua slovena. Pozzi e fontane costituiscono un elemento importante dell'ambiente urbano di città e villaggi. In passato fornivano l'acqua necessaria alla vita quotidiana. Oggi sono soprattutto un ornamento, a volte anche un luogo dove fermarsi o un luogo d'incontro. Spesso sono ancora quelli del passato, qualcuno invece è recente. Vecchi e nuovi, tutti hanno forme e figure ricercate, piene di significati simbolici. L'itinerario ci porterà a conoscere l'architettura, l'arte e la vita quotidiana del Borgo Teresiano di Trieste. Faremo visita a sette fontane cittadine. Quelle più antiche venivano un tempo alimentate dall'Acquedotto Teresiano.

28. september/28 settembre

Nekdanja pralnica, Ulica/Ex lavatoio di San Giacomo, via di San Giacomo in Monte, 9

- i** Večstopenjska šola pri Svetem Jakobu/
Istituto comprensivo di San Giacomo
carmen.hrvatic@dijak.gov.it
tsic81600g@istruzione.it
www.dijak.gov.it;
AMIS Amici delle Iniziative Scout

15.30

LEPA VIDA PRI SVETEM JAKOBU LA »LEPA VIDA« PRESSO SAN GIACOMO

Pri Sv. Jakobu je živel mnogo slovenskih družin, saj je tu delovala Ciril-Metodova šola. V tej pralnici so slovenske ženske prale vezeno perilo. Nekatere so postale perice in so tako poskrbele za družinski dohodek. Perice in njihova uslužna obrt so izumrle zaradi tehnološkega napredka – pralnega stroja – približno leta 1960. Učenci bodo spoznali način življenja in razmere od leta 1850 do današnjih dni ter izsledke raziskave predstavili javnosti. *Presso San Giacomo vivevano molte famiglie slovene, infatti vi operava la Scuola dei »Sv. Ciril in Metod«. In questo lavatoio le donne slovene lavavano la biancheria ricamata; alcune diventarono lavandaie, provvedendo in questo modo al reddito della famiglia. Le lavandaie e il loro servizio scomparirono intorno al 1960 con l'avvento delle nuove tecnologie – la lavatrice. Gli alunni avranno modo di riscoprire il quotidiano e le condizioni di vita della zona dal 1850 ai giorni nostri e quindi presenteranno al pubblico i risultati delle loro ricerche.*

 oŠ2 / oŠ3

26.–29. september/26-29 settembre, 10.00–18.00

Narodna in študijska knjižnica/Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi, Ulica/via San Francesco, 20

- i** Narodna in študijska knjižnica/
Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi
trst@knjiznica.it
www.knjiznica.it

26. september/26 settembre, 18.00,
odprtje razstave/apertura della mostra

»NEZDRŽNA SILA VODE, / KI SPERE, / KI ZLIŽE, / KI TE NE SPREMENI, / VODA POTOK, VODA MORJE, VODA DEŽ ...«
(MIROSLAV KOŠUTA, SILA VODE)
»L'INARRESTABILE FORZA DELL'ACQUA/ CHE LAVA, / CHE LEVIGA, / NON TI TRASFORMA, / ACQUA FONTE, ACQUA MARE, ACQUA PIOGGIA ... «
(MIROSLAV KOŠURA, FORZA DELL'ACQUA)

V knjižnici bosta na ogled dve razstavi: Razstava knjig o vodi od Nadiže do Jadrana, kot se zrcali v književnosti in tradiciji Slovencev v Italiji.

Razstava slik o tržaških vodnjakih, ki jih je posnel fotograf Mario Magajna. Magajnove fotografije zaznamuje izredna estetika in sporočilnost. Razstavljene slike so prikaz Trsta in njegove oskrbe z vodo skozi časa.

La Biblioteca presenta due mostre: Mostra di libri sull'acqua dal Natisone all'Adriatico, come si riflette nella letteratura e nella tradizione degli Sloveni in Italia. Mostra di fotografie di Mario Magajna sulle fontane di Trieste. Le fotografie di Magajna si distinguono per la loro eccellenza estetica e artistica. La mostra delle fontane di Trieste, ci propone uno spaccato della città e il suo approvvigionamento idrico nel tempo.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE V SLOVENIJI

- 1991** Dnevi odprtih vrat gradu Brdo pri Kranju
- 1992** Po poteh baročnih spomenikov v Sloveniji
- 1993** Po poteh rimskih vojakov v Sloveniji
- 1994** Po poteh ljudskega stavbarstva
- 1995** Zgodovinski parki in vrtovi
- 1996** Kulturna dediščina meniških redov
- 1997** Secesijska arhitektura v Sloveniji
- 1998** Srednjeveška mesta
- 1999** Kulturne poti
- 2000** Kulturne poti
- 2001** Arhitektura 20. stoletja
- 2002** Industrijska dediščina
- 2003** Arheologija
- 2004** Restavracija in druga znanja ter mojstrstva povezana z njim
- 2005** Nesnovna kulturna dediščina
- 2006** Gradovi, utrdbe in mestna obzidja
- 2007** Arhitekt Jože Plečnik
- 2008** Primož Trubar in njegov čas
- 2009** Dediščina, inovativnost in ustvarjalnost
- 2010** Kulturna dediščina in pomanjkanje
- 2011** Dediščinske skupnosti in prostovoljstvo
- 2012** Izkušnja dediščine
- 2013** Sto let v dobro dediščine
- 2014** Dediščina gre v šole
- 2015** Praznovanja
- 2016** Dediščina okoli nas
- 2017** Voda - od mita do arhitekture

Namen Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope. DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije na področju kulture, saj privabijo k sodelovanju 50 držav, 6000 mest in 30.000 kulturnih spomenikov ter imajo več kot 20 milijonov obiskovalcev.

Vse države delujejo po sprejetih **smernicah**:

- DEKD se prirejajo vsako leto septembra (v Sloveniji zadnji teden v septembru);
- v času DEKD se odpirajo vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost, pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okroglo mize, simpoziji ...;
- vstop na dogodke DEKD je brezplačen ali pa je vstopnina znatno znižana;
- dogodki DEKD so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD in logo DEKD ter označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva, posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne in naravne dediščine. Cilji, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi, pa so:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi z vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora tudi onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt, zapisan v Nacionalni program za kulturo 2014-2017. Cilj projekta je, da bo do leta 2017 četrtina slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter gimnazij aktivno sodelovala v TKD. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je nosilec projekta, partnerji pa so Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Zavod RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije. TKD je vsebinsko (enaka tema) in terminsko (enak termin izvedbe) usklajen z DEKD. V okviru projekta si prizadevamo:

- z različnimi aktivnostmi spodbujati večjo vključenost vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine, poučiti jih, kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini, ter si prizadevati, da bi kulturna vzgoja na področju dediščine postala vzgoja za vse življenje.

Osnovna vodila TKD: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij z različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.

Cena:
28,00 €

Varstvo spomenikov, poročila je osrednja revija Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije za teorijo in prakso varstva in ohranjanja nepremične kulturne dediščine.

Publikacija prinaša pregled stanja slovenske dediščine, orise njenih analiz in raziskav ter opise posegov, ki so bili izvedeni na dediščini z namenom, da bi se ta ohranila za sedanje in prihodnje rodove oziroma za prihodnost.

V tej številki so objavljena poročila o spomeniškovarstvenih posegih na objektih kulturne dediščine v Sloveniji v letih 2013 in 2014. Poročila izhajajo od leta 1946, sprva kot del revije Varstvo spomenikov, od leta 1998 pa kot samostojna edicija.

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Prazgodovinska kolišča okoli Alp,
whc.unesco.org/en/list/1363

Škocjanske jame,
whc.unesco.org/en/list/390

Dediščina živega srebra. Almadén in Idrija,
whc.unesco.org/en/list/1313

Prvinski bukovi gozdovi Karpatov
in drugih območij Evrope,
whc.unesco.org/en/list/1133

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

www.zvkds.si/dekd

Most k Dantejevi jami

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Slovenska
nacionalna komisija
za UNESCO

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

Program
Kultura

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

DNEVI
EVROPSKE
KULTURNE
DEDIŠČINE